საქართველოს რესპუბლიკა

ელექტრონული ვერსია იხილეთ SAKRESP.GE

გამოდის 1918 წლიდან ● ფასი 1,5 ლარი

№111-112 (10114-10115) 2026 წლის 20 აგვისტო, ხუთშაბათი

ნიკა გვარამია:

იხ. 4 გვ.

ტალახში გორიალი

სააკაშვილის არჩევანია და მასთან ერთად არ ვაპირებ ამ ჭუჭყის ზელას, სეირის მაყურებლების გართობას და „ქოცების“ გახარებას

5

ელგუჯა მეძმარიაშვილი

პირველი ქართული კოსმოსური ობიექტის გენერალური კონსტრუქტორი

„გენდერული თანასწორობა“

მძიმე ფსიქიკური დაავადებების პოლიტიკური დიაგნოზი

8

9

ზვიად გამსახურდია:

სამშობლო მხოლოდ ცხოველებს არა აქვთ...

შეჩერდით!

საპატრიარქო:

არასრულწლოვანთა ნებისმიერი ფორმით წახალისება აზარტული თამაშებისკენ თავისი არსით ერის წინაშე ჩადენილი დანაშაულია, საჭიროა ყველა შესაძლო ზომის მიღება, რათა პროცესი შეჩერდეს

15

სოციალური ქსელები თაღლითების თავშესაფრად იქცა!

ბესარიონ კილასონია

10

პორტრეტი

ნიკოლოზ ბარათაშვილისა

ტრადიციული დოღი

„ბახმაროს თასი 2026“ გუშინ გაიმართა

შეჯიბრების ფარგლებში მხედრებმა ოთხ გარბენში მიიღეს მონაწილეობა. ბახმაროში დოღის ტრადიცია გასული საუკუნის 30-იანი წლებიდან იღებს სათავეს.

ყოველწლიურად, ფერისცვალების დღეს, გურიიდან, აჭარიდან, სამეგრელოდან და საქართველოს სხვა რეგიონებიდან მხედრები ბახმაროში იკრიბებიან და ტრადიციულ შეჯიბრებაში მონაწილეობენ.

დოღი წლების განმავლობაში ბახმაროს ერთ-ერთ მთავარ კულტურულ და სპორტულ ღონისძიებად ჩამოყალიბდა და მას ადგილობრივებთან ერთად არაერთი სტუმარი ესწრება.

რუსთავის დიდი ისტორიის კიდევ ერთი დასტური

მეფეთ მეფე გიორგი, ძე დემეტრესი, მესიის მახვილი, ქორონიკონი 394

არქეოლოგიურმა ექსპედიციამ რუსთავის შუა საუკუნეების სასახლის IV დარბაზში, თამარ მეფის მამის – გიორგი III-ის პერიოდის შევარდნიანი მონეტა აღმოაჩინა.

მონეტა მე-12 საუკუნის ქართული ნუმიზმატიკის უნიკალური ნიმუშია. მონეტის შუბლზე გამოსახულია მეფე, რომელსაც ხელზე შევარდენი უზის.

მონეტის არეზე, კი ქართული მხედრული წარწერით წერია გიორგი მეფის სახელი და ასომთავრული წარწერა – ქორონიკონ 394. მონეტის უკანა მხარეს, არაბულად იკითხება – მეფეთ მეფე გიორგი, ძე დემეტრესი, მესიის მახვილი“.

რუსთავის სასახლეზე აღმოჩენილი მონეტა, უნიკალურია იმ თვალსაზრისითაც რომ, ეს არის დღემდე აღმოჩენილი პირველი ქართული მონეტა, რომელზეც მხედრული წარწერაა დატანილი და ქორონიკონით თარიღდება. რუსთავის არქეოლოგიურმა ექსპედიციამ, მიმდინარე ზაფხულის განმავლობაში, სასახლის I, III, IV, V ოთახები სრულად შეისწავლა. ამ ეტაპზე მომდინარეობს V დარბაზის გათხრები სადაც, კარგად შემონახული ხის იატაკი, დიდი ოდენობით ფეტვი, და მარცვლეული, ფეტვით სავსე თიხის დერგი იქნა ნანახი.

მნიშვნელოვანი აღმოჩენები გაკეთდა III ოთახშიც, სადაც უნიკალურად მოხატული ჭურჭელი, ადგილობრივი წარმოების მინის სასმისები, მოჭიქული და მოუჭიქავი ჯამები, ქვაბ-ქოთანი, მონეტები და სხვა არტეფაქტები იქნა ნანახი. აღნიშნული ექსპონატები XII- XIII საუკუნეებს მიეკუთვნება. სასახლის ქვედა ფენებიდან, კი ანტიკური პერიოდის ჭურჭელია ამოტანილი.

ბრინჯივით დაბნეული ღარიბაშვილი...

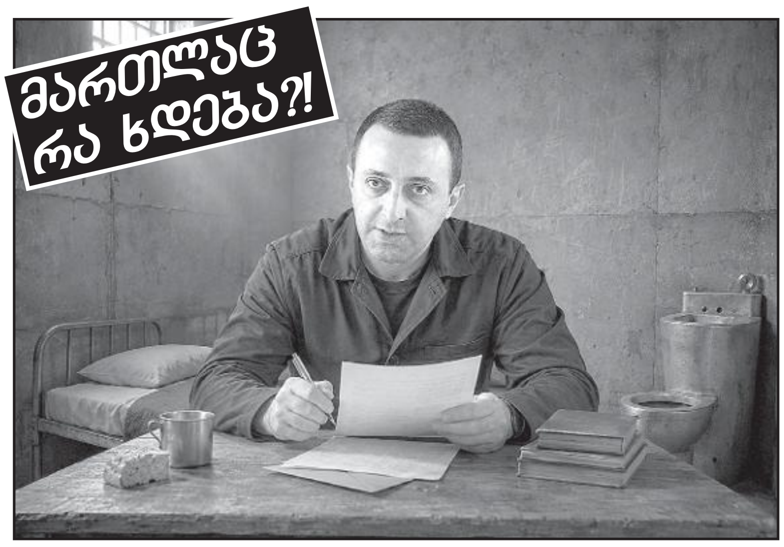

ირაკლი ღარიბაშვილი:

მინდა, საზოგადოებას ვუთხრა სიმართლე, თუ რატომ ვზივარ ციხეში. შარშან დაწყებული ე.წ კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის კამპანიის მთავარი მიზანი იყო ჩემი ციხეში ჩასმა და პოლიტიკურად განადგურება. სრული პასუხისმგებლობით ვაცხადებ, მე ყველაფერი გავაკეთე იმისთვის, რომ თავიდან ამერიდებინა გუნდთან და ჩემთვის ძვირფას ადამიანთან დაპირისპირებაში შესვლა.

□სწორედ ამ მიზნით მე უარი ვთქვი სამართლებრივ ბრძოლაზე და ბოლომდე გავყევი ჩემთვის გამანადგურებელ პროცესს, რათა არ დამეზიანებინა სახელმწიფოსა და გუნდის ინტერესები. სამწუხაროდ, სანაცვლოდ მივიღე დადგმული ბინძური პროვოკაცია, ბევრი ტყუილი და უსამართლობა. საზოგადოებას ჩემგან არც ერთი სიტყვა არ სმენია მთელი ამ ხნის განმავლობაში. მე სრული მოთმინებით მივიღე ეს განსაცდელი, მაგრამ ჩემთვის მოულოდნელად ივლისში მივიღე ჩემ მიერ გუშინ გამოქვეყნებული წერილი, რომელიც გამომიგზავნა მამუკა მდინარაძემ.

იმავე დღეს, მე მას გავაგებინე ჩემი პოზიცია, კიდევ ერთხელ დავუფიქსირე, რომ არ ვაპირებდი პოლიტიკაში დაბრუნებას და აღნიშნული □რისკის□გადაზღვევის მიზნით შევთავაზე ჩემი ხედვა, მაგრამ მათ საპასუხოდ შემომითვალეს, რომ მაინც რჩებოდა 1%-იანი რისკი იმისა, რომ მე პოლიტიკაში დავბრუნდებოდი და ამისთვის აუცილებელი იყო ჩემთვის კორუფციული ბრალის წარდგენა და ჩემ მიერ მისი აღიარება. ეს იყო წითელი ხაზი, რამაც გადამადგმევინა ჩემს ცხოვრებაში ყველაზე რთული ნაბიჯი. შესაბამისად, რადგან სხვა გამოსავალი აღარ მაქვს, იძულებულს მხდიან, დავიწყო ბრძოლა□

უფალი იესო ქრისტე ამ დედამიწაზე მოვიდა, რომ ყველამ ფერი ვიცვალოთ. ყველას, ვინც ეკლესიაში მოვედით ღმერთთან, უფალმა მოგვცა რწმენა, როგორც ჯილდო და არ მოუცია ჩვენი დამსახურებებისთვის ან რაიმე შრომისთვის. დაინახა ჩვენში ფერისცვალების შესაძლებლობა, რომ ამ რწმენის მეშვეობით შევცვლით ჩვენს ცხოვრებას, □ამის შესახებ სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა **შიო მესამემ** სამთავროს წმინდა ნინოს სახელობის დედათა მონასტერში, ფერისცვალების სახელობის ტაძარში ქადაგებისას განაცხადა.

შიო მესამე:

ფერისცვალება უნდა დავიწყოთ ჩვენი მოყვასით, მასთან ურთიერთობის გამოსწორებით!..

მისი თქმით, ღმერთისთვის მნიშვნელოვანია, ადამიანებში მოხდეს ფერისცვალება რწმენის შედეგად.

□გილოცავთ ფერისცვალების დღესასწაულს. გილოცავთ ამ დიდებული ტაძრის დღესასწაულს. დღეს არის ასევე ძალიან მნიშვნელოვანი და სიმბოლური დღე საქართველოს ისტორიისთვის, რადგან სწორედ ამ დღეს, როგორც მოგვითხრობს წმინდა ნინოს ცხოვრება, ქართლის ცხოვრება და სხვადასხვა წყაროები, სწორედ ამ დღეს წმინდა მოციქულთა სწორის, ნინოს ლოცვით, დაიმსხვრა მთავარი კერპები ქართლისა. ალბათ გახსოვთ თქვენ ეს ისტორია. იყო კერპების დღესასწაული მცხეთაში და წმინდა ნინოს ლოცვით ამოვარდა საშინელი ქარი, წამოვიდა უზარმაზარი სეტყვა და ამ სეტყვის და მეხის დაცემის შედეგად სრულიად დაიმსხვრა ეს კერპები. ხალხს ძალიან შეეშინდა, მეფემ და დედოფალმა თავი შეაფარეს და ეს არის ასეთი სიმბოლური დღე, როდესაც დასაბამი დაედო წარმართული რწმენის რღვევას საქართველოში, წმინდა ნინოს მიერ სრულიად საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელებას. გილოცავთ კიდევ ერთხელ ამ დღეს. მას შემდეგ უკვე გავიდა 1700 წელი და ჩვენ წელს ვზეიმობთ ამ დიდებულ დღესასწაულს. როგორც იხილეთ თქვენ და როგორც იცით, ამ დღესასწაულზე ყოველთვის იკურთხება ხილი, ადამიანებს მოაქვთ ნაყოფები ბაღის, ვენახის, ახალი მოსავალი, მაგრამ ფერისცვალების დღესასწაულის არსი და მნიშვნელობა არ არის ხილის კურთხევაში. მაშ, რაშია? რომ უფალი იესო ქრისტე მოვიდა ამ დედამიწაზე იმისთვის, ჩვენ ფერი ვიცვალოთ ყველამ. ჩვენ, ყველას, ვინც ვართ მოსული ეკლესიაში, ვინც მოვედით ღმერთთან, უფალმა მოგვცა რწმენა როგორც ჯილდო და არ მოუცია ჩვენი დამსახურებებისთვის ან რაიმე შრომისთვის, დაინახა ჩვენში ფერისცვალების შესაძლებლობა, რომ ჩვენ ამ რწმენის მეშვეობით შევცვლით ჩვენს ცხოვრებას, გარდაიქმნება ჩვენი სულიერი ცხოვრება□, □განაცხადა **შიო მესამემ.**

მისი თქმით, იესო ქრისტემ ფერისცვალების ქადაგება დასაწყისშივე დაიწყო, როდესაც ხალხში გავიდა და თქვა: **შეინანეთ, რამეთუ მოახლოვებულია ცათა სასუფეველი...**

როგორ უნდა დავიწყოთ ჩვენ ფერისცვალება, როგორ უნდა მოხდეს ჩვენში და რით დავიწყოთ? უნდა დავიწყოთ ჩვენი მოყვასით, მოყვასთან ურთიერთობის გამოსწორებით, ვეცადოთ, გავხდეთ უფრო მომთმენი, დავიწყოთ მოთმინება, ვეცადოთ, არ ვთქვათ ადამიანზე ცუდი, არ ვუპასუხოთ შურისძიებით, ვეცადოთ, მოვემსახუროთ ადამიანებს, დავეხმაროთ, ვეცადოთ, შევუმსუბუქოთ, თუ გნებავთ, სნეულების სიმძიმე, სხვა რაიმე სიმძიმე. ასე თუ ვიშრომებთ, ვეცდებით, მაშინ უფალიც შეგვეწევა, თავის მადლს მოგვცემს და შეიძლება, რამდენიმე თვე გავა თუ წელი, აღმოვაჩენთ, ჩვენში ცვლილება მოხდა....

— ფერისცვალების გზა ჩვენი მთელი ცხოვრების საქმე უნდა იყოს. გილოცავთ დიდი სიყვარულით ფერისცვალებას, განსაკუთრებით მინდა, მივულოცო ამ მონასტრის დედებს, იღუმენია ქეთევანს, დედებს და დებს, მადლობა ვუთხრა შესანიშნავი, ღირსეული მოღვაწეობისთვის. მე მინდა, დავლოცო სრულიად საქართველო. უფალმა ინებოს ყოველი ჩვენგანის ფერისცვალება, ჩვენი ქვეყნის ფერისცვალება, ქრისტეს გზაზე გაძლიერება და გამთლიანება. ვევედროთ უფალს, რომ ღირსი გაგვხადოს, აი, ამ მარადიული თაბორის შუქის ზიარებისა, ამ შუქის და ნათლის ხილვისა, სიხარულისა. ვევედროთ უფალს, ჩვენს გულებში მკვიდრობდეს ნათელი ქრისტესი, სიყვარული, სიხარული, მშვიდობა, □განაცხადა **შიო მესამემ.**

მამუკა მდინარაძე:

შეტევაზე არ გადავალ...

მე და ხელისუფლების სხვა წარმომადგენლები როდესაც ასე უკომპრომისოდ დავუპირისპირდით კორუფციას, მზად ვართ, რომ მსგავსი ბრალდებები იქნება, □ამის შესახებ ვიცე-პრემიერმა, რეგიონული განვითარების მინისტრმა **მამუკა მდინარაძემ** გუშინ განაცხადა.

□მოდი, მე მის მიზნებზე საუბრისგან თავს შევიკავებ. პატიმრობაში მყოფი კაცია და ვფიქრობ, ჩემი მხრიდან სწორი არ იქნება რაღაც შეტევაზე გადასვლა. ერთი რამ შემიძლია გითხრათ აბსოლუტური გულწრფელობით, როდესაც პირადად მე და ხელისუფლების სხვა წარმომადგენლები ასე უკომპრომისოდ დავუპირისპირდით კორუფციას, მზად ვართ, რომ მსგავსი ბრალდებები, შეიძლება უარესიც, იყოს, არის და იქნება. თუ ხელისუფლების წარმომადგენელი ამისთვის მზად არ ხარ, მაშინ ვერც კორუფციას გამოუცხადებ ბრძოლას, ვერც საქმეს გააკეთებ და ვერც რაღაც სწრაფ მენეჯმენტს უზრუნველყოფ.

როდესაც ადამიანი გადმოდის შეტევაზე და უსაფუძვლო, ურთიერთგამომრიცხავ განცხადებებს აკეთებს, შევეცდები, რომ დღეს მის მიზნობრიობაზე არ ვისაუბრო. არ შეიძლება ასეთ საკითხებზე ჩვენ ვილაპარაკოთ, რამდენი შეტევაც განხორციელდება ჩვენზე კორუფციასთან ბრძოლის გამო□

საქართველოს ყოფილმა პრემიერ-მინისტრმა **ირაკლი ღარიბაშვილმა** 17 აგვისტოს სოციალურ ქსელში დაწერა, რომ□**ბიძინა ივანიშვილის დავალებით წერილი გაუგზავნეს□** ამასთან, ირაკლი ღარიბაშვილმა 18 აგვისტოს ღია წერილი გამოაქვეყნა, სადაც აღნიშნავს, რომ წერილი **მამუკა მდინარაძემ** გაუგზავნა.

მინდა, გავაფრთხილო ყველა, დროზე და ხარისხიანად დაასრულონ რეგიონებში დაწყებული პროექტები

მინდა, გავაფრთხილო ადამიანები, რომლებიც ცდილობენ, უხარისხობის, დაგვიანების და პრობლემების შექმნის ხარჯზე მეტი მატერიალური სარგებელი მიიღონ, ჩვენი ჰუმანურობით ნუ ისარგებლებენ, დროზე და ხარისხიანად დაასრულონ რეგიონებში დაწყებული პროექტები, □ამის შესახებ საქართველოს ვიცე-პრემიერმა, რეგიონული განვითარების მინისტრმა **მამუკა მდინარაძემ** ჟურნალისტებს განუცხადა.

□მინდა, შემთხვევით ვისარგებლო და ასევე ვილაპარაკო წინა წლებიდან გადმოსულ პრობლემებზე, რაც კორუფციული დანაშაულის შედეგი იყო და დღეს სამწუხარო მემკვიდრეობად გვაქვს. რამდენ რეგიონშიც არ ჩავედი, ყველგან დამხვდა რამდენიმე პროექტი □ზოგან ხიდი, ზოგან გზა, ზოგან წყალი, ზოგან გაზიფიცირების საკითხებთან დაკავშირებული, რომელიც რამდენიმე ცალკეული კონტრაქტორის გამო დღემდე დაუსრულებელია, უხარისხოდაა გაკეთებული. მინდა, გავაფრთხილო ყველა, ის ადამიანები, რომლებიც ცდილობენ, უხარისხობის, დაგვიანების და პრობლემების შექმნის ხარჯზე მეტი მატერიალური სარგებელი მიიღონ, ჩვენი ჰუმანურობით ნუ ისარგებლებენ, დროზე და ხარისხიანად დაასრულონ ის პროექტები, რომლებიც რეგიონებში არის დაწყებული.

არც მე და ხელისუფლების არც სხვა წარმომადგენელი არ ვაპირებთ, შევეგუოთ იმას, რომ სადღაც ბეტონის მარკა დაწიეს, სადღაც დააგვიანეს და ამის გამო მოსახლეობა იყოს პრობლემების წინაშე. ესეც გარკვეული კორუფციული მიმართულებაა და ამასაც უნდა ვებრძოლოთ. კიდევ ერთხელ გავიმეორებ □ბრალდებებისთვის მზად ვართ, მთავარია, ეს ბრალდებები არ იყოს რეალური. ამასაც გადავიტანთ და ბევრ რამესაც, კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლაშიც ერთი ნაბიჯით არ დავიხევთ უკან□, □დასძინა **მამუკა მდინარაძემ.**

დღის ამფრაზურიდან

უკრაინული ჩიტები მოფრინდებიან?!

მე მგონი უბრალოდ ხელი უნდა შევუწყოთ, რომ საწვავი ათრიონ აფხაზეთისკენ. ასე ჯობია.

მერე უბრალოდ დავჯდეთ და ჩვენს ნავთობტერმინალებზე რომ უკრაინული ჩიტები მოფრინდებიან, იმათ შევძახოთ ღიმილით და ჩქარი ტაშით იბააააან!

ვინც ვერ ხვდება, გეტყვით... ქართული ნავთობტერმინალები სამხედრო სამიზნეებია უკვე უკრაინისთვის. ეს მაინც რომ ვიცოდეთ, დიდი აფეთქებების ხმას თუ გავიგებთ, არ გაგვიკვირდეს. ომს ექაჩებიან საქართველოს ტერიტორიაზე ეს ფულზე გახამებული პარაზიტები. იიი, აბა ომი გინდა ხალხმა სუპი შეიშრეთ ტუზებზე, არ ჩამოგეწუწოთ...

გიორგი ახობაძე,
ოპოზიციონერი აქტივისტი

2008 წლის აგვისტოს ომის 18 წლისთავთან დაკავშირებით ბოლო პერიოდში გაკეთებულმა არაერთმა განცხადებამ და შეფასებამ საზოგადოებაში სერიოზული დისკუსია გამოიწვია. განსაკუთრებით საყურადღებო იყო მცდელობები, 2008 წლის მოვლენების შეფასებასთან ერთად, ერეკლე მეორის ისტორიული გადაწყვეტილებებიც დღევანდელი პოლიტიკური და იდეოლოგიური პოზიციებიდან განხილულიყო. სწორედ ამ განცხადებებისა და მათ ირგვლივ განვითარებული დისკუსიის ფონზე აუცილებლად მიმაჩნია, ისტორიული და დღევანდელი რეალობის გათვალისწინებით ვიმსჯელოთ სახელმწიფო ინტერესებზე, საქართველოს წინაშე მდგარ გამოწვევებსა და იმ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც ჩვენი ქვეყნის ბედს განსაზღვრავდა და განსაზღვრავს.

ირაკლი კობახიძე:

ქვეყნის სახელმწიფოებრივი და დემოგრაფიული მომავალი ისევ კითხვის ნიშნის ქვეშ დგას!!!

დავიწყოთ იმით, რომ როგორც დასაბამიდან, მას შემდეგ, რაც სახელმწიფოები ჩამოყალიბდა, ისე დღესაც, თითოეული სახელმწიფო, უპირველეს ყოვლისა, საკუთარი ეროვნული ინტერესების შესაბამისად მოქმედებს. ამიტომ, არავის უნდა ჰქონდეს ილუზია, რომ ერთი სახელმწიფო მეორის საკეთილდღეოდ იღვწის და საკუთარ ინტერესებს მის სასარგებლოდ თმობს. სწორედ ასეთია რეალობა, რომელიც საერთაშორისო პოლიტიკას უდევს საფუძვლად. სახელმწიფოები ცდილობენ, ერთმანეთთან ურთიერთობები საკუთარი ინტერესების გასატარებლად და გასაძლიერებლად გამოიყენონ. ზოგჯერ ეს თანამშრომლობის ფორმით ხდება, ზოგჯერ კი იძულებით – პოლიტიკური, ეკონომიკური თუ სხვა სახის გავლენის მეშვეობით.

ასეთია საერთაშორისო ურთიერთობების ერთ-ერთი ფუნდამენტური პრინციპი, ფორმულა გამონაკლისების გარეშე, რომელიც სახელმწიფოთა არსებობის მთელი ისტორიის განმავლობაში მოქმედებს. აქედან გამომდინარე, გვინდა ეს თუ არა, ამ რეალობას უნდა შევეგუოთ და საერთაშორისო პოლიტიკას ილუზიების გარეშე შევხედოთ, რადგან სახელმწიფოები მეგობრობენ, თანამშრომლობენ და პარტნიორობენ იქ და მაშინ, სადაც და როდესაც ეს მათ ინტერესებს შეესაბამება.

ამ მოცემულობის გათვალისწინებით, თუ ჩვენს წარსულს, კონკრეტულად კი, იმ პერიოდს გადავავლებთ თვალს, როდესაც ერეკლე მეორეს უმნიშვნელოვანესი გადაწყვეტილების მიღება უწევდა, ნათლად დავინახავთ იმ უმძიმეს, ტრაგიკულ მდგომარეობას, რომელშიც მაშინ ჩვენი ქვეყანა და ხალხი იმყოფებოდა. მრავალწლიანი და უმძიმესი დაპირისპირებების შედეგად სპარსეთთან, ოსმალეთთან და სხვა სახელმწიფოებთან, არა მხოლოდ ქართული სახელმწიფო, არამედ თვით ქართველი ერი იდგა განადგურების რეალური საფრთხის წინაშე. საქართველო მუდმივი თავდასხმების, ომებისა და პოლიტიკური წნეხის პირობებში არსებობდა, რაც ქვეყნის სახელმწიფოებრივ და დემოგრაფიულ მომავალს კითხვის ნიშნის ქვეშ აყენებდა. სწორედ ამ ისტორიული მოცემულობის გათვალისწინებით უნდა შევაფასოთ ერეკლე მეორის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება, მით უფრო იმ ფონზე, რომ ქრისტიანობა ქართველი ხალხისთვის, როგორც წარსულში, ისე დღესაც, ეროვნული და კულტურული იდენტობის ერთ-ერთი უმთავრესი საყრდენი იყო და არის.

საბოლოოდ, ერეკლე მეორის მიერ გადადგმული ნაბიჯი არათუ გამართლებული, არამედ ერთადერთი სწორი, უალტერნატივო გადაწყვეტილება აღმოჩნდა. მიუხედავად იმისა, რომ ყველა სახელმწიფო, მათ შორის რუსეთის იმპერია საკუთარი ინტერესებიდან გამომდინარე მოქმედებდა და საქართველოს ხსნა მათთვის ამოსავალი წერტილი სულაც არ ყოფილა, ისევ და ისევ ქრისტიანობის და არაერთი სხვა, არანაკლებ მნიშვნელოვანი, მათ შორის დემოგრაფიული ფაქტორის გათვალისწინებით, ტრაქტატის გაფორმებით, უნდოდა ეს რუსეთის იმპერიას თუ არა, საქართველომ პრინციპული სარგებელი მაინც მიიღო – როდესაც ყოფნა-არყოფნის ზღვარზე ვიყავით, ერეკლე მეორის ამ ნაბიჯით არა მხოლოდ როგორც ერი გადავრჩით, არამედ, საბოლოოდ გავიმარჯვეთ კიდეც, რასაც ყველაზე უკეთ ის ფაქტი ადასტურებს, რომ დღეს საქართველო თვითმყოფადი, ქრისტიანულ ფასეულობებზე, ეროვნულ ფესვებსა და ტრადიციულ ევროპულ კულტურაზე დაფუძნებული ქვეყანაა. მრავალი ომის, ოკუპაციის, პოლიტიკური კატაკლიზმისა და ისტორიული ქარტეხილის მიუხედავად, დღეს ჩვენ გვაქვს ქართული, დამოუკიდებელი და სუვერენული სახელმწიფო. სწორედ ეს არის ერეკლე მეორის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების მთავარი შედეგი.

შესაბამისად, იმ ისტორიული პერიოდისა და უმძიმესი მდგომარეობის გათვალისწინებით, რომელშიც საქართველო იმყოფებოდა, ერეკლე მეორის მიერ გადადგმული ნაბიჯების დღევანდელი გადასახედიდან კრიტიკა სრულიად უსაფუძვლოა, მით უფრო, რომ ერეკლე მეორე მოქმედებდა და გადაწყვეტილებებს იღებდა ქვეყნის, მისი სახელმწიფოებრიობისა და მომავლის გადარჩენის ერთადერთი მოტივით. საბოლოო შედეგების გათვალისწინებით, მისი გადაწყვეტილება, ისევე, როგორც არაერთი სხვა პოლიტიკური ნაბიჯი, შეიძლება შეფასდეს, როგორც გონივრული და მეტიც, ბრძნული სახელმწიფოებრივი სვლა.

აქ არ უნდა გამოგვრჩეს ერთი მნიშვნელოვანი გარემოება – ერეკლე მეორის ყველაზე აქტიური კრიტიკოსები დღეს თავს პროევროპულად განწყობილ მოქალაქეებად და მთავარ ევროპელებად წარმოაჩენენ და ხშირად ისე მსჯელობენ, რომ არათუ საქართველოს სწრაფვა ევროპისკენ, არამედ, ევროპის არსებობაც კი ლამის საკუთარ დამსახურებად მიაჩნიათ. სინამდვილეში კი, თუ ისტორიულ კონტექსტს გავითვალისწინებთ, სწორედ ერეკლე მეორის მიერ გადადგმულმა ნაბიჯმა შეუნარჩუნა საქართველოს ევროპული სივრცისკენ გზის გაკვალვის შესაძლებლობა. იმ კონკრეტულ, სამწუხარო ისტორიულ ვითარებაში, რუსეთის იმპერიასთან ურთიერთობა საქართველოსთვის არა მხოლოდ გადარჩენის საკითხი, არამედ ქრისტიანული დასავლეთისკენ მიმავალი პოლიტიკური და კულტურული კავშირის შენარჩუნების ერთადერთი გზა იყო. ამიტომ, განსაკუთრებით პარადოქსულია, როდესაც დღეს საკუთარი თავის ევროპული არჩევანის დამცველებად წარმომჩენი ადამიანები, სინამდვილეში კი ფსევდოლიბერალები, ერეკლე მეორეს სწორედ იმ გადაწყვეტილებისთვის აკრიტიკებენ, რომელმაც საქართველოს ისტორიული არსებობისა და შემდგომი სახელმწიფოებრივი განვითარების, მათ შორის ევროპულ სივრცეში ინტეგრაციის შესაძლებლობა შეუნარჩუნა.

იმდროინდელი რეალობის უკეთ გასააზრებლად, დღევანდელ კრიტიკოსებს თუ მხარდამჭერებს ერთი მნიშვნელოვანი რამ უნდა შევახსენოთ, კონკრეტულად კი ის, თუ როგორ მოქმედებენ სახელმწიფოები საქართველოს მიმართ მაშინაც კი, როდესაც ისინი საკუთარ თავს ჩვენს სტრატეგიულ პარტნიორებად, ან მეგობრებად მოიხსენიებენ.

ამის ნათელი მაგალითია ამერიკის შეერთებული შტატები. აშშ-ის წინა ადმინისტრაცია, ქვეყანასთან, რომელსაც სტრატეგიულ პარტნიორად მოიხსენიებდა, ხშირად სრულიად უსამართლოდ, უკიდურესად ხისტად მოქმედებდა და საქართველოს მიმართ პოლიტიკური ზეწოლის სხვადასხვა მექანიზმს იყენებდა. მათი ამგვარი დამოკიდებულება განსაკუთრებით თვალსაჩინო გახდა სწორედ იმ საკითხებთან მიმართებით, რომლებიც საქართველოს სუვერენიტეტს, კანონმდებლობას, გამჭვირვალობასა და საზოგადოებრივ ღირებულებებს უკავშირდებოდა. როდესაც საქართველოს ხელისუფლებამ გარკვეულ საკითხებზე საკუთარი პოზიციის დაცვა და დამოუკიდებელი გადაწყვეტილებების მიღება სცადა, ამის პასუხად პოლიტიკური და დიპლომატიური ზეწოლის სხვადასხვა ფორმა მივიღეთ.

იგივე შეიძლება ითქვას ევროკავშირზეც. დააკვირდით მათ დეკლარირებულ განცხადებებს, კონკრეტულ უსამართლო გადაწყვეტილებებს, აბსურდულ რეზოლუციებს, დაწესებულ სანქციებს, ორმაგ სტანდარტებს, ქართველი ხალხის მიმართ ვიზალიბერალიზაციის გაუქმების მუდმივ მუქარას და იმ პირობებს, რომლებიც საქართველოს მიმართ არსებობდა და არსებობს. ევროკავშირი საქართველოსგან „გამჭვირვალობის კანონის“, ანუ ამერიკული „ფარას“ სიტყვასიტყვით თარგმნილი ანალოგის, ასევე „ოჯახური ღირებულებებისა და არასრულწლოვანთა დაცვის შესახებ კანონის“ გაუქმებას ითხოვდა, კანონებისა, რომელთა აღსრულება, როგორც ჩვენი ეროვნული იდენტობის, ისე სუვერენიტეტის დასაცავად ფუნდამენტურად მნიშვნელოვანია. ამავდროულად, საჯაროდ ითხოვდნენ და დღესაც ითხოვენ რუსეთისთვის დაწესებულ სანქციებზე საქართველოს მიერთებას, რაც საქართველოს ეკონომიკისთვის დამანგრეველი შედეგების მომტანი იქნებოდა.

რაც მთავარია, 2022 წელს, უკრაინაში ომის დაწყების შემდეგ, როგორც ამერიკის შეერთებული შტატების წინა ადმინისტრაციამ, ისე ევროპელმა ბიუროკრატებმა და ლიდერებმა პირდაპირ თუ ირიბად არაერთხელ მოითხოვეს საქართველოს მიერ რუსეთის წინააღმდეგ მეორე ფრონტის გახსნა, რითაც არათუ ჩვენი ქვეყნის სუვერენიტეტის, ეროვნული იდენტობის და ეკონომიკის, არამედ, ზოგადად, საქართველოს ყოფნა-არყოფნის საკითხი დააყენეს დღის წესრიგში. სწორედ ასეთია დღეს ევროპული ბიუროკრატიის პოლიტიკა.

როდესაც ამ ყველაფერს ერთობლიობაში შევხედავთ, კიდევ უფრო ნათლად გამოჩნდება, რომ ევროკავშირის კონკრეტული სახელმწიფოები და ინსტიტუტები, რომლებიც არაფორმალური ოლიგარქიული ძალების გავლენას განიცდიან, უპირველეს ყოვლისა, მიღებული დავალებების და საკუთარი პოლიტიკური ინტერესების შესაბამისად მოქმედებენ. აქ მთავარი არის არა ის, ვეთანხმებით თუ არა კონკრეტულ პოლიტიკურ გადაწყვეტილებებს, არამედ ის, რომ ამ მაგალითებით კიდევ ერთხელ ნათლად დასტურდება სახელმწიფოთა ქცევის მთავარი პრინციპი – ნებისმიერი სახელმწიფო, პირველ რიგში, საკუთარი ინტერესებიდან გამომდინარე მოქმედებს.

ამ ყველაფრის შედეგად კი, ჩნდება რიტორიკული კითხვა – შეიძლება თუ არა, გვქონდეს ილუზია, რომ რომელიმე სახელმწიფო, მაგალითად, ამერიკის შეერთებული შტატები, ევროკავშირის ქვეყნები, რუსეთი თუ რომელიმე სხვა ძალა საქართველოს საკეთილდღეოდ საკუთარი ინტერესების წინააღმდეგ იმოქმედებს?!

პასუხი, რა თქმა უნდა, ერთმნიშვნელოვანია: საქართველოს კეთილდღეობაზე, პირველ რიგში, ქართულმა სახელმწიფომ, ხელისუფლებამ და ქართველმა ხალხმა უნდა იზრუნოს, რადგან ჩვენს გასაკეთებელს ჩვენ ნაცვლად სხვა არ გააკეთებს. სხვა სახელმწიფოებისგან ჩვენი ეროვნული ინტერესების დაცვას ვერ მოვითხოვთ, რადგან ყველა სახელმწიფოსთვის პრიორიტეტი საკუთარი ეროვნული ინტერესებია.

როგორც საქართველომ უნდა იზრუნოს საკუთარ სახელმწიფოებრივ ინტერესებზე, ისევე ზრუნავდნენ და ზრუნავენ საკუთარ ინტერესებზე რუსეთი, ამერიკის შეერთებული შტატები, ევროკავშირის ქვეყნები და მსოფლიოს ნებისმიერი სხვა სახელმწიფო. ასეთი იყო და დღესაც ასეთია საერთაშორისო პოლიტიკის რეალობა. ამ კუთხით გამონაკლისები არ არსებობს, ამიტომ, სწორედ ამ რეალობის გათვალისწინებით უნდა ვიმსჯელოთ როგორც დღევანდელობაზე, ისე ჩვენს ისტორიულ წარსულზე.

ამ თვალსაზრისით, დღევანდელობაზე საუბრისას, ეტალონურ მაგალითად შეიძლება განვიხილოთ სააკაშვილის ხელისუფლება და 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომი, რომელიც ნათელი მაგალითია იმისა, თუ როგორი ჯოჯოხეთი შეიძლება მოუწყო საკუთარ ქვეყანას და ხალხს, როდესაც ხელისუფლება არა საკუთარ ქვეყანაზე და ხალხზე, არამედ გარე ძალების ინტერესებზე ზრუნავს და მათი პოლიტიკის შესაბამისად მუშაობს.

2008 წელს რუსეთი საკუთარი უხეში პოლიტიკური ინტერესებიდან გამომდინარე მოქმედებდა, რაც ჩვენთვის კატეგორიულად მიუღებელია, რადგან ამ პროცესს ჩვენი ქვეყნის ტერიტორიების 20 პროცენტის ოკუპაცია და მათი მხრიდან საქართველოს ისტორიული კუთხეების დამოუკიდებლობის აღიარება მოჰყვა. თუმცა, ცალკე საკითხია, რას და რატომ აკეთებდა სააკაშვილის ხელისუფლება, რომელიც, როგორც უკვე არაერთხელ დადასტურდა, მაშინაც და დღესაც არა სახელმწიფოებრივი, არამედ გარე ძალების დავალებით და მათი ინტერესების შესაბამისად მოქმედებდა და მოქმედებს. ფაქტია, რომ საქართველოს იმდროინდელი ხელისუფლების გადაწყვეტილებები საქართველოს სახელმწიფო ინტერესებთან სრულად შეუთავსებელი იყო, ამ ყველაფრის შედეგი კი ჩვენი ქვეყნისა და ხალხისთვის ტრაგიკული აღმოჩნდა.

2008 წლის ომი სწორედ ამიტომ არის მნიშვნელოვანი გაკვეთილი. ის კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ საქართველოს უსაფრთხოება და სახელმწიფოებრივი ინტერესები ვერ იქნება დამოკიდებული სხვა სახელმწიფოების კეთილ ნებაზე. საბოლოო პასუხისმგებლობა საკუთარ ქვეყანაზე თავად საქართველოს ხელისუფლებასა და ქართველ ხალხს ეკისრება. ეს მოცემულობა კიდევ ერთხელ გვიჩვენებს, რამდენად მნიშვნელოვანია, რომ სახელმწიფოს სათავეში მყოფმა ხელისუფლებამ, ნებისმიერ ვითარებაში, წინა პლანზე საკუთარი ქვეყნის ინტერესები დააყენოს. უცხო ქვეყნის ინტერესებთან თანხვედრა, თუნდაც მას მოკლევადიან პერსპექტივაში კონკრეტული სარგებელი მოჰქონდეს, ვერასოდეს უნდა გახდეს საქართველოს სახელმწიფოებრივი ინტერესების ჩანაცვლების საფუძველი.

პრემიერ-მინისტრის ბრიფინგიდან,
18 აგვისტო, 2026 წ.

ამ შემაძრწუნებელ სიმართლეს თუ არ გაითვალისწინებთ და ისევ მოღალატურ ოპოზიციონერობას გააგრძელებთ, 2028 წლის არჩევნებსაც პირწმინდად წააგებთ, უგვანო და უვიცო ნაცისტებო!

მხოლოდ ამ გზით, „ქართული ოცნების“ პრემიერო!

უ-უ-უ-კომენტაროდ!

ყური მიუგდეთ ქვეშაფსია ყოფილ მთავარ–სარდალს!

მიხეილ სააკაშვილი: ვაპირებ აფხაზეთის დაბრუნებას საქართველოს კონტროლქვეშ, მიმაჩნია, რომ სოხუმი უნდა იყოს საქართველოს დედაქალაქი, ევროპასთან და უკრაინასთან ახლოს

□ ამის შესახებ საქართველოს ყოფილი პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი სოციალურ ქსელში წერს.

□ამ დღეებში სრულდება აფხაზეთში რუსების მიერ ჩვენ წინააღმდეგ გაჩაღებული ომის მორიგი წლისთავი და თითქოს რამდენიმე წლის წინ რუსების შემოგდებულ, აფხაზებისადმი გოდიშის აფხაზურად მოხდის □მიზეზია□ სამარცხვინო კამპანია არ გვეყო (მაშინ ივანიშვილის 2024 წლის საგოდიშო გამოსვლამდე ტესტავდა □ეფ ეს გე□ ამ თემაზე ქართველი საზოგადოების რეაქციას.

ახლა ნიკა გვარამიამ და არა მხოლოდ ნიკამ, გამოაგდეს თემა, რომ თურმე როგორც ფაშინიანმა მოიშორა ყარაბაღის □ტრავმა□, ასევე ჩვენ უნდა გადავლახოთ აფხაზეთის ტრავმა და ვიაროთ წინ. ეს თეზისი არა მხოლოდ სრულიად მიუღებელი და მავნეა, არამედ აბსოლუტურად არ ასახავს ისტორიულ და პოლიტიკურ რეალობას. აფხაზეთი ომამდე იყო ყველაზე განვითარებული, შეიძლება ითქვას, ყველაზე ევროპეიზებული, ძირითადად მეგრელებით დასახლებული რეგიონი, რომელიც აუცილებლად გახდებოდა საქართველოს ევროპაში, ბალტიის ქვეყნების მსგავსად, სვლის ლოკომოტივი, რომ არა რუსების დაგეგმილი და ორგანიზებული ომი.

ამ დაგეგმილ ომზე ჯერ კიდევ 1989 წელს მეორეკურსელ სტუდენტს მაფრთხილებდა აკადემიკოსი გიორგი არბატოვი, გორბაჩოვის პოლიტბიუროს □ლიბერალი□წევრი. მან მითხრა: □მიხეილ, 9 აპრილის ამბები თბილისში მხოლოდ დასაწყისია, თუ გააგრძელებთ შემდგომ მოთხოვნას დამოუკიდებლობის, თქვენზე მთავარი დარტყმა განხორციელდება აფხაზეთში და ამის გეგმები უკვე არსებობს გენშტაბში□ არბატოვი ერთ რამეში შეცდა, პირველი დარტყმა განხორციელდა ჯერ თბილისში, რუსების მხარდაჭერილი შეიარაღებული გადატრიალების სახით და ამას მოჰყვა უკვე აფხაზეთი. აფხაზეთიდან ქართველების გამოყრით რუსებმა თავიდანვე დაასაჭურისეს ქართული სახელმწიფო.

მე კატეგორიული წინააღმდეგი ვარ აფხაზური საზოგადოების რომანტიზების. მინდა, კონკრეტული მაგალითი მოგიყვეთ. აფხაზეთის ომის დროს სხვებთან ერთად ვმუშაობდი ტყვეების გაცვლაზე. სოხუმში ეს ჯგუფი ვრჩებოდით ხოლმე ქალაქის ცენტრში, ძალიან ინტელიგენტ სოხუმელ ახალგაზრდა კაცთან მიშა კოკაიასთან მის დიდ ბინაში. ეს იყო ე.წ. თეთრი სახლი, სადაც აფხაზეთის მწერალთა კავშირის ცნობილი აფხაზი წევრებიც ცხოვრობდნენ და მიშა პირადად იცავდა მათ ძალადობისგან, საუკეთესო ურთიერთობები ჰქონდა აფხაზებთან.

როდესაც აფხაზური შენაერთები შემოვიდნენ სოხუმში, ერთ-ერთი პირველი, ვინც დახვრიტეს, იყო მათი ქომაგი მიშა კოკაია. უფრო შორს რომ წავიდეთ, ომამდე ხშირად დავყავდი ოჯახს აფხაზეთში და მაშინ თვალში საცემი იყო აფხაზების, ჩვენდამი, როგორც ქართველების მიმართ მტრული დამოკიდებულება. მოზარდებს მარტო არსად გვიშვებდნენ, იმიტომ, რომ ხშირი იყო შემთხვევები ფიზიკურად თავდასხმის.

ჩემი ბოლო ომამდელი გამოცდილება იყო 1991 წლის ზაფხულში დასასვენებელ სახლ □ზალატოი ბერეგის□სასადილოში, სადაც ჩემმა მეგობარმა უხარისხო კერძი გააპროტესტა და აფხაზმა მზარეულმა გვითხრა: □Собакам собачья пища□ ასე რომ, დღემდე აფხაზური საზოგადოება მთლიანად გამსჭვალულია ფაშისტური ტიპის სხვა ერების აუტანლობის იდეოლოგიით და ეს ეხება არამხოლოდ ქართველების მიმართ დამოკიდებულებას. უნდა გვახსოვდეს, რომ ომის დროს მათ ასევე გაყარეს 100 ათასზე მეტი ბერძენი, ებრაელი და ესტონელი და ამ ბოლო დროს აქტიურად ავიწროებენ სომხებსაც, რომლებიც თავის დროზე მათ მხარეს იბრძოდნენ.

მე არ მაქვს არანაირი სიმპათია ასეთი ხალხის მიმართ, თანაც ეს ხალხი აშკარად უუნაროა, განავითაროს ის ტერიტორია, რომელსაც მოაჯდა, სრულიად გაველურებული ადამიანთა ჯგუფი ტყუილად აცდენს ამ ოქროს მიწას, არც თვითონ ხეიროზს, არც სხვას ახეირებს (შეადარეთ, აზა, ბათუმს). განცხადება □აფხაზეთის ტრავმა უნდა გადავლახოთ□იგივეა, რომ დავით აღმაშენებელს, რომელსაც თბილისის აღებაზე 30 წელი დასჭირდა, რაღაც მომენტში ეთქვა, რომ □თბილისის ტრავმა უნდა გადავლახოთ□, თბილისი არაბებისთვის დაეტოვებინა და სამუდამოდ გადართულიყო სხვა თემებზე. გარდა იმისა, რომ პირადად მე აფხაზეთში მეძახის ჩემი სისხლი, ბაბუაჩემი დომენტი ალასანიას სახლი ეშერაში, შევხედოთ სრულიად პრაგმატულად ამ საკითხს. გამოანგარიშებულია, რომ უახლოეს ათწლეულებში მსოფლიოს მოსახლეობის ნახევარზე მეტი იცხოვრებს ზღვის გასწვრივ, იმიტომ, რომ იქ არის კომუნიკაცია და შესაბამისად განვითარება.

დღეს ჩვენ ვაკონტროლებთ სარფიდან ანაკლიამდე ზღვის ზოლის 100 კილომეტრზე ნაკლებს, აფხაზეთი დამატებით 200 კილომეტრია. ამას გარდა, სოხუმიდან 40 წუთით ნაკლებია ევროპამდე ფრენა, ვიდრე თბილისიდან. აფხაზეთის დაბრუნება ნიშნავს საქართველოს ეკონომიკის ეგრევე, მინიმუმ, გაორმაგებას და იმის გათვალისწინებით, რომ აფხაზეთის სანაპიროსთან, ზღვის შელფზე, დიდი ალბათობით, არის ნავთობი, შემდგომში კიდევ რამდენჯერმე გაზრდას და რას გვთავაზობთ, რომ ამ ყველაფერზე უარი ვთქვათ და რუსებს და აფხაზებს დავუტოვოთ?

ჩვენ რომ აჭარა რუსებისთვის და ადგილობრივი სეპარატისტი ფეოდალისგან არ გამოგვეგლიჯა 2004 წელს, დღეს უკვე ანალოგიურად ისაუბრებდა მავანი, რომ უნდა □გადავლახოთ აჭარის ტრავმა□ არ ვიცი, ვინ რა აზრზეა, მაგრამ მე, მიხეილ სააკაშვილი ვაპირებ, სხვა პატრიოტებთან ერთად, იმპერიის დასუსტების პარალელურად, აფხაზეთის, კერძოდ საქართველოს ძირძველი გალის, ოჩამჩირის, ტყვარჩელის, გულრიფშის, სოხუმის, გუდაუთის, გაგრის, კოდორის მიწების დაბრუნებას საქართველოს კონტროლქვეშ და თუ ვინმეს იქ დარჩენილი მოსახლეობიდან ეს არ მოეწონება, მათ შეუძლიათ, სხვა ქვეყნებში გადავიდნენ საცხოვრებლად.

ზუსტად ასევე ფიქრობენ ჩემი შვილები და იმედია, თქვენი შვილებიც. ჩვენ აღვადგენთ კონტროლს ყველა საჭირო საშუალების გამოყენებით. ის, რაც დღეს არის, ეს არის დროებითი სიტუაცია განპირობებული რუსეთის იმპერიის გაგრძელებული აგონიით, მაგრამ ეს იმპერია მილევად რეჟიმშია და მას ნამდვილად არ უნდა გადავაყოლოთ ის, რაც კანონიერად ჩვენ გვეკუთვნის. სომხეთთან და ყარაბაღთან შედარება არის ძალიან უადგილო. იქ აზერბაიჯანმა დაიბრუნა ის ტერიტორია, რომელიც მას ეკუთვნოდა.

ჩემი პრეზიდენტობის დროს მუდმივად ვსაუბრობდი აფხაზეთზე, ჭორვილის რეჟიმმა ამ თემას ტაბუ დაადო. და ახლა კიდევ ერთხელ ყველამ უნდა წამოვუძახოთ, პირველ რიგში, საკუთარ თავს □აფხაზეთი საქართველოს ტერიტორიაა, რომელზეც კონტროლი დაკარგული გვაქვს მხოლოდ დროებით და როგორც აზერბაიჯანმა 34 წლის შემდეგ დაიბრუნა თავისი ტერიტორია, როგორც ხორვატიამ დაიბრუნა სპლიტი და სხვა ტერიტორიები, აუცილებლად აღვადგენთ ამ კონტროლს. ხოლო აფხაზეთის ჭრილობა ვერ მოშუშდება მანამ, სანამ ეს არ მოხდება.

მე, ჩემი მხრივ, ვაპირებ, სოხუმი ბათუმზე ბევრად უკეთესად ავაშენო და განვავითარო. საერთოდ მიმაჩნია, რომ იქ უნდა იყოს საქართველოს დედაქალაქი, ევროპასთან და უკრაინასთან ახლოს. თბილისი ამავე დროს დარჩება საქართველოს უმნიშვნელოვანეს ქალაქად, რეალურად კავკასიის დედაქალაქად□ □ წერს სააკაშვილი.

ნიკა გვარამია:

ტალახში გორიალი სააკაშვილის არჩევანია და მასთან ერთად არ ვაპირებ ამ ჭუჭყის ზელას, სეირის მაყურებლების გართობას და „ქოცების“ გახარებას

შეამჩნევდით, რომ პრაქტიკულად არ ვპასუხობ პოლიტპატიმარ სააკაშვილს და თუ ვპასუხობ, ისიც ციხეში მყოფი ჩემი მეგობრების ან პარტიის წევრების დაბულინგების გამო. არც ერთხელ პირადად ჩემზე თავდასხმას არ გამოვხმაურებივარ, არც ერთხელ.

□ამ უბედურებაში და დავიდარაბაში, როცა ქვეყნის გაყიდვის რეალობის წინაშე ვართ; როცა ახალ გეორგიევსკის ტრაქტატს გვიმზადებენ, ხოლო ძველი ისტორიის ოქროს ფურცლად გამოგვიცხადეს; როცა აფხაზეთის საკითხი საზოგადოების ყურადღების ცენტრშია მოქცეული და აშკარაა, რომ რუსული სქემა თამაშდება რეჟიმის მიერ; როცა ქოცები ერთმანეთს დარეულები და აშკარად აჭრილები არიან; როცა ყველა ერთად უნდა ვემზადებოდეთ ერთიანი მძლავრი პასუხისთვის და ძალებს ვაერთიანებდეთ;

დღეს ათასი ტყუილი იკადრა სააკაშვილმა. ყველას გაყიდულები და ბიძინასთან შეთანხმებულები თუ შიშით დადუმებულები გვეძახა. ასეთებად გამოაცხადა, მაგალითად, პოლიტპატიმარი გიორგი ჩიკვაიძე, და, რა თქმა უნდა, კოალიცია ცვლილებისთვის, რომელიც ბოლო პერიოდში მისი აგრესიის მთავარი სამიზნეა, □რატომღაც□ ტრადიციულად, ისევ გილაურების ფულზე ილაპარაკა გაიაგოხვიჩიებულმა პოლიტპატიმარმა. ოღონდ, ამჯერად დაამატა, რომ თურმე ჩვენ პარლამენტში არ შევედით, იმიტომ რომ პოლიტიკური გაფარჩაკების შეგვეშინდა. ამ დროს, პირველები ვიყავით და ტონის მიმცემები პარლამენტის მანდატებზე უარის... მოიკითხოს საკუთარ პარტიაში, რა ხდებოდა მაგ საკითხთან დაკავშირებით.

სააკაშვილის განცხადებით, იმიტომ დაგვიჭირეს მე, ნიკა, ზურა და ელენე, რომ ბიძინა გადავაგდეთ (ანუ ბიძინასთან შეთანხმება დავარღვიეთ). ჩვენ რატომ დაგვიჭირეს, ამაზე ასეთი სამარცხვინო შეფასება ჯერ არავის უკადრია, სააკაშვილმა □ იკადრა. ამიტომაც იმსახურებს პასუხს. ალბათ ბევრად უარესს, მაგრამ საკუთარ თავს ვცემ პატივს და ჩემს მეგობრებს და ამით შემოვიფარგლები. ტრადიციად დამკვიდრდა, რომ სააკაშვილის ტყუილებს და შეურაცხყოფებს პასუხს თუ გასცემ, ეგრევე ჩაგრულის მანტიით შემოსილი გამოდის მისი □მარადის მსხვერპლი□პარტია (ფეხბურთში დამარცხებული გუნდის გულშემატკივარი ყველაფერზე რომ წუწუნებს და მიზეზობს □კაცი დაგვიმტვრიესო□ დაახლოებით ისე) და მოყვება საჯარო გოდებას და სასაცილო კონსპირაციების მოყოლას. ბაბლი კიდევ ნაპერწკლებს აკვესებს, □რა დროს ეს იყოო□ ოღონდ თავად სააკაშვილი სწორ ადგილზე ოპოზიციის გინების კორიანტელს რომ აყენებს სისტემატურად, იმას შემწყნარებლურად უნდა უყურო, თურმე. თითქოს პოლიტიკურად საწყალი და შესაბრალისი იყოს ციხის საკნიდან საკუთარი თავის უალტერნატივო ლიდერად გამომცხადებელი კაცი. არაა და არც უნდა იყოს საწყალი.

მისი მმართველობის წლები, რამდენი შეცდომაც არ უნდა დაითვალონ, ჯერჯერობით საუკეთესო იყო დამოუკიდებელი საქართველოს ისტორიაში. მაგრამ არც უსინდისო ტყუილებს უნდა წერდეს, მეგობრებო, და შეგნებულად და მიზანმიმართულად აშავებდეს ყველას და ყველაფერს. არც ყველაფრის ჩამშლელი და ყველას მაგინებელი უნდა იყოს და არც მხოლოდ საკუთარ თავზე მოფიქრალი. და ციხე აქ უსასრულო გამართლებად და ყოვლისმომცველ ინდულგენციად ვერ გამოდგება. მით უმეტეს იმ ფონზე, როცა ლამის ნახევარი საქართველო ციხეში ზის, თინეიჯერიდან 70-ს გადაცილებულ მსოფლიო ვარსკვლავამდე. და კიდევ უფრო მით უმეტეს, როცა ერთობა ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია ახლა.

სამარცხვინოა ეს ყველაფერი და ამიტომაც ვუსვამ წერტილს. ტალახში გორიალი სააკაშვილის არჩევანია და მასთან ერთად მე არ ვაპირებ ამ ჭუჭყის ზელას, სეირის მაყურებლების გართობას და ქოცების გახარებას. უპასუხისმგებლობის და არასერიოზულობის დრო მას თუ აქვს, მე ამის არც უფლებას და არც საშუალებას საკუთარ თავს არ მივცემ. მორალურ შეფასებებზე არ გადავალ: არ მიმაჩნია არც სწორად და არც საჭიროდ.

P. S. ვოლი კომენტარებისთვის ჩაკეტილია. არავის გინება არ შედის ჩემს ამოცანებში და არც ამ საკითხზე ვინმეს პოზიცია მაინტერესებს□..

ელგუჯა მეძმარიაშვილი იუბილარია

● საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი;
● გენერალ-მაიორი;
● სამხედრო მეცნიერებათა დოქტორი;
● ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი;
● პროფესორი;
● სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი;
● გიორგი ნიკოლაძის სახელობის პრემიის ლაურეატი;
● საქართველოს, სხვა ქვეყნების და საერთაშორისო ორგანიზაციების სახელმწიფო და საუწყებო ორდენებისა და მედლების კავალერი;
● საქართველოს მე-5 მოწვევის პარლამენტის წევრი;
● ქ. მცხეთის, ბათუმისა და თბილისის საპატიო მოქალაქე.

პირველი ქართული კოსმოსური ობიექტის გენერალური კონსტრუქტორი,

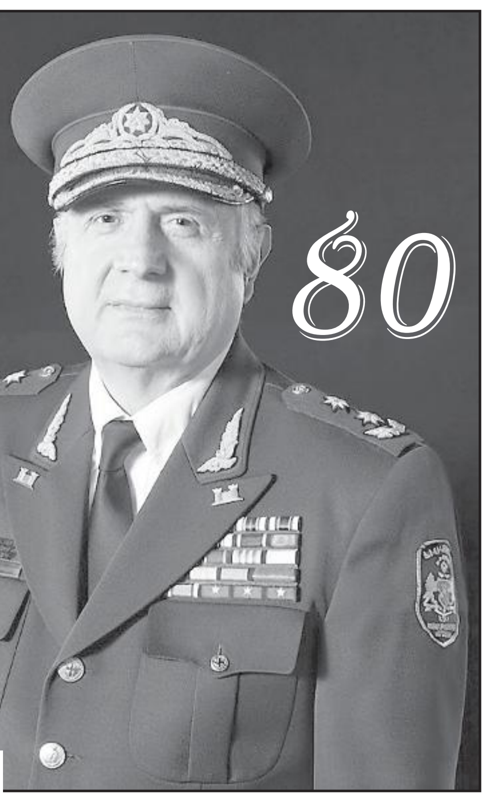

საქართველოში კოსმოსური ტექნიკის და სამხედრო-საინჟინრო სამეცნიერო, ტექნოლოგიური და აკადემიური დარგების დამაარსებელი

ელგუჯა მეძმარიაშვილის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებებია: კოსმოსური და მიწისზედა სპეციალური დანიშნულებისა და სამხედრო-საინჟინრო ნაგებობები და კომპლექსები; ტრანსფორმირებადი საინჟინრო სისტემების თეორია: საქართველოს ტერიტორიის თავდაცვისთვის საინჟინრო მომზადება; საბრძოლო მოქმედებების სამხედრო-საინჟინრო უზრუნველყოფა და სამხედრო თეორია.

ადრეულ პერიოდში □საიდუმლო□, □სრულიად საიდუმლო□და □განსაკუთრებული მნიშვნელობის□სამთავრობო დადგენილებებით, გადაწყვეტილებებით და ბრძანებებით ელგუჯა მეძმარიაშვილის ხელმძღვანელობით და უშუალო მონაწილეობით შეიქმნა ბალისტიკური რაკეტების სტარტის ადრეული აღმოჩენის კოსმოსური და მიწისზედა ავტონომიური კომპლექსები, რომლებიც აგებული იყო დიდი ზომის გასაშლელი რეფლექტორული ანტენების ბაზაზე. ელგუჯა მეძმარიაშვილი ასევე უშუალოდ მონაწილეობდა □ღია ლიტერატურაში□გამოქვეყნებულ კოსმოსურ პროგრამებში. მათ შორის: ორი, შეწყვილებული, წრიული გასაშლელი კონსტრუქცია □კრაბის□შექმნაში, რომელიც განხორციელდა 1989 წელს კოსმოსურ ხომალდ □პროგრეს 40-ზე□და 14,5-მეტრიანი ასაწყობი კონსტრუქციის საბაზო ნაწილის შექმნაში, რომელიც ორბიტულ სადგურ □მირზე□აიგო 1991 წ.

შესრულებული აქვს მინისტრთა საბჭოს სამხედრო-სამრეწველო კომისიის სხვა მრავალი გადაწყვეტილება, მათ შორის მონაწილეობდა □ვარსკვლავთომების□– □СОИ□საბჭოთა პროგრამის რეალიზაციაში.

მისი სამეცნიერო და საპროექტო კონცეფციით, სამხედრო-სამრეწველო კომისიის გადაწყვეტილებით, საქართველოში აშენდა კოსმოსური ნაგებობების აგებისა და სრულმასშტაბიანი გამოცდების უნიკალური სასტენდო კომპლექსი საგურამოში და ბორჯომის რაიონის მთიან ზონაში აიგო მიწისზედა ტრანსფორმირებადი ნაგებობების ექსტრემალურ პირობებში გამოცდების პოლიგონი.

ელგუჯა მეძმარიაშვილი არის გენერალური კონსტრუქტორი პირველი ქართული კოსმოსური ობიექტისა, რომელიც ღია კოსმოსურ სივრცეში, ორბიტულ სადგურზე 1999 წლის 23-28 ივლისს წარმატებით გაიშალა, გამოიცადა და შემდეგ მოძრაობა გააგრძელა დამოუკიდებელ, დედამიწის ირგვლივ ორბიტაზე.

ელგუჯა მეძმარიაშვილის ხელმძღვანელობით და უშუალო მონაწილეობით 1995-2025 წლებში, კოსმოსური, გასაშლელი დიდგაბარიტიანი რეფლექტორის შესაქმნელად, კონტრაქტით შესრულდა სამუშაოები: □Daimler Bens Aerospace"-თან – გერმანია, „Alenia Aerospazio"-სთან – იტალია, „მიუნხენის ტექნიკურ უნივერსიტეტთან", ევროპულ კოსმოსურ სააგენტოსთან – ESA და □EOS Data Analytics"-თან აშშ.

1995-2025 წლებში აღსანიშნავია გენერალ-მაიორ ელგუჯა მეძმარიაშვილის მიერ შექმნილი: თავდაცვითი დანიშნულების და ექსტრემალური პირობების მობილური, სწრაფად ასაგები 48-მეტრიანი სიგრძის სამხედრო ხიდი; საქართველოს სამგანზომილებიანი სამხედრო-საინჟინრო რუკა; საქართველოს ტერიტორიის და მასზე განლაგებული სამხედრო-საინჟინრო ობიექტების კატალოგები; სახელმწიფო, სამხედრო-საინჟინრო და მიზნობრივი პროგრამები; სპეციალური რაიონების მაღალი სიზუსტის კოსმოსური გადაღებების მონაცემთა ციფრული ბანკი და სხვა.

მისი სამეცნიერო სამუშაოების ბაზაზე შეიქმნა ახალი დისციპლინა □ტრანსფორმირებადი ნაგებობები□, რომელიც 2009 წლიდან, როგორც ძირითადი საგანი იკითხება საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მაგისტრატურაში. მან საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში, 2011 წელს, საქართველოში პირველად, აამოქმედა სადოქტორო პროგრამა სამხედრო მეცნიერების დარგში. ელგუჯა მეძმარიაშვილი ასევე არის საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის მიერ დაარსებული სამხედრო ჟურნალის - □სამხედრო მეცნიერება. საქართველო□- რედაქტორი (2016-იდან).

ელგუჯა მეძმარიაშვილს საქართველოში და საზღვარგარეთ, მათ შორის გრიფით □საიდუმლო□და □სრულიად საიდუმლო□, გამოქვეყნებული აქვს 375-ზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომი, მათ შორის სახელმძღვანელოები, სამხედრო ენციკლოპედიური ლექსიკონი, მონოგრაფიები, სამეცნიერო სტატიები და გამოგონებები, მიღებული აქვს ევროკავშირისა და აშშ-ის პატენტები.

ელგუჯა მეძმარიაშვილის მოღვაწეობაში უმთავრესია ის, რომ 1999 წლის 23 ივლისს ორბიტულ სადგურ □მირზე□ პირველი ქართული კოსმოსური ობიექტი ღია კოსმოსურ სივრცეში წარმატებულად გამოიცადა და 28 ივლისს დამოუკიდებელ ორბიტაზე გადავიდა, რაც საქართველოს ისტორიაში განსაკუთრებული ეროვნული მნიშვნელობის მოვლენად იქცა და საერთაშორისო არენაზე აღიარებულ იქნა მსოფლიო კოსმონავტიკის ახალი, პრიორიტეტული მიმართულების დასაწყისად. ამასთან დაკავშირებით: ყოველი წლის 23 ივლისი საქართველოში დაწესდა □პირველი ქართული კოსმოსური ობიექტის დღედ□ როგორც საქართველოს ისტორიაში განსაკუთრებული ეროვნული მნიშვნელობის მოვლენა.

ობიექტის კოსმოსში გაყვანა და ორბიტაზე წარმატებული გამოცდა, როგორც ფაქტი და მოვლენა შეტანილია კოსმონავტიკის ისტორიულ ქრონიკათა ჩამონათვალში.

საქართველომ პირველი ქართული კოსმოსური ობიექტის აღსანიშნავად გამოსცა საფოსტო მარკები. საქართველო იყო მეოთხე სახელმწიფო ამერიკის შეერთებული შტატების, რუსეთისა და იაპონიის შემდეგ, რომელმაც შეძლო, ორბიტაზე გაეყვანა დიდგაბარიტიანი გასაშლელი კოსმოსური რეფლექტორი. 2002 წელს, კემბრიჯში გაიმართა მსოფლიო მასშტაბის სამეცნიერო კონფერენცია კოსმოსური ტექნიკის დარგში. საორგანიზაციო კომიტეტის გადაწყვეტილებით, საერთაშორისო კონფერენციის ლოგოდ მიჩნეულ იქნა პირველი ქართული კოსმოსური ობიექტის გამოსახულება ორბიტაზე ფრენის დროს.

მნიშვნელოვანია აკადემიკოსის, გენერალ-მაიორ ელგუჯა მეძმარიაშვილის სამეცნიერო-ტექნიკური მიღწევების შეფასებები, რომლებიც ასახულია ოფიციალურ მასალებში, ანგარიშებში, მაღალრეიტინგულ ჟურნალებში გამოქვეყნებულ სტატიებში და სხვ.

ცალკეული შეფასებებიდან აღსანიშნავია:

– თანამედროვე, დიდი ზომის გასაშლელი, კოსმოსური რეფლექტორული ანტენების შექმნაში პრიორიტეტულად მიჩნეული პანტოგრაფული რგოლის კონსტრუქციები რგოლური არქიტექტურა და მასთან დაკავშირებული ტექნოლოგიები ჩაისახა და განვითარდა ჯერ კიდევ 1980-იანი წლების დასაწყისში ელგუჯა მეძმარიაშვილის მიერ საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში საბჭოთა კოსმოსური პროგრამებისთვის.

– ელგუჯა მეძმარიაშვილის მიერ ასევე დამუშავდა ტრანსფორმირებადი კოსმოსური რეფლექტორების გასაშლელი რგოლის ძირითადი სტრუქტურული სქემები, რომლებიც მსოფლიოს მრავალი კოსმოსური გასაშლელი რეფლექტორული ანტენების პროექტებსა და რგოლურ კონსტრუქციებშია გამოყენებული.

– აღსანიშნავია, რომ ახალი თაობის ევროპული, გასაშლელი, დიდგაბარიტიანი ანტენის, LDA-ს კოსმოსური პროგრამის შესრულება, რომელიც პირველად ESA-ს მიერ 2001 წელს გამოქვეყნებული ტენდერის საფუძველზე, სამრეწველო კონცეფციით დაიწყო კომპანია Thales Alenia Space of Itali-მ, კომპანია □Energia. Georgian Politeqnical Intelect. Space□ EGS-მა, საქართველოს ტექნიკურმა უნივერსიტეტმა და სერგრი კოროლიოვის სახელობის სარაკეტო-კოსმოსურმა კორპორაცია □ენერგიამ□, მცირე ცვლილებების გარდა, დიზაინით ძირითადად ემთხვევა ელგუჯა მეძმარიაშვილის მიერ შექმნილ კოსმოსური ობიექტის კონსტრუქციას, რომელიც ორბიტულ სადგურ □მირზე□გამოიცადა.

– დაძაბულობით ინტეგრირებული ვანტურ-ღეროვანი სისტემები და მისი კონცეფციები, გასაშლელი, კოსმოსური რეფლექტორული ანტენების შესაქმნელად პირველად იქნა შემოთავაზებული და გამოყენებული ელგუჯა მეძმარიაშვილის მიერ, მოგვიანებით კი Comet Ingenieria-ს მიერ.

– საქართველოში საქართველოს კოსმოსურ ნაგებობათა ინსტიტუტში, პირველად მსოფლიოში, ლაბორატორიულ პირობებში, ელგუჯა მეძმარიაშვილის ხელმძღვანელობით და უშუალო მონაწილეობით შეიქმნა და გამოცდა ჩაუტარდა 30 მეტრი დიამეტრის გასაშლელ კოსმოსურ რეფლექტორს და ეს ფაქტი ჯერჯერობით ერთადერთია მსოფლიოში.

* * *

წლების განმავლობაში ელგუჯა მეძმარიაშვილი იყო თავისი ინიციატივით შექმნილი სხვადასხვა ორგანიზაციის ხელმძღვანელი, მათ შორის:

– სტუდენტთა საკვლევ-საკონსტრუქტორო ბიუროს უფროსი;
– კათედრის გამგე;
– სახელმწიფო საკონსტრუქტორო ბიუროს უფროსი;
– საქართველოს კოსმოსურ ნაგებობათა ისტიტუტის გენერალური დირექტორი და გენერალური კონსტრუქტორი;
– საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო-საინჟინრო აკადემიის პრეზიდენტი;

ამჟამად, აკადემიკოსი, გენერალ-მაიორი ელგუჯა მეძმარიაშვილი არის საქართველოს ტექნიკური უნკივერსიტეტის ნაგებობების, სპეციალური სისტემებისა და საინჟინრო უზრუნველყოფის ინსტიტუტის გენერალური კონსტრუქტორი და საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის საინჟინრო მეცნიერებათა და ინფორმაციული ტექნოლოგიების განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი.

ბატონ ელგუჯას ვუსურვებთ ჯანის სიმრთელეს, პირად და ოჯახურ ბედნიერებას, წარმატებებს სამეცნიერო და პედაგოგიურ სარბიელზე, კვლავაც ედვაწოს, როგორც საქართველოს კოსმოსში გზამკვლევს.

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

წერილები რედაქციას

აზერბაიჯანი–საქართველო: ახალი ნაცნობობა და სასიამოვნო მოგონებები

საქართველოში, გურჯაანის მუნიციპალიტეტის დაბა კაჭრეთში, წიგნის სახლ „ნათელი მომავლის“ ორგანიზებით გამართული საზაფხულო ბანაკი „საქართველოს ახალგაზრდობის ახალი ნაცნობობა და სასიამოვნო მოგონებები“ დასრულდა.

ბანაკი აზერბაიჯანის რესპუბლიკის დიასპორის საკითხებში სახელმწიფო კომიტეტის მხარდაჭერით გაიმართა. ღონისძიების მონაწილეებმა თავდაპირველად თბილისში, ჰეიდარ ალიევის სახელობის პარკში, აზერბაიჯანელი ხალხის საერთო ეროვნული ლიდერის ბიუსტი გვირგვინებით შეამკეს და მის ხსოვნას პატივი მიაგეს.

17-დან 20 აგვისტომდე გამართული დაუვიწყარი ღონისძიების მთავარი მიზანი საქართველოში მცხოვრები აზერბაიჯანელი და ქართველი ახალგაზრდების გაერთიანება, მათ მიერ ეროვნულ-კულტურული ფასეულობების უკეთ გაცნობა, თვალსაწიერის გაფართოება, ახალი მეგობრული ურთიერთობების დამყარება და თავისუფალი დროის ორგანიზება იყო.

გახსნის ცერემონიაზე ორგანიზატორმა **რააფილ სულეიმანოვმა** გამოთქვა რწმენა, რომ ახალგაზრდები სამი დღის განმავლობაში ახალ ცოდნასა და უნარებს შეიძენდნენ, აქედან კი სასიამოვნო მოგონებებითა და მდიდარი შთაბეჭდილებებით დაბრუნდებოდნენ.

დიასპორის საკითხებში სახელმწიფო კომიტეტის პასუხისმგებელმა თანამშრომელმა **საბით მამედოვმა** ილაპარაკა მსგავსი პროექტების მნიშვნელობაზე ახალგაზრდების ეროვნული იდენტობის, სოლიდარობისა და ერთიანობის განცდის აუცილებლობაზე.

საბით მამედოვმა ისაუბრა აზერბაიჯანის სახელმწიფოს ყურადღებასა და მზრუნველობაზე საზღვარგარეთ მცხოვრები თანამემამულეების, განსაკუთრებით კი ახალგაზრდების მიმართ. მან თქვა, რომ პრეზიდენტ **ილჰამ ალიევის** მიერ დიასპორის პოლიტიკისადმი გამოჩენილი განსაკუთრებული ყურადღებისა და მზრუნველობის შედეგად, სხვადასხვა ქვეყანაში მცხოვრები თანამემამულეები აძლიერებენ აზერბაიჯანთან კავშირებს, კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნებისა და ახალგაზრდა თაობის ეროვნული იდეების გარშემო. მან ხაზი გაუსვა, იმ ფაქტს, რომ საქართველოში მცხოვრებ აზერბაიჯანელებსაც მნიშვნელოვანი ადგილი უკავიათ აზერბაიჯანის დიასპორის სწორ პოლიტიკაში მშობლიური ენის, ეროვნულ-სოციალური და რელიგიური ღირებულებების განმტკიცებაში.

კომიტეტის პასუხისმგებელმა თანამშრომელმა **ელვინ ასკეროვმა** აღნიშნა, რომ საზაფხულო ბანაკები მართლაც მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ახალგაზრდების სულიერ განვითარებაში, ერთმანეთის უკეთ გაცნობასა და ტრადიციული ფასეულობების შენარჩუნებაში.

იორმუღანლოს საჯარო სკოლის პედაგოგმა **ეკატერინე ქაფთუაშვილმა** თქვა, რომ ასეთი ბანაკები და ახალგაზრდებს შორის გამართული ერთობლივი ღონისძიებები ხელს შეუწყობს აზერბაიჯანელ და ქართველ ხალხებს შორის მეგობრული ურთიერთობების, განსაკუთრებით კი ახალგაზრდა თაობებს შორის პატივისცემის კიდევ უფრო გაღრმავებას. ამის შემდეგ, ისმიხან მამედოვის ხელმძღვანელობით ბანაკის მონაწილეებისთვის ჩატარდა ტრენინგები, რომლებიც მიმართული იყო გუნდური მუშაობის, თანამშრომლობისა და ერთობლივი გადაწყვეტილებების მიღების უნარების განვითარებისკენ.

მონაწილეთა ცოდნის შესამოწმებლად და გასამდიდრებლად მოეწყო აზერბაიჯანის ისტორიის, ეროვნულ-კულტურული მემკვიდრეობისა და ზოგადი მსოფლმხედველობის ინტელექტუალური თამაშები.

ნარიმან ალიევი

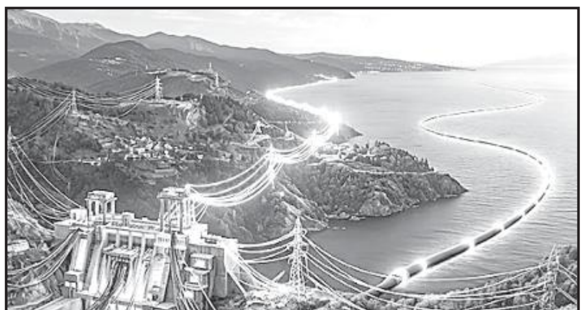

ვინ და რატომ გვაბნელებს?!

საქართველოს პრემიერ-მინისტრს ბატონ ირაკლი კობახიძეს

თქვენთვის კარგად არის ცნობილი ის კრიტიკული მდგომარეობა, რაც ჩამოყალიბდა საქართველოს ენერგეტიკაში და ჰიდრომშენებლობაში. დღეს თქვენზე და თქვენს გუნდზე ზემოქმედებისა და უკანონო შემოსავლების შენარჩუნების მიზნით, ხდება ქვეყნის „ჩაბნელება“. ამის დამადასტურებელი მრავალი ფაქტი არსებობს და შემთხვევით არ არის დაწყებული გამოძიება საბოტაჟის ფაქტზე.

თქვენი გუნდის მიერ მიღებულმა ზომებმა შეიძლება უმნიშვნელო შედეგი მოგვცეს ერთი ან ორი ობიექტის გამოაშკარავებით, მაგრამ პრობლემა ვერ გადაიჭრება.

იმისათვის რომ პრობლემა გადაიჭრას, აუცილებელია ჰიდრომშენებლობა და ჰესების ექსპლოატაცია, როგორც ცალკე დარგი, გამოეყოს ენერგეტიკას და ჩამოყალიბდეს სამინისტროს სახით.

მხოლოდ ამის შემდეგ იქნება შესაძლებელი აღირიცხოს და გადახდილი იქნეს ყოველი ჰესის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერგიის ღირებულება.

ასეთი რეფორმა მთლიანად გამორიცხავს ქვეყნის „ჩაბნელებას“ რეფორმა გამოაშკარავებს ცრუ ჰესების „მოღვაწეობას“ დადგინდება რა ქვეყანაში წარმოებული ელექტროენერგიის ოდენობა, სახელმწიფოს საშუალება მიეცემა ჩვენი „ქვეყნის წილი“ სიმძლავრით დატვირთვოს შავი ზღვის წყალქვეშა კაბელი. თუ რა შედეგს მისცემს სახელმწიფოს ჩვენს ქვეყანაში წარმოებული ელექტროენერგიის ექსპორტზე გატანა ჩვენი ქვეყნის საღად მოაზროვნე მოქალაქისათვის ცნობილია.

დაწვრილებითი ინფორმაცია აღნიშნული რეფორმის შესახებ, საჭიროების შემთხვევაში, შეგვიძლია მოვაწოდოთ სახელმწიფო ელექტროსისტემის მრჩეველთა საბჭოს და სხვებს.

დამატებით მოგახსენებთ, რომ ელექტროენერგიის მიწოდება შეუწყდა დაბა კაზრეთში განთავსებულ სამთო გამამდიდრებელ კომბინატს, რომელიც ელექტროენერგიას ღებულობს ხრამჰეს -2-დან განმხოლოებულად. წარმოუდგენელია, რომ მისი გათიშვა გამოეწვია ინგურჰესის რომელიღაც ჰიდროაგრეგატის „შეშფოთებას“

გთხოვთ თქვენს რეაგირებას.

ნუგზარ კობახიძე,
დამოუკიდებელი ექსპერტი ჰიდრომშენებლობაში
ქ. ბოლნისი, სულხან-საბა ორბელიანის N193.
პ.ნ. 01022012166, ტელ: 593 74 32 53

ქართველი მეცნიერების კვლევამ საერთაშორისო აღიარება მოიპოვა

ქართული სამედიცინო საზოგადოება მნიშვნელოვან წარმატებას აღნიშნავს. ავტორიტეტულ საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალში „Journal of International Medical Research გამოქვეყნდა ქართველი მკვლევრების ნაშრომი, რომელიც COVID-19-ით ინფიცირებულ პაციენტებში გულის დაზიანების ადრეულ დიაგნოსტიკას ეხება.

აღნიშნულ მასშტაბურ სამეცნიერო პროექტს პროფესორი ლევან რატიანი ხელმძღვანელობდა. **ცნობილია, რომ კორონავირუსი ხშირად აზიანებს გულის კუნთს, თუმცა, ამ დაზიანებების დროული პროგნოზირება მედიცინისთვის დიდ გამოწვევად რჩებოდა. პროფესორმა ლევან რატიანმა და მისმა გუნდმა ყურადღება გაამახვილეს ბიომარკერზე, სახელად გალექტინ-3 (Galectin-3) – ცილაზე, რომელიც ორგანიზმში მიმდინარე ანთებით და ნაწიბუროვან პროცესებზე მიგვითითებს.**

ლევან რატიანის ხელმძღვანელობით ჩატარებულმა რეტროსპექტიულმა კვლევამ აჩვენა, რომ ჰოსპიტალიზებულ პაციენტებში გალექტინ-3-ის კონცენტრაციის მატება პირდაპირ კორელაციაშია გულის კამერების ზომებისა და ფუნქციების ანომალიურ ცვლილებებთან (ექოკარდიოგრაფიულ მაჩვენებლებთან). სამეცნიერო ჯგუფის მიერ წარმოდგენილი ეს მეთოდი ექიმებს აძლევს უმნიშვნელოვანეს ინსტრუმენტს. გალექტინ-3-ის დონისა და გულის ულტრაბგერითი მონაცემების ერთობლივი ანალიზით შესაძლებელი ხდება:

პაციენტის მდგომარეობის დამძიმების რისკების ადრეული პროგნოზირება.

გულ-სისხლძარღვთა სისტემის ფარული დაზიანებების დროული გამოვლენა მწვავე ფაზაში. მკურნალობის ტაქტიკის უფრო ეფექტურად შერჩევა.

ეს წარმატება კიდევ ერთხელ უსვამს ხაზს პროფესორ ლევან რატიანისა და მისი გუნდის მაღალ პროფესიონალიზმს გლობალურ სამეცნიერო სივრცეში.

სტატიის გამოქვეყნება საერთაშორისო ჟურნალში წარმოადგენს მნიშვნელოვან ნაბიჯს საქართველოს სამეცნიერო საზოგადოებისათვის. ეს წარმატება ხაზს უსვამს გუნდის პროფესიონალიზმსა და აქტუალურ თემებზე მუშაობას, რაც უკვე აღიარებულია საერთაშორისო სამეცნიერო სივრცეში.

ყაზახურ ნავთობს დასავლეთისკენ გასასვლელად მხოლოდ საქართველოს დერეფანი დარჩა

ყაზახური ნავთობი საქართველოს დერეფანში არათუ დაბრუნდა, არამედ დამატებით სიმძლავრეზე გასვლას გეგმავს. ჩრდილოეთის მარშრუტის, პრაქტიკულად, ჩაკეტვის შემდეგ, შუა აზიურ ქვეყანას ძალიან ცოტა არჩევანი აქვს. დასავლეთისკენ მათი გზა მხოლოდ აზერბაიჯანსა და საქართველოზე გადის. შესაბამისად, ამ კუთხით ყაზახეთი ბოლო თვეებში საგრძნობლად გააქტიურდა.

ივნისში, ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის გავლით, ნავთობის ტრანსპორტირება 10%-ით გაიზარდა. მილსადენის მეშვეობით ნავთობის დღიური ექსპორტი 2026 წლის ივნისში 547 ათას ბარელს შეადგენდა. მატება დღეში 48 ათასი ბარელია. ამის მიზეზია ის, რომ ყაზახეთი, რუსეთის გვერდის ავლით, ნავთობის ექსპორტს ზრდის, ხოლო მოტივად, სწორედ ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანს მიიჩნევს.

კასპიის მილსადენის კონსორციუმის მიერ, ივლისში, ნავთობის მიღებაზე დაწესებული დროებითი შეზღუდვების გამო, ყაზახეთმა ნავთობის მოცულობის ნაწილი ალტერნატიულ სატრანსპორტო მარშრუტებზე გადაამისამართა, ნაწილი კი მილსადენში. ყაზახეთის ენერგეტიკის მინისტრის მრჩევლისა და ოფიციალური წარმომადგენლის **ასელ სერიკპაევას** განცხადებით, ნავთობის ნაკადების გარკვეული მოცულობების ექსპორტი აკტაუს პორტისკენ, ასევე ატასუ-ალაშანკოუსა და ატირაუ-სამარას მარშრუტებზე განხორციელდა.

მისივე თქმით, დამატებით საექსპორტო მარშრუტებად განიხილება ტრანსპორტირება ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის მილსადენის სისტემით, კასპიის ზღვის გავლით აზერბაიჯანის ტერიტორიაზე, ასევე ბაქო-სუფსის ნავთობსადენით. ამჟამად, ყაზახური ნავთობი ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის სისტემით უკვე გადაიზიდება და წლიური მოცულობა დაახლოებით 1.2 მილიონ ტონას შეადგენს. სერიკპაევის განცხადებით, აზერბაიჯანულმა მხარემ მზადყოფნა გამოთქვა, ყაზახეთიდან მიღებული ნავთობის მოცულობა წელიწადში 2.2 მილიონ ტონამდე გაზარდოს. მანამდე კი, 2026 წლის მარტში, სამთვიანი პაუზის შემდეგ, თენგიზის ნავთობის საბადოს ოპერატორმა კომპანია – „თენგიზშევრონოილმა“ ბათუმის ნავთობტერმინალის გავლით ყაზახეთიდან 97 ათასი ტონა ნავთობის პარტია უკვე გამოგზავნა. ყაზახეთის მთავრობაში მიიჩნევენ, რომ დრო აჩვენებს, თუ რამდენად სიცოცხლისუნარიანი აღმოჩნდება საქართველოს ინფრასტრუქტურის გამოყენებით ყაზახური ნედლი ნავთობის ბათუმის ნავთობტერმინალზე გადმორთვის შესაძლებლობები. გარდა ამისა, ეს მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული რეგიონში საომარი დაპირისპირებების ხანგრძლივობაზე.

„ნათელია, რომ საქართველო – აზერბაიჯანის რკინიგზის გამოყენებით ყაზახური ნედლი ნავთობის გადაზიდვების შუა დერეფნით დაბრუნება რეგიონში საომარი დაძაბულობითაა განპირობებული.

ნედლი ნავთობის გადაზიდვების შემდგომი დამკვიდრება დერეფნისათვის, უდავოდ, მნიშვნელოვან მოვლენად უნდა შეფასდეს. ბუნებრივია, რადგანაც საქმე გვაქვს ყაზახური ნავთობის უკვე მეორედ შემობრუნების პროცესთან, იბადება რამდენიმე კითხვა:

რამ განაპირობა ჩვენი დერეფნისათვის სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი ტვირთის ბათუმის ნავთობტერმინალში დაბრუნება?

რამდენად სტაბილური და ხანგრძლივი აღმოჩნდება ყაზახური ნედლი ნავთობის შუა დერეფნის მიმართულებით გადმომისამართების პროცესი?

გააჩნია საქართველო – აზერბაიჯანის სარკინიგზო ინფრასტრუქტურას ნედლი ნავთობის გაზრდილი მოცულობის ნაკადის სტაბილური და უსაფრთხო გადაზიდვის ტექნიკური შესაძლებლობა?

აღნიშნულ კითხვებზე პასუხების გაცემა, შუა დერეფნის საქართველოს მონაკვეთზე ყაზახური ნედლი ნავთობის რეალურად დამკვიდრების შესაძლებლობას წარმოაჩენს“ – წერს სატრანსპორტო დერეფნის კვლევის ცენტრი.

წინა წლების ანალიზით დასტურდება, რომ დერეფნის საქართველო – აზერბაიჯანის სარკინიგზო სისტემას ნედლი ნავთობის უსაფრთხო გადაზიდვის გამოცდილება გააჩნია და გადაზიდვების ახალ პირობებში განხორციელება ტექნოლოგიურ სირთულეს არ უნდა წარმოადგენდეს.

აზერბაიჯანი საქართველოს დახმარებით ევროპის ელექტროენერგიის ბაზარზე დამკვიდრებას გეგმავს

აზერბაიჯანი ევროპულ ბაზარზე ელექტროენერგიის ექსპორტის ზრდასა და საექსპორტო მარშრუტების გაფართოებას გეგმავს. ქვეყნის პრეზიდენტის ილჰამ ალიევის თქმით, ქვეყანას საკმარისზე მეტი ენერგორესურსი აქვს და ნავთობისა და გაზის შემდეგ, მიზანი ევროპაში ელექტროენერგიის მიწოდების მასშტაბების ზრდაა.

„დღეს ერთადერთი არსებული მარშრუტი საქართველოსა და თურქეთის გავლით გადის, საიდანაც იგი ევროპისკენ მიემართება. ჩვენ ეს შესაძლებლობები უნდა გავაფართოოთ. კერძოდ, უკვე მზად არის შავი ზღვის ენერგოკაბელის პროექტის ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთება. თუმცა, მეორე გადამცემი ხაზის არსებობა მხოლოდ განამტკიცებს ჩვენს პოტენციალს“ – განაცხადა **ალიევმა**.

აზერბაიჯანის პრეზიდენტმა ხაზი გაუსვა იმასაც, რომ ქვეყნის ენერგოსისტემა ამჟამად მჭიდროდ არის დაკავშირებული მეზობელ ქვეყნებთან – რუსეთთან, ირანთან, საქართველოსთან, ხოლო საქართველოს გავლით თურქეთთან. საექსპორტო პოტენციალის ზრდის პარალელურად, აზერბაიჯანი მუშაობს ალტერნატიულ მარშრუტებზეც. ალიევის აზრით, ზანგეზურის ენერგოდერეფნის პროექტი, რომელიც სომხეთის გავლით ნახჭევანს, ხოლო იქიდან თურქეთსა და ევროპას დააკავშირებს, რეგიონში ენერგოსტაბილურობის დამატებითი გარანტი გახდება.

საყურადღებოა ისიც, რომ აქტიურად განიხილება კასპიის ზღვის ფსკერზე ელექტროკაბელის გაყვანის პროექტიც ყაზახეთთან და უზბეკეთთან თანამშრომლობით, რაც აზერბაიჯანს ენერგიის, როგორც მწარმოებელ, ისე მსხვილ სატრანზიტო ჰაბად ჩამოაყალიბებს.

საქართველოსთვის ეს და სხვა მსგავსი პროექტები სატრანზიტო კუთხით სავსებით მომგებიანი და სტრატეგიულად საინტერესოა, თუმცა ენერგეტიკოს თემურ ჭიჭინაძის განმარტებით, მისი წარმატება მთლიანად მოლაპარაკებების სწორად წარმართვაზეა დამოკიდებული.

„პროექტი სატრანზიტო კუთხით თუ იქნება განხილული და ალბათ, ასეც არის, სავსებით მომგებიანი და საინტერესოა. შედარებისთვის გაზის მაგალითს მოვიყვან. საქართველო მხოლოდ ტრანზიტის გატარებით საკმაოდ ბევრ გაზს უფასოდ იღებდა იმ ნაკადიდან, რომელსაც რუსეთი სომხეთს აწვდიდა. ეს ჩვენთვის საკმაოდ მომგებიანი პირობა იყო.

თუ ახალ პროექტსაც ექნება სატრანზიტო ფუნქცია, ძალიან კარგია. მთავარია, თავიდანვე სწორად განისაზღვროს ტარიფი თუ სხვა პირობები. ის წილი, რომელიც საქართველოში დარჩება, შესაბამისი ღირებულების უნდა იყოს, ან როგორც ასეთ დროს ხდება, უფასოდ მოგვეწოდოს. სატრანზიტო ფუნქციის შესრულებისას, რა თქმა უნდა, გარკვეული მოცულობის უფასო ენერგია უნდა მივიღოთ. ასეა ბაქო-სუფსის ნავთობსადენის შემთხვევაშიც. გარკვეული რაოდენობის ნავთობი საქართველოს უფასოდ რჩება ან მინიმალურ ფასად ეძლევა. ყველაფერი იმაზეა დამოკიდებული, თუ როგორ წარმართავენ მოლაპარაკებებს. ჩვენთან მოლაპარაკებების წარმართვა ცოტა ჭირს, რის გამოც უკვე ბევრი რამ დავკარგეთ სატრანზიტო პოტენციალიდან. თუ საქართველო და თურქეთი ერთადერთი ალტერნატივაა და აზერბაიჯანს აუცილებლად სჭირდება ჩვენი სატრანზიტო გზა, ეს მომენტი მაქსიმალურად უნდა გამოვიყენოთ.

მოლაპარაკებებიდან საუკეთესო პირობები წამოვიღოთ და არ უნდა მოხდეს ისე, როგორც გაზთან დაკავშირებით დავრჩით წაგებულ პოზიციაში 2016-2017 წლებში. დღეს ელექტროენერგიის თვითღირებულება კატასტროფულია და რეალობას არ შეესაბამება, ამიტომ ასეთი პროექტი ჩვენს ბაზარს, რა თქმა უნდა, უნდა დაეხმაროს“ – განაცხადა „ბიზნესპრესნიუსთან“ **თემურ ჭიჭინაძემ**.

საქართველოს პრემიერი **ირაკლი კობახიძე** ადასტურებს, რომ მნიშვნელოვანია აზერბაიჯანი-საქართველო-თურქეთს შორის სტრატეგიული კავშირების მეტად განმტკიცება და ხელისუფლება ამისათვის ყველაფერს აკეთებს.

„როდესაც ექსპერტულად მომზადდა ევროკავშირის დოკუმენტი, მათ შორის, ელექტროენერგიის ტრანზიტთან და წყალქვეშა კაბელის პროექტებთან დაკავშირებით, ექსპერტებმა შეიტანეს შავი ზღვის წყალქვეშა კაბელი, რომელიც არის ელექტროენერგიისა და ასევე ციფრული კაბელი, ერთობლივი ინტერესების პროექტების ნუსხაში. ყველა აცნობიერებს, რომ საქართველოს გარეშე ასეთი კავშირები ვერ დამყარდება და გამყარდება. იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ პრაგმატული მოსაზრებები გადაწონის.

რა თქმა უნდა, რასაც ბატონი ალიევი ბრძანებს, ეს ასეა. პრინციპულად მნიშვნელოვანია აზერბაიჯანი-საქართველო-თურქეთს შორის სტრატეგიული კავშირების კიდევ უფრო მეტად განმტკიცება და ჩვენ ამისათვის ყველაფერს ვაკეთებთ და ყველაფერს გავაკეთებთ. გვაქვს ძალიან კარგი დინამიკა აზერბაიჯანთან, ასევე თურქეთთან და, რა თქმა უნდა, ამაზე აქტიურად გაგრძელდება მუშაობა“ – აღნიშნა პრემიერმა.

ავტორი **ბექა დანელია**

კითხული კაცის ტკივილი...

ჩემს ახალგაზრდობაში ასეთი სასაცილო ანეკდოტი იყო გავრცელებული: ორი ნაცნობი შეხვდა ერთმანეთს, ერთი სიხარულით მიესალმა მეორეს და შვილი შეგძენია, გილოცავო, — შესძახა, გმადლობთო, — მეორემ და ხელი ჩამოართვა. ბიჭია თუ გოგოო, — დაინტერესდა პირველი. გაიზრდება და თვითონ გადაწყვეტსო, — უპასუხა ახალბედა მამამ. ამ ანეკდოტზე ყველა იცინოდა მაშინ. რას ვიფიქრებდით, თუ ორიოდე

„გენდერული თანასწორობა“

ათწლეულის შემდეგ ევროპას ნეოლიბერალიზმის სატანისტური იდეოლოგია შავი ჭირივით მოედებოდა და რაც ჩვენს ახალგაზრდობაში სახალისო იყო, უბედურებად დაატყდებოდა თავს ერთ დროს „სანიმუშო□ ევროპას!

მძიმე ფსიქიკური დაავადებების პოლიტიკური დიაგნოზი

ადამიანის ფიზიკურ, ფსიქიკურ თუ ინტელექტუალურ განვითარებაში, ადამის დროიდან ჩვენს ეპოქამდე, ყოველგვარი გადახრა პათოლოგიად იყო მიჩნეული. ზოგი პათოლოგიური გადახრები, ასე თუ ისე, იკურნებოდა, ზოგი სამუდამო სიმახინჯედ რჩებოდა. XIX-XX საუკუნეებში მედიცინა ფანტასტიკურად განვითარდა და ბევრი დაავადება თუ სნეულება განკურნებადი გახდა. უმძიმესი დაავადებები — შავი ჭირი, კეთრი, ჭლექი, რაც მუსრს ავლებდა მთელ ერებსა და სახელმწიფოებს, დღეს უკვე აღარ არის სასიკვდილო განაჩენი.

ნორმალურ მდგომარეობაში მყოფი კაცობრიობა ნებისმიერი ნორმიდან გადახრას ადამიანის ფსიქო-ფიზიკურ განვითარებაში, პათოლოგიად მიიჩნევდა და შესაბამისი დამოკიდებულება ჰქონდა მისდამი, ყრუ-მუნჯს პედაგოგად არავინ გაამწესებდა, ხეიბარს — მაცნედ, უსინათლოს — მზვერავად, ჭლექიანს — საბავშვო ბაღის აღმზრდელად და ა. შ. მაგრამ ისეთი ფსიქიკური გადახრების მქონე ადამიანებს, როგორიც არის რეაქტიული ფსიქოზი, სიგიჟე, მათ სპეციალურ სამკურნალო დაწესებულებებში ათავსებდნენ, რაც შეეხება არანორმალური სქესობრივი მოთხოვნილებების ადამიანებს, ვიდრე ისინი ამ მოთხოვნილებების პრაქტიკულ დაკმაყოფილებას არ შეეცდებოდნენ, საზოგადოებისათვის საფრთხეს არ ქმნიდნენ და არც არავინ ერჩოდა მათ, მაგრამ ამ მახინჯი (ანუ არანორმალური) მოთხოვნილებების დაკმაყოფილების მცდელობა მძიმე დანაშაულად ითვლებოდა და შესაბამისი სასჯელის ზომებიც არსებობდა, ცხადია, დანაშაულის სიმძიმის მიხედვით.

დღეს ცივილიზებული მსოფლიოს ერთ ნაწილში ნეოლიბერალიზმის მიმდევარმა პოლიტიკოსებმა მახინჯი, არაადამიანური სექსუალური მისწრაფებები სექსუალურ ორიენტაციად გამოაცხადეს და მათი მოთხოვნილებების შეზღუდვა დისკრიმინაციად მიიჩნიეს. ასე, რომ

„სამშობლო მხოლოდ ცხოველებს არა აქვთ“...

დღეს ევროპასა და მისი გავლენის სფეროებში ჰომოსექსუალები, ლესბოსელები, ტრანსექსუალები, პედოფილები, ზოოფილები, ნეკროფილები, ეკოფილები ჩვეულებრივი სქესობრივი მოთხოვნილებების ადამიანებს გაუთანაბრეს უფლებრივად, რასაც გენდერული თანასწორობა დაარქვეს.

გენდერული თანასწორობის პროპაგანდა ისე შემოაპარეს ხალხს, რომ ბევრმა დღესაც ვერ გააცნობიერა, რას ნიშნავს ეს. უდიდეს უმრავლესობას გენდერული თანასწორობა ქალისა და კაცის თანასწორობა ჰგონია. ბევრი ჩვენი მაღალჩინოსნისგან მომისმენია, საჯარო დაწესებულებებში უნდა დავიცვათ გენდერული თანასწორობაო. ამაზე იტყოდნენ ხოლმე ჩემს ბიჭობაში, ღმერთო შეუნდე ამათ, რამეთუ არა უწყიან, რასაც უბნობენო!

გენდერი სქესს არ ნიშნავს, გენდერი არის საკუთარი სქესის ინდივიდუალური აღქმა! აი, მაგალითად, ანატომიურად უნაკლო კაცს თავი მიაჩნია ქალად, ან ქალს თავი კაცი ჰგონია, ზოოფილ „კაცს□თავის სქესობრივი პარტნიორი ვირი, თხა, ძაღლი ან სხვა ცხოველი მიაჩნია, ნეკროფილს ლტოლვა აქვს მიცვალებულისადმი, პედოფილს — პატარა ბავშვების მიმართ და ა. შ.

ეს თურმე სექსუალური ორიენტაციაა და არა მომაკვდინებელი ცოდვა და მძიმე დანაშაული. ხანდახან ჩვენი ხელისუფლების წარმომადგენლები, თითქოს, ბოდიშობენ ევროკავშირის ხელმძღვანელობის წინაშე: ჩვენ ვერ დავუშვებთ ლგბტ პროპაგანდას ბავშვებში, თორემ, სქესობრივი უმცირესობების უფლებები დაცული გვაქვსო.

ვისი უფლებებია დაცული, პედერასტებისა და პედოფილების, ნეკროფილებისა და ზოოფილებისა თუ ტრანსგენდერების? რასაა რომ ტრაბახობთ კიდეც! გათხოვილი კაცი რომ მძულდეს თავის ქმრიანად, ეს დისკრიმინაციაა?! საზიზღრობა და დანაშაული, რომელიც ადამიანობის წინააღმდეგაა ჩადენილი, ნორმალურ ადამიანებს უნდა სძულდეთ და თუ ეს ასე არ არის, მათი მოყვარული მათნაირია თვითონაც!

ნეოლიბერალური, ანუ სატანისტური იდეოლოგიის მიმდევარ □პოლიტიკოსებს□ასე ჰგონიათ, ან თავიანთი ე.წ. პარტიის წევრი პოლიტიკოსების ბრძანებით ჰგონიათ ასე, რომ გენდერული თანასწორობის მოთხოვნა ჰუმანიზმის გამოხატულებაა. რა გამოდის, პედოფილი, რომელიც ბავშვის გაუპატიურებას მიელტვის, ან ნეკროფილი, რომელსაც მიცვალებულთან აქვს სექსი, ჰუმანისტია?! ბავშვის გაუპატიურება ჰუმანური აქტია? — ვაი, თქვენს პატრონს, უბედურს! იქნებ ცხოველია ბედნიერი, როდესაც მას ე.წ. ადამიანი აუპატიურებს?..

მძიმე ფსიქიკური გადახრების მქონე სნეულები, ანუ ავადმყოფები უნდა გვეცოდებოდეს და მედიცინას, თუ ძალუძს, უნდა უმკურნალოს მათ, მაგრამ თუ ეს შეუძლებელია, ასეთები ან ფსიქიატრიულ საავადმყოფოებში უნდა იყვნენ გამოკეტილები, ან ციხეში, რათა ზიანი არ მიაყენონ ნორმალურ ადამიანებს.

კაცის გაუპატიურება, ყველამ იცის, რომ უმძიმესი შეურაცხყოფაა, რაც თვითმკვლელობით, ან ჭკუიდან გადასვლით მთავრდება. ნაცგანდის ხელისუფლების დროს ინფორმირებული ადამიანები ამტკიცებდნენ, რომ ერთი, რეჟიმისთვის მიუღებელი მაღალჩინოსანი სამხედრო პირი ციხეში ნაცების სატანებს გაუპატიურების დროს შემოაკვდათო!..

ქრისტიანულ სამყაროში სადაც უამრავი ტაძრები და მონასტრებია, დღენიადაგ ღვთისადმი მიმართვისა და ზარების რეკვის ხმა ისმის, ძალიან ცოტა დარჩა ჭეშმარიტი ღვთის მორწმუნე და ვისაც ღმერთი არ სწამს, ის, რა თქმა უნდა, არც სატანასა და ავ სულებს სცნობს. ათეისტური იდეოლოგიის შინაარსია ეს. რატომ არის ეს იდეოლოგია სატანისტური, იცით? — იმიტომ, რომ ეშმაკს უნდა ხალხმა არ აღიაროს მისი რეალური არსებობა, რადგან სწორედ მაშინ ეძლევა შანსი, დაეუფლოს ხალხის სულსა და ხორცს, გულსა და გონებას, რათა მათ ყოველნაირი ცოდვა ჩაიდინონ პიროვნების თავისუფლების სახელით და ამით ბოლო მოუღონ ღვთის მიერ ბოძებულ უკვდავ სულს. სატანისტური იდეოლოგია ღვთის მიერ შექმნილი ადამიანის თვითგანადგურების საშუალებაა.

წესიერი (ანუ მცდარი აღზრდის შედეგად ჩამოყალიბებული) ათეისტები იტყვიან ალბათ, ხომ არ აჭარბებსო ეს კაცი, საზოგადოებაში დაძაბულობის შემოტანა უნდაო საკუთარი პოლიტიკური დღის წესრიგის დასამკვიდრებლადო. არა, ჩემო თანამემამულენო, მე ის მინდა ამიხსნათ, ნორმალური ფსიქიკის კაცმა პოლიტიკოსად როგორ უნდა მიიჩნიოს პარტია „გირჩის□□შელადი□, რომლის საგმირო საქმენი სამხრეთ ოსეთის სეპარატისტული რეგიონის საზღვართან შარვლის ჩახდასა და შიშველი უკანალის მესაზღვრეების მიმართულებით მიშვერას, მარიხუანასა და სხვა ნარკოტიკების კულტივაციას, გასაბერი ტაძრების მრევლის მოზიდვასა და სამშობლოს დაცვის ვალდებულების უკანონობის მტკიცებას ვერ გასცდა! ანდა, ელენე ხოშტარიას, ვიღაც ხაზეიშვილს, მთლად ვიღაც ლომჯარიას და ძმათა და დათა მისთა, ხმა როგორ მისცა ვინმემ, თუ სატანის კლანჭებში არ იყვნენ მოქცეულნი?

კაცის კაცთან ქორწინების მოსურნეს განსხვავებული სექსუალური ორიენტაცია კი არ აქვს, საერთოდ ყოველგვარი ორიენტაცია აქვს აღრეული, რაც არის, სწორედ ფსიქიკური დაავადება. ასე რომ არ იყოს, ვიღაც მიხოს, თუ ძუკუს თავი ნაპოლეონი ან სტალინი რომ ჰგონიათ, ფსიქიატრიულ კლინიკაში კი არ გაამწესებენ, არამედ ხელს შეუწყობენ იმისათვის, რომ მოსკოვზე გაელაშქრა ან ბერლინი ხელახლა აეღო. რა მელასაც დაიჭერდნენ ამგვარი მცდელობისათვის, ეს თქვენ განსაჯეთ, არ გაგიჭირდებათ, რადგან არც ერთი იყო მართლა ნაპოლეონი და არც მეორე მართლა სტალინი.

რა ეშველება კაცობრიობას ამ ე.წ. „სექსუალური ორიენტაციის□მასობრივად დამკვიდრების ინტენსიურად მიმდინარე პროცესში, რაც □გენდერული თანასწორობის□ პოლიტიკური დიაგნოზის ჭეშმარიტად მიჩნევის საფუძველია და კაცობრიობის გადაშენების საშუალებად მიაჩნია ანტიღვთიურ ძალას!

გამოსავალი ის არის, რომ ჯერ კიდევ ნორმალური ფსიქიკის, ანუ ღვთის მიერ შექმნილმა საზოგადოებამ აიძულოს საკუთარი ხელისუფლებები, ყველაფერს თავისი სახელი დაარქვან, თავი დააღწიონ პიროვნების სრული თავისუფლების სატანისტურ იდეოლოგიას და მტკიცედ დადგნენ იქ, სადაც უნდა იდგეს ადამიანი და არა ადამიანისმაგვარი ორფეხა არსება!

ნეოლიბერალური ფაშიზმს მიმდევართა პოლიტიკური დიაგნოზი მხოლოდ გენდერულ თანსწორობაზე როდია „დაპროგრამებული□ სატანამ იცის თავისი შავბნელი საქმე! ამიტომ დაგეშა მის მორჩილებაში მყოფები, ისეთი სისულელეები ჩააგონა, როგორიც ლენინ-ტროცკის სატანისტებს აზრდაც კი არ მოუვიდოდათ.

უპირველესად ამ უბედურ ნეოლიბერალებს ერის უმთავრესი გასტიონის – პატრიოტიზმის დანგრევა დაავალეს: საქართველო არ არის ქართველების სამშობლო, საქართველოს საცხოვრებელი ადგილი ევროპაშია.

ერთხელ (არა ერთხელ!) გაგანია მიტინგია გამართული რუსთაველის პროსპექტზე, მიტინგს უძღვება ფსევდოპოეტი რატი ამაღლობელი. პროსპექტი ახალგაზრდებით არის გაჭედილი. რატი „პოეტი□ხმამაღლა გაჰკივის: ახალგაზრდებო, სად არის თქვენი სახლი? ევროპაში! ევროპაში! ევროპაში! – ბღავის პროსპექტი. არა და, ამ უბედურ მომიტინგეთა შორის ნახევარზე მეტმა ევროპა რომელ მხარეს არის რუკაზე, ისიც არ იცის! პროსპექტზე კი დგანან გურჯაანელები, ხარაგაულელები, ზუგდიდელები, ხაშურელები, მესტიელები, თელაველები, გორელები, ზესტაფონელები, ოზურგეთელები, ხულოელები ... რა ევროპა, რის სახლი ევროპაში?!

სატანიზმის მიმდევრებმა კარგად იციან, როგორ აქციონ მიუღებელი შეხედულებანი მისაღებად. საკმარისია სატანისაგან გაუკუღმართებული აზროვნების ადამიანი ხშირად გამოიყვანონ საზოგადოების ამბიონზე და ის ალაპარაკონ, რაც სატანისტურ ნარატივებშია, საზოგადოების ნორმალურ ნაწილში მყისვე გამოჩნდებიან მისი მიმბაძველები. ამით ის გაუკუღმართებული ტვინის პატრონი პოპულარულ პიროვნებად იქცევა და მისი ნათქვამი ნებისმიერი სისულელე საზოგადოების ერთი ნაწილის „აზროვნების□საგანძურში დაიდებს ბინას. ასე, მაგალითად, ზემოაღნიშნულ მიტინგზე ვიღაც ამაღლობელის შეკითხვას – „სად არის თქვენი სახლი, ახალგაზრდებო?□ბრბოს ბღავილი მოჰყვა – „ევროპაში!□რატომ იცით? სწორედ ე.წ. ცნობადი, ანუ პოპულარული პიროვნებები ჩასჩიჩინებდნენ ტელეეკრანებიდან: ჩვენი წინაპრების ოცნება ევროპის სახლში დაბრუნება იყოო.

წყევლა არ მიყვარს, მაგრამ ბებიაჩემისებური წყევლა უნდა გამოვიყენო ახლა: ისე აუდგათ გვერდები ამის მქადაგებლებს!

ყველა ეს საუკუღმართო ძალისხმევა იქით არის მიმართული, რომ ქართველებს დაავიწყონ ვინაობა და სადაურობა, ანუ სამშობლო! ზნეობას თუ წაართმევ, მამაპაპური სააზროვნო ორიენტაციებს თუ შეუცვლი, ნამდვილი ღირებულებების ნაცვლად ყალბ ღირებულებებს თუ შეაჩეჩებ, აღარც სამშობლოს განცდა შერჩება მაშინ!

კარგად თქვა ამნაირზე საქართველოს პირველმა პრეზიდენტმა ზვიად გამსახურდიამ: **სამშობლო მხოლოდ ცხოველებს არა აქვთო!** კარგი ნათქვამი იყო იმ ვითარებაში, მაგრამ, ძირითადად არასწორი, რადგან ცხოველებსაც და ფრინველებსაც აქვთ სამშობლო! ასეა ეს და სხვამ თუ არა, მონადირეებმა მაინც იციან ეს: უსურიის ვეფხვი მხოლოდ უსურიის ტყეებში ბინადრობს და სადაც უნდა წაიყვანო, თუ საშუალება მიეცა, ისევ უსურიის ტყეებს დაუბრუნდება; მერცხლები ზამთრის დადგომისას თბილ ქვეყნებში მიფრინავენ, მაგრამ გაზაფხულზე აქ ბრუნდებიან, შვილებსაც აჩენენ და ზრდიან. სამშობლო არა აქვთ მხოლოდ ზნეობისაგან დაცლილ ადამიანებს და უზნეო არსება აღარც ადამიანია. ადამიანი იარაღის მკეთებელი ცხოველიაო, – ამტკიცებდნენ მარქსისტები, მაგრამ ანტიკურმა მეცნიერებმა ადამიანად მხოლოდ „ჰომო მორალესი□მიიჩნიეს.

აბა, ვისი უფლებების დაცვის უზურნველყოფას ცდილობენ ეს ჩვენი დემოკრატები? ძაღლებისა და ადამიანობადაკარგული ცხოველებისას? ადამიანობადაკარგული ადამიანი ჩვენთვის ნაცნობ არც ერთ ცხოველს არ ჰგავს, რადგან ცხოველებს გარკვეული მორალური თვისებები გააჩნიათ, მაგალითად, სამშობლოსა და პატრონისადმი ერთგულება. გემახსოვრებათ, დათა თუთაშხია რომ ეუბნება მასსავით გაავგრაგებულ მოსეს: ადამიანი, მოსე, ვირთხაზე უკეთესი ხომ არ გგონიაო. გახსოვთ, არა? ზნეობადაკარგულ ადამიანებს გულისხმობდა დათა თუთაშხია, მაშინ! ახლა დათას ეს ნათქვამი სიძულვილის ენად ჩაითვლებოდა, ალბათ, მაგრამ ეს სიძულვილის კი არა, სწორედ ზნეობრივი დიაგნოზია, რომელსაც არა პოლიტიკოსი, არამედ ზნეობრივი გმირი ამბობს!

სატანისტურმა, ანუ დამღუპველმა იდეოლოგიამ კიდევ ერთი ნაბიჯი გადადგა წინ ქართულ პოლიტიკაში და ჩვენი ხელისუფლების „მდგრადი□პოლიტიკური პოზიცია ხუხულასავით ჩამოანგრია. რა პოზიცია იყო ეს? აი, რა: ჩვენ ანტირუსულ სანქციებს არ შევუერთდით იმიტომ, რომ ეს რუსეთს ვერაფერს დააკლებდა, ქართული ეკონომიკა კი სავალალო მდგომარეობაში აღმოჩნდებოდაო. ქება-დიდება ხელისუფლებას ეროვნული ინტერესების დაცვისათვის. ახლა, როდესაც აშშ-ისა და ევროკავშირის მოთხოვნით, რუსეთის ნავთობზე დაწესებულ სანქციებს საქართველოც „ვაჟკაცურად□უერთდება და აცხადებს: რუსეთის ნავთობს რომელიღაც გაუგებარი ქვეყნის ნავთობით ჩავანაცვლებო, ქართველი ხალხის ინტერესები ტრამპის პოლიტიკური ინტერესებით ჩაანაცვლეს? მარტო ნავთობს არ ეხება ეს ჩანაცვლება. რუსეთმა რომ თქვას, ხორბალსა და სხვა პროდუქტებს ჩვენს მიმართ მტრულად განწყობილ ქვეყნებს აღარ მივყიდით და ჩვენი ბაზარიც დაიკეტება საქართველოსთვისო, მერე? სად გაიტანენ ქართულ ხილსა თუ ღვინოს ქართველი მეხილეები, თუ მევენახეები?

რუსებმა, დაახლოებით, ისე არ გვითხრან, როგორც მერაბ კოსტავას ბაბუამ, განათლების სამინისტროს მთავარი სასკოლო ინსპექციის უფროსმა ვლადიმერ დემურიამ უთხრა ზუგდიდის ერთ-ერთი სკოლის დირექტორს, რომელმაც სასკოლო დოკუმენტაციის შემოწმებით გართულ საპატიო სტუმარს მორიდებით შეჰკადარა, ჩაის ხომ არ მიირთმევთ ბატონო, კარგა ხანია, სადილობის დრო მოვიდაო.

ვლადიმერმა დოკუმენტებს თვალი მოწყვიტა, სათვალის ზემოდან შეხედა სკოლის დირექტორს და წყნარად უპასუხა: „ქინთიბი, მუნდიშა სკანი ჩაი□ო, (შეისხი ტრ....ში შენი ჩაიო) უკეთესი არაფერი გაქვთო?

დირექტორმა შვებით ამოისუნთქა და... როგორ არ გვაქვს, ბატონო, დიდი ხანია, სუფრა გაშლილიაო სამასწავლებლოში. იქ ყველა კმაყოფილი დარჩა, მაგრამ არა მგონია საქართველო დარჩეს კმაყოფილი, რუსეთი ამასვე გვეტყვის, მეგრულად კი არა, რუსულად!

ფსიქიკური დაავადება მხოლოდ ე.წ. არატრადიციული სექსუალური ორიენტაცია როდია, არანაკლებ მძიმე ფსიქიკური დაავადებაა პოლიტიკურ ილუზიებში ყოფნა და ამ ილუზიების მიხედვით პოლიტიკური ორიენტაციების შემუშავება!

გაითვალისწინეთ ეს საქართველოს ხელისუფალნო!

გოდიშს ვიხდი, მკითხველთან, ვერ შევიგინები, რადგან, როგორც იქნა, საჯარო სივრცეში შეგინება სამართლებრივად დასჯადი გახდა. ამიტომ უნდა დავიწყევლო, დიდი ირლანდიელი პოეტის როგერტ ბერნსის მიბაძვითა და დახმარებით: ოი, უფალო გვედრებ კივილით, გადაუხადე საქართველოს მტრებს სამაგიერო – კბილის ტკივილით!

ზურაბ ცუცქირიძე,
განათლების მეცნიერებათა დოქტორი,
იაკობ გოგებაშვილის პრემიის
ლაურიატი, ღირსების ორდენის კავალერი.
ტელ: 555 56-75-37

შეჩერდით!

საპატრიარქო:

არასრულწლოვანთა ნებისმიერი ფორმით წახალისება აზარტული თამაშებისკენ თავისი არსით ერის წინაშე ჩადენილი დანაშაულია, საჭიროა ყველა შესაძლო ზომის მიღება, რათა პროცესი შეჩერდეს

საქართველოს საპატრიარქო არასრულწლოვანთა აზარტულ თამაშებში ჩართვის ფაქტებთან დაკავშირებით განცხადებას ავრცელებს და შესაბამის უწყებებს, ასევე მოზარდების მშობლებს სათანადო რეაგირებისკენ მოუწოდებს.

როგორც საქართველოს საპატრიარქოს საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის ფეისბუქგვერდზე გამოქვეყნებულ განცხადებაშია აღნიშნული, ბოლო პერიოდში საქართველოს სხვადასხვა ქალაქში არაერთი შემთხვევა გამოვლინდა, როდესაც საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებში, აზარტული თამაშების შემცველ ღონისძიებებში არასრულწლოვანებიც ერთვებიან.

□ერთ-ერთი ასეთი „ღონისძიება“ ტოტალიზატორმა □ბეტლაივმა□გამართა ქალაქ ზესტაფონში, რასაც, ვფიქრობთ, შესაბამისი უწყებების მხრიდან სათანადო რეაგირება უნდა მოჰყვეს.

სოციალურ ქსელებში გავრცელებულ ვიდეოებში ჩანს, რომ აქტივობები ფართო აუდიტორიის წინაშე იმართება და მათში მონაწილეობის შესაძლებლობა ბავშვებსაც ეძლევათ.

განსაკუთრებული შეშფოთების საფუძველს ქმნის ის გარემოება, რომ მოზარდების აზარტულ თამაშებში თუნდაც გართობის ფორმით ჩართვამ, შესაძლოა, ხელი შეუწყოს მათში გემბლინგისადმი ინტერესისა და შემდგომ თამაშდამოკიდებულებისკენ მიდრეკილების ჩამოყალიბებას, მაშინ როდესაც აზარტულ თამაშებზე დამოკიდებულება, მიჯაჭვულობა, საზოგადოებისა და ქვეყნისთვის ერთ-ერთ სერიოზულ პრობლემად რჩება და ასეთი ადამიანების მდგომარეობიდან გამოსაყვანად ხშირად ხანგრძლივი და კომპლექსური, მათ შორის, სამედიცინო და ფსიქოლოგიური დახმარება ხდება საჭირო.

არასრულწლოვანთა ამგვარ ღონისძიებებში ჩართვა ბავშვებში აზარტული თამაშების პოპულარიზებისა და ინტერესის გაღვივების საშუალება და აზარტული თამაშების სფეროში მოქმედი რეგულაციების მოთხოვნათა უხეში დარღვევაა.

აღნიშნულთან დაკავშირებით, ერთი მხრივ, მოვუწოდებთ სახელმწიფოს, საკითხს მაქსიმალური ყურადღება დაუთმოს, შეისწავლოს მსგავსი ფაქტები და გამოიყენოს ყველა შესაბამისი სამართლებრივი და ადმინისტრაციული მექანიზმი მათ აღმოსაფხვრელად.

ამასთან, მივმართავთ მშობლებს, გამოიჩინონ განსაკუთრებული სიფრთხილე, რადგან ბავშვების ნებისმიერი ფორმით წახალისება აზარტული თამაშებისკენ, შესაძლოა, მომავალში მძიმე შედეგების მიზეზი გახდეს როგორც თავად მოზარდისთვის, ისე მისი ოჯახისა და მთლიანად საზოგადოებისთვის.

საკითხის სიმძიმიდან გამომდინარე, აუცილებელია დროული და კოორდინირებული რეაგირება სახელმწიფოს, შესაბამისი უწყებებისა და მშობლებისაგან, რათა ბავშვები დაცული იყვნენ მავნე ჩვევებისადმი დამოკიდებულების რისკებისაგან.

არასრულწლოვანთა ნებისმიერი ფორმით წახალისება აზარტული თამაშებისკენ თავისი არსით ერის წინაშე ჩადენილი დანაშაულია. ამიტომ საჭიროა ყველა შესაძლო ზომის მიღება, რათა ეს პროცესი შეჩერდეს და ასეთი შემთხვევები მომავალში სრულად გამოირიცხოს.

მსგავს ფაქტებზე, რომლებიც მომავალი თაობის ჯანსაღი ცხოვრების წესს საფრთხეს შეუქმნის, საქართველოს საპატრიარქოს მუდამ ექნება მკაფიო რეაქცია და მათ აღსაკვეთად ყველა შესაბამის შესაძლებლობას გამოიყენებს□

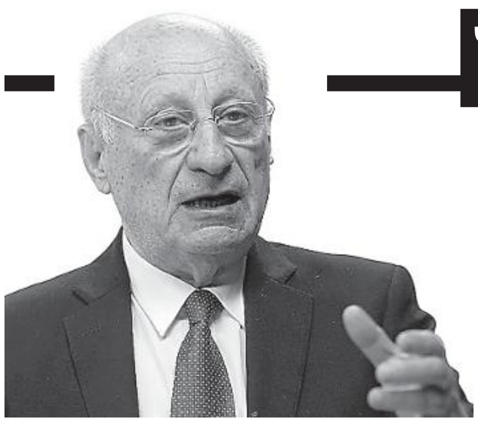

ბესარიონ კილასონია
პროფესორი,
სასამართლო ექიმი

პორტრეტი ნიკოლოზ ბარათაშვილისა

„მიყვარს თვალები, მიბნედილები“

1838 წლის 18 დეკემბერს დავით დადიანი ნიშნავს ეკატერინე ჭავჭავაძეს და 1839 წლის 18 მაისს ჯვარს იწერს ქაშუეთის ეკლესიაში. ეკატერინეს ქორწილის დროს გული შეღონებია. ალბათ, ეს იყო მიზეზი, რომ დავითმა „შესამჩნევად აიცრუა გული თავის ცოლზედ“ ეკატერინეც გულგრილი იყო მეუღლის მიმართ. ეს ქორწილი არ გამოდგა ბედნიერი.

ნ. ბარათაშვილის მამიდაშვილმა ალექსანდრე დიმიტრის ძე საღინაშვილმა 1839 წლის დამდეგს ცოლად შეირთო სამარაგდონ ორბელიანის ასული ბარბარე. ამ ოჯახში ერთ-ერთ სადილზე ნ.ბარათაშვილი მოხიბლა ეკატერინე ჭავჭავაძის საყურის თამაშმა. იქიდან წამოსულს ლევან მელიქიშვილისათვის უთქვამს: „ლევან, ლევან გავგიჟდი, მეტი არა ვარ! ეკატერინა იქ არის და მისმა საყურის თამაშმა გადამრია! ღვთის განაჩენი კაცი ვერ ნახავს ვერაფერს უკეთესს“ – გადმოგვცემს პოეტის ბიოგრაფი ი. მეუნარგია. იმ შთაბეჭდილებით შექმნა ქართული პოეზიის მშვენება „საყურე“. იმავე საღამოს მოგონებას მიეძღვნა ლექსი „თავადის ჭ-ძის ასულს, ეკ-ნას“. ეკატერინე ჭავჭავაძეს ეძღვნება ლექსი „ნა ფორტეპიანოზედ მომღერალი“. ნ.ბარათაშვილმა ეკატერინესთვის ქართულად გადმოიღო რუსული სასიმღერო რომანსები „ცისა ფერს“ და „როს ბედნიერ ვარ“.

ეს ისტორია იმ მიზნით გიამბეთ, რომ აქ არ ჩანს, როდის უნდა ჰყვარებოდათ ერთმანეთი ეკატერინეს და ნიკოლოზს. ამ პერიოდში ეკატერინე შეყვარებულია ივანე მუხრან-ბატონზე, ხოლო ნიკოლოზი დელფინაზე, რაც კარგად ჩანს 1838 წლის 6 აგვისტოს ლ. თუმანიშვილისადმი გაგზავნილ წერილში, ხოლო 1838 წლის 18 დეკემბერს ეკატერინე ჭავჭავაძე უკვე დანიშნულია დავით დადიანზე. სამეგრელოს დედოფალს სიცოცხლის ბოლომდე დარჩა მეგობრის მიმართ უდიდესი სიყვარული, პატივისცემა და სიამაყე პოეტთან ახლობლობისა, რადგან ის ინახავდა ხელნაწერ კრებულს, უჩვენებდა და აკითხებდა ლიტერატურით დაინტერესებულ პირებს.

ეკატერინე ჭავჭავაძისეული ბარათაშვილის ავტოგრაფ-კრებულები ხელიდან ხელში გადასულა. მეცხრამეტე საუკუნის ოთხმოციან წლებში ისინი პეტერბურგში შეუძენია ექვთიმე თაყაიშვილს. ორივე კრებულს მისი ხელით მიწერილი აქვს „ვიყიდე 1887 წელს პეტერბურგში, ბუკინისტ პ.ო. ვორონინისაგან, ნევის პროსპექტზე, N54. ე. თაყაიშვილი“.

ნიკოლოზ ბარათაშვილი თავადაზნაურთა წრის წარმომადგენელია, ეს წრე დიდი არ არის, ყველა ერთმანეთს იცნობს, რაიმე ჭორი სწრაფად ვრცელდება ამ საზოგადოებაში, არაფერი იმალება, რისი დასტურიც არის 1845 წელს ნახიჭევნიდან მაიკო ორბელიანისადმი გამოგზავნილი წერილი: „მაიკო, ეს რისგან არის, რაკი შენ მაგ ქალაქში ჩამოხვალ ქართლიდგან, მაშინვე ჭორაობა უნდა გაჩნდეს?“ ასევე, 1845 წლის 23 აგვისტოს მურუთიდან ტფილისში ბაბალე საგინაშვილისადმი ნიკოლოზის მიერ გამოგზავნილი წერილი, რომელშიც ბაბალეს სთხოვს: „თუ მწერ, რაც იცი და არ იცი სულ მამწერე; ხომ იცი აქ ძნელად შევიტყობ მანდაურ ჭორებს. „თუმცა შენ ჭორი არ გიყვარს, მაგრამ ჩემის გულისთვის, ვიცი, რომ გაიგონებ განგებ და მასიამოვნებ... ბევრი რამ მაქვს მოსაწერი, მაგრამ ერთ სიტყვასაც არ მოვწერ, მინამ საკუთარი წიგნი არ მამივა ჭორაჭურაებით სავსე“

გაგრძელება, დასაწყისი იხილეთ „სრ“ №99-100, 101-102, 103-104, 105-106, 107-108, 109-110

ნიკოლოზ ბარათაშვილი თავდავიწყებით იყო შეყვარებული დელფინა ლაბიელზე, მაგრამ მისადმი მიძღვნილ არც ერთ ლექსში მის პიროვნებას არ ამხელს, უახლოეს მეგობარსაც არ უმხელს, არ აძლევს საზოგადოებას ჭორაობის საფუძველს. ნიკოლოზ ბარათაშვილი სულიერი განცდის კაცია, ქართველია, მას არ შეუძლია საყვარელი ქალის გაშიშვლება, როგორც სალვადორ დალი ხატავდა თავის მეუღლე გალიას შიშველს ათასი თვალის დასანახად.

ვის უნდა შევადაროთ ნიკოლოზ ბარათაშვილის „სულით ობლობა“? ცხადია, მეოცე საუკუნის გენიოს პოეტს გალაქტიონ ტაბიძეს; ორივენი ყოველდღიურ ცხოვრებაში ადვილად მისაწვდომნი არიან, გარეგნულად მხიარულნი, ცინიკოსები, სარკაზმის ოსტატები, უყვართ გართობა, ქეიფი, ოხუნჯობა; სინამდვილეში ეს მათი თავდაცვითი რეაქციაა. ცნობილია, იუმორი ძლიერი იარაღია სულიერ ტკივილთან გასამკლავებლად.

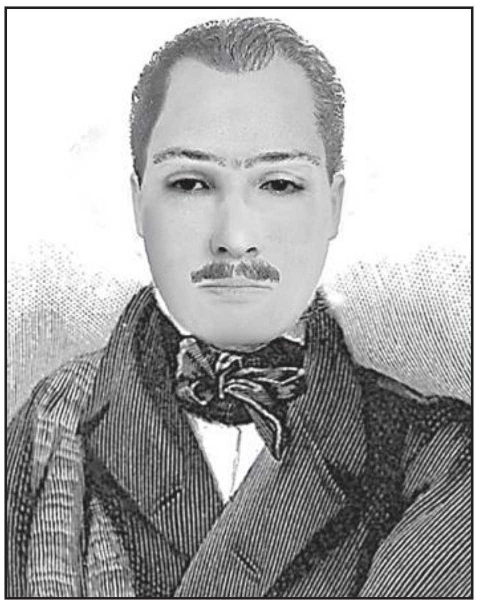

ამ ორი გენიოსის ბიოგრაფიებს რომ ვა-

დარებდი, ყურადღება მიიქცია ორმა ფაქტმა: ორივეს მარცხენა კოჭ-წვივის სახსარში აქვს მოტეხილობა (გ. ტაბიძემ 1950 წელს ბოლნისში მოიტეხა ფეხი და ერთი თვე 21 მაისიდან 21 ივნისამდე საავადმყოფოში გაატარა) და ორივენი ერთი ზოდიაქოს ქვეშ არიან დაბადებულნი. მე დამთხვევა მგონია, თქვენ?

„მთაწმინდის მთვარეში“ მატერიალური სამყაროდან გასულ, სიკვდილზე მოფიქრალ გალაკტიონს, ფროიდისეული ქვეცნობიერით, მისი ასაკის სულიერი ძმა, ბარათაშვილი ახსენდება „ „ბარათაშვილს აქ უყვარდა ობლად სიარული... და მეც მოვკვდე...“, ალბათ, არსთა გამრიგემ განაპირობა „სამუდამო მხარეში“ მათი მთაწმინდაზე გვერდიგვერდ ყოფნა.

როგორ იქცევა შეყვარებული ბარათაშვილი? ისევე, როგორც მეოცე საუკუნის უდიდესი პოეტი გალაქტიონ ტაბიძე. გ. ტაბიძე თავდავიწყებით არის შეყვარებული ოლია ოკუჯავაზე, მაგრამ არცერთ ლექსში მის სახელს არ ახსენებს. ადამიანებს უყვართ ლამაზი ლეგენდების შექმნა და ჰგონიათ, რომ გალაქტიონმა ყველასთვის საყვარელი ლექსი „მერი“ მიუძღვნა მერი შერვაშიძეს. სინამდვილეში, გალაქტიონი და მერი შერვაშიძე ერთმანეთს საერთოდ არ იცნობდნენ. ოლია ოკუჯავას მამა წინააღმდეგი იყო მათი დაქორწინების და გალაქტიონი შეფარულად ეტრფის. ამის დასტურია ბათუმში მყოფ ოლია ოკუჯავასადმი მიძღვნილი ლექსები: „შენ ზღვის პირას მიდიოდი, მერი, სხივქვეშ თრთოდა შენი ნაზი ტანი...“

გალაქტიონი წერდა: „სახელი „მერი“ მე არ გამომიგონებია; თუმცა ლექსის ობიექტად „პირველი ეს ლექსია საქართველოში. მერი „ხშირი სახელია ბაირონის ლირიკაში, მერი ასულდგმულებს შელლის, მერის აღტაცებაში მოჰყავს პუშკინი, მერი ერთი უკეთესი ტიპია ლერმონტოვისა და ათასი ინგლისური და ფრანგული სიმღერების გმირი ქალია მერი. ჩამოთვლილი პოეტების არც ერთი მერი ერთმანეთს არ ჰგავს. ასე, ალექსანდრე ბლოკის მერი სიმბოლური სახებაა: ჩემი მერი რომანტიკულია, მაგრამ რეალური და ცხადი“.

საინტერესოა გალაქტიონ ტაბიძის აზრი ამ საკითხზე: „წერსად ნუ იქნები მეტისმეტად გულახდილი, რადგან მეტი გულახდილობა სიტიტვლეს გავს, სირცხვილია“.

ნიკოლოზ ბარათაშილი ეკატერინე ჭავჭავძისადმი მიძღვნილ ლირიკული პოეზიის შედევრებში დაუფარავად აცხადებს მისი სინატიფით და სილამაზით აღფრთოვანებას, არ მალავს ლექსების ადრესატის ვინაობას, რაც მისთვის არ არის დამახასიათბელი. ნაზი სულის პოეტი უნატიფესი ალეგორიით შენატრის საყურეს: **„ნეტავი იმას, ვინც თვისს სუნთქვას შენსა ჩრდილშია მოიბრუნებდეს!“**

1857 წლის დასაწყისში რუსეთის იმპერატორმა ალექსანდრე მეორემ კავკასიური ესკადრონის მეთაურად დანიშნა ნიკოლოზ ბარათაშვილის თანაკლასელი, სახელგანთქმული ფიზიკოსი და ქიმიკოსი პეტრე რომანის ძე ბაგრატიონი (1818-1876). ეკატერინე ჭავჭავაძემ 1858 წლის ზაფხული გაატარა ცარსკოე სელოში, სადაც ხელმწიფე თავისი ოჯახით ზაფხულობდა. ეკატერინე კნიაზ პეტრე ბაგრატიონის სახლში იდგა. იმ ზაფხულს გაიცნო ილია ჭავჭავაძე.

ცარსკოე სელო და ტიარლევო (ილიამ აქ გაატარა ზაფხული) ახლოს ემიჯნებოდა პავლოვსკის, სადაც 1856-1861 წლების ზაფხულში თავის სახელგანთქმულ ორკესტრს დირიჟორობდა გენიალური ავსტრიელი კომპოზიტორი იოჰან შტრაუსი (1825-1893). მის კონცერტებზე თავს იყრიდნენ იქ მყოფი ქართველებიც და, შესაძლებელია, ეკატერინე და ილია ჭავჭავაძეების გაცნობაც იქ შემდგარიყო. ეკატერინე ჭავჭავაძესთან სტუმრობისას ილია ჭავჭავაძე და კოხტა აფხაზი გაეცნენ ბარათაშვილის „ბედი ქართლისას“, „მერანს“ და რამდენიმე სხვა ლექსს. კ. აფხაზი იგონებდა ილიაზე: „ვერ წარმოიდგენთ, რა შთაბეჭდილება მოახდინეს ამ ლექსებმა ილიაზე. თითქმის მთელი კვირა ყმაწვილი ჰბოდავდა ბარათაშვილზე“.

მოკლედ მინდა მოგითხროთ ნ. ბარათაშვილის პოემის „ბედი ქართლისა“ და მისი ცნობილი ლექსის „მერანის“ შექმნის ისტორია.

პოემა „ბედი ქართლისა“ ნ. ბარათაშვილს 1839 წელს დაუმთავრებია და მისი პირველი ლიტერატურული ნათლობა მომხდარა ალექსანდრე ჭავჭავაძის სახლში „ „ბანზე შეკრებებს“ ჭავჭავაძენი შემოდგომის პირზე აწყობდნენ ხოლმე. კონსტანტინე დადიანი გვიამბობს: „შემოდგომის მზე რომ მთაწმინდის უკან დაიმალებოდა, მეოთხე მეხუთე საათზე, ბანზე იყო ყრილობა, სადაც მიირთმევდნენ დუთმას და ალექსანდრე ჭავჭავაძის ღვინოს“.

1846 წლის დასაწყისში აპირებდნენ ნ. ბარათაშვილის ნაწერთა ცალკე წიგნად გამოცემას, მაგრამ ამ საქმის ერთ-ერთი თავკაცი ლევან მელიქიშვილი ფიქრობდა იმ დროინდელი ცენზურისათვის მიუღებელი „ბედი ქართლისა“ როგორ დაებეჭდა „ „არ ვიცი, „ბედი ქართლისა“ როგორ უნდა დაიბეჭდოს, რადგანაც ზოგიერთი ალაგი ძალიან თავისუფალი არი“. ეს კრებული არ გამოუციათ.

„ბედი ქართლისა“ პირველად დაიბეჭდა 1857 წლის ჟურნალ „ცისკრის“ სექტემბრის თვის ნომერში. პოემა სრული სახით დაიბეჭდა ნ. ბარათაშვილის ნაწერთა პირველ აკადემიურ გამოცემაში 1922 წელს.

რაც შეეხება „მერანის“ ისტორიას: 1842 წლის 20 მარტს, ნიკოლოზ ბარათაშვილის ბიძა, შამილის წინააღმდეგ მებრძოლ რუსეთის ლაშქარში მყოფი ილია ორბელიანი ტყვედ ჩაუვარდა შამილის ხელქვეითებს. ილიას ტყვეობამ უბიძგა პოეტს, დაეწერა ამ ფაქტისადმი მიძღვნილი ლექსი „თავგანწირული მხედარი“.

1842 წლის 2 მაისს ნიკოლოზ ბარათაშვილი წერილს უგზავნის გრიგოლ ორბელიანს და ატყობინებს ტყვეობაში მყოფი ილია ორბელიანის გმირულ საქციელს, და შემდეგ უგზავნის ლექსს, „აი, რას ფიქრობს პოეტი ილიკოს შესახებო“: „**არ ვიცი, ეს ლექსები როგორ მოგეწონება. აქ კი ბევრი ცრემლი, ტყვილი და მართალი, დაინთხა ამის წაკითხვაზე, რასაკვირველია იმიტო, რომ ამას ამბობს ილია ტყვეობაში, და არა მე. ილიას დაჭერა რომ შევიტყვე, სწორი გითხრა, ძალიან შევწუხდი ისე, რომ, სამი დღე გაბრუებული ვიყავ ათასის სხვადასხვა უცნაურის ფიქრებით და სურვილით და რომ ეკითხათ კი ჩემთვის, მეც არ ვიცოდი, რა მინდოდა. ბოლოს, მესამე დღეს, ეს ლექსები დავწერე და თითქოს ამან რაღაც შვება მომცაო. ვცდილობ, რომ ილიკოს როგორმე მივაწვდინო: ვიცი, გულში ჩაიცინებს და არ იქნება, მით არა ენუგეშოს რა**“.

ამრიგად, ამ ლექსს ბარათაშვილმა თავიდან უწოდა „თავგანწირული მხედარი“, შემდგომში ერქვა „მირბის, მიმაფრენს“, პირველად დაიბეჭდა 1860 წლის ჟურნალ „ცისკრის“ მე-6 ნომერში სათაურით „ჩემს მერანს“. 1863 წელს კი დავით ჩუბინაშვილმა ლექსს „მერანი“ უწოდა.

(დასასრული იქნება)

ევროპის სტრატეგიული მახე: შავი ზღვის ომი და ახალი ევრაზიული წესრიგი

ევროპული სტრუქტურული ინერცია

ევროპული პოლიტიკის მთავარი პრობლემა სწორედ აქ იწყება. ევროპული ინსტიტუტები სრულიად სხვა სტრატეგიული და ეკონომიკური რეალობისთვის შეიქმნა, დღეს კი სულ სხვა გარემოში უწევთ ოპერირება. ეს აცდენა ქმნის გარემოებებს, რომლებიც პოლიტიკის ცვლილებასა და ადაპტაციას სულ უფრო მეტად ართულებს.

ომი მხოლოდ ფიზიკურ ნგრევას არ იწვევს - ის ქმნის ახალ ბიუჯეტებს, კონტრაქტებს, ბიუროკრატიას, სამრეწველო ინტერესებს, სამართლებრივ ვალდებულებებსა და საჯარო ნარატივებს. დროთა განმავლობაში ამ ჩამოყალიბებული სისტემების შეცვლა თითქმის შეუძლებელი ხდება. ეს არის „სტრუქტურული ინერციის“ ლოგიკა: გარკვეულ პირობებში მიღებული გადაწყვეტილებები თანდათან ავიწროებს მომავალი არჩევანის შესაძლებლობებს იმ შემთხვევაშიც კი, როდესაც თავდაპირველი გარემოებები სრულიად შეიცვალა. ევროპის მიერ უკრაინის მხარდაჭერამ სწორედ ასეთი ჩაკეტილი წრე წარმოშვა: სანქციებმა შეცვალა ენერგეტიკული და სავაჭრო ურთიერთობები, გაიზარდა სამხედრო ხარჯები, ეროვნულმა მთავრობებმა და ევროკავშირმა აიღეს გრძელვადიანი ფინანსური ვალდებულებები, ხოლო ევროპული თავდაცვის ინდუსტრიის გადაწყობა ხელახალი შეიარაღებისა და უკრაინის დახმარების ირგვლივ მოხდა.

ამას ემატება გაყინული რუსული სუვერენული აქტივები, რომლებიდან მიღებული საგანგებო შემოსავლებითაც უკრაინისთვის გაცემული სესხები ფინანსდება. ცალ-ცალკე თითოეული ამ გადაწყვეტილების გამართლება შესაძლებელია, თუმცა ერთობლიობაში ისინი პოლიტიკურ და ინსტიტუციურ გზას ქმნიან, რომლიდან გადახვევაც სულ უფრო ძვირი ჯდება. სწორედ ამიტომ, ზოგიერთი ევროპელი ლიდერისთვის მოლაპარაკების გზით მიღწეული მშვიდობა სერიოზულ შიდაპოლიტიკურ რისკებთან არის დაკავშირებული. ომის დროს საგანგებო გადაწყვეტილებების გამართლება იოლია უსაფრთხოების არგუმენტით. მშვიდობის დამყარებისთანავე კი პოლიტიკური დებატები მობილიზაციიდან ანგარიშვალდებულებაზე გადადის:

იყო თუ არა სანქციები სტრატეგიულად ეფექტური? გახდა თუ არა ევროპა უფრო უსაფრთხო? რა გრძელვადიანი დარტყმა მიაყენა ენერგომატარებლების გაძვირებამ ევროპულ მრეწველობას? შეიძლება თუ არა რუსული აქტივები განუსაზღვრელი ვადით დარჩეს გაყინული? ვინ დააფინანსებს უკრაინის აღდგენას და რისი დაფარვა შეეძლება თავად უკრაინას? იყო თუ არა ფინანსური და სამხედრო მსხვერპლი პოლიტიკური შედეგის პროპორციული?

ეს კითხვები არ ნიშნავს იმას, რომ ევროპელ ლიდერებს გააზრებულად სურთ მუდმივი ომი. ეს ბევრად უფრო მნიშვნელოვან სტრუქტურულ რეალობას ავლენს: დაპირისპირების გაგრძელება აყოვნებს პოლიტიკურ ანგარიშვალდებულებას, ხოლო მშვიდობა მას დღის წესრიგში აყენებს. აქ არ არის საჭირო ფარული შეთქმულებების ძიება. პოლიტიკური სისტემები ცენტრალური კოორდინაციის გარეშეც ქმნიან კურსის გაგრძელების სტიმულს. მთავრობებმა თავიანთი პოლიტიკური რეპუტაცია ჩადეს პოზიციაში – რომ მხარდაჭერის გაგრძელება სასურველ სტრატეგიულ შედეგს მოიტანდა. ევროპულმა ინსტიტუტებმა ამ დაშვებაზე ააგეს დაფინანსების მექანიზმები, სამხედრო ქარხნებმა გაზარდეს სიმძლავრეები. ამ ინვესტიციების დაგროვებასთან ერთად, კურსის შეცვლა პოლიტიკურად სულ უფრო ძვირადღირებული ხდება. ეს კარგად ხსნის, რატომ არის ევროპული დებატები ბევრად უფრო განვითარებული ომის დაფინანსებასა და მართვაზე, ვიდრე იმ მშვიდობის არქიტექტურაზე, რომელიც მას უნდა მოჰყვეს.

მშვიდობა ვერ აღადგენს ძველ ევროპას

ცეცხლის შეწყვეტა ან სამშვიდობო შეთანხმება ევროპას 2022 წლის თებერვლამდე არსებულ ვითარებაში ვერ დააბრუნებს. რუსეთთან ძველი ენერგეტიკული კავშირები გაწყვეტილია, ნდობა – განადგურებული, სამხედრო ბიუჯეტები – გაზრდილი, ხოლო უკრაინა მჭიდროდ არის ინტეგრირებული ევროპულ ფინანსურ და თავდაცვით ინსტიტუტებში.

თავის მხრივ, რუსეთმა საკუთარი ვაჭრობისა და დიპლომატიის ვექტორი აზიისა და გლობალური სამხრეთისკენ მიმართა. აშშ-მა მეტი ბერკეტი მოიპოვა ევროპულ უსაფრთხოებაზე, თუმცა პარალელურად ზემოქმედების ქვეშაა, რომ მთავარი რესურსები ჩინეთის შეკავებისკენ მიმართოს. ამრიგად, მშვიდობის დამყარებისას ევროპა აღმოჩნდება იმ ახალი ინსტიტუტებისა და ვალდებულებების პირისპირ, რომლებიც ომმა შვა. კონტინენტს მოუწევს იმ სტრუქტურულ პრობლემებთან შეჯახება, რომლებიც ომისდროინდელმა პოლიტიკამ დროებით მიჩქმალა: სამრეწველო კონკურენტუნარიანობის დაცემა, ენერგიის მაღალი ფასი, დემოგრაფიული კრიზისი, ფისკალური ზემოქმედება, აშშ-ზე სტრატეგიული დამოკიდებულება, არასაკმარისი სამხედრო-სამრეწველო სიმძლავრე, უთანხმოება NATO-ს მომავალზე, გაურკვევლობა რუსეთთან ურთიერთობაში და ერთიანი ჩინური პოლიტიკის არარსებობა. პარადოქსი იმაში მდგომარეობს, რომ ომმა ევროპას საშუალება მისცა, უსაფრთხოების პრიორიტეტად ქცევით გადაედო ეს დებატები. მშვიდობა კი აიძულებს მას, ყველა ამ პრობლემას ერთდროულად ჩახედოს თვალებში.

რუსეთი და მუდმივი ეკონომიკური დაპირისპირების საფრთხე

საბრძოლო მოქმედებების შეწყვეტის შემდეგაც კი, ევროპასა და რუსეთს შორის ურთიერთობების სწრაფი ნორმალიზება ნაკლებად სავარაუდოა. პოლიტიკური სტიმულები ორივე მხარეს ხანგრძლივი უნდობლობისკენ უბიძგებს. ევროპამ უზარმაზარი რესურსი ჩადო სანქციებში და სამხედრო დახმარებაში. რუსეთმა კი თავისი ეკონომიკის რეორგანიზაცია დაიწყო სანქციებთან ადაპტაციის, სამხედრო წარმოებისა და ალტერნატიული ბაზრების ათვისების მხრივ.

ამიტომ, სამშვიდობო შეთანხმებას შესაძლოა, მოჰყვეს არა შერიგება, არამედ ხანგრძლივი ეკონომიკური და სტრატეგიული ცივი ომი: ვაჭრობა დარჩება შეზღუდული, ენერგეტიკა – პოლიტიზებული, სამხედრო წარმომადგენლობა საზღვრებთან – მაღალი, სანქციები – ნახევრად მუდმივი, ხოლო გაყინული აქტივების სტატუსი – სადავო. ასეთ პირობებში ევროპას მოუწევს საკუთარი ხარჯების გაღება. ომიანობისას მთავრობებს შეუძლიათ, შიდა უკმაყოფილება საგანგებო მდგომარეობით ჩაახშონ; ცივი მშვიდობის დროს კი მოქალაქეები აუცილებლად იკითხავენ, რას ემსახურება ეს ეკონომიკური მსხვერპლი. სწორედ ასეთ გარემოში შეიძლება აღმოჩნდეს ევროპული მმართველობა ყველაზე მოწყვლადი შიდა პოლიტიკური თვალსაზრისით.

ჩინეთის ფაქტორი

ევროპამ აუცილებლად უნდა გაითვალისწინოს ჩინეთიც. მათ შორის აღმოცენებული ურთიერთობა სამხედრო გაგებით ჯერ არ არის „ცივი ომი“, თუმცა ეკონომიკურ სფეროში ის სულ უფრო მეტად დაპირისპირებით ხასიათდება. ევროკომისიამ გააფართოვა ტარიფების, ანტიდემპინგური ზომებისა და ეკონომიკური უსაფრთხოების ინსტრუმენტების გამოყენება ჩინურ პროდუქციაზე. მაგალითად, 2026 წლის ივლისში მან დააწესა საბოლოო ანტიდემპინგური გადასახადები (45.3%-მდე) ჩინური საბურავების გარკვეულ იმპორტზე, პარალელურად კი სხვა სავაჭრო გამოძიებებიც მიმდინარეობს.

ასეთი ნაბიჯები შესაძლოა მართლაც იყოს არაკეთილსინდისიერი კონკურენციისგან დაცვა, თუმცა ისინი უფრო ღრმა სტრატეგიულ დაძაბულობაზე მიუთითებენ. ევროპული მრეწველობა ჩინეთისგან უმძიმეს კონკურენციას განიცდის ელექტრომობილების, ელემენტების, მზის პანელების, ტელეკომუნიკაციებისა და მანქანათმშენებლობის სექტორებში. ამავდროულად, ევროპელი მწარმოებლები კვლავ მჭიდროდ არიან დამოკიდებულნი ჩინურ ბაზრებსა და მიწოდების ჯაჭვებზე. შედეგად, ევროპა დგას რისკის წინაშე – ერთდროულ გრძელვადიან ეკონომიკურ დაპირისპირებაში იყოს როგორც რუსეთთან, ისე ჩინეთთან, და ამავდროულად უსაფრთხოების არქიტექტურაში კვლავ სრულად დარჩეს აშშ-ზე დამოკიდებული. ეს არ არის შეუძლებელი სტრატეგია, თუმცა ის უკიდურესად ძვირი ჯდება.

მდგრადმა ევროპულმა დიდმა სტრატეგიამ პასუხი უნდა გასცეს საკვანძო კითხვებს:

როგორ შეინარჩუნოს სამრეწველო კონკურენტუნარიანობა? როგორ დააფინანსოს ხელახალი შეიარაღება? როგორ უზრუნველყოს იაფი ენერგორესურსები? როგორ მართოს სავაჭრო ურთიერთობები ჩინეთთან კრიტიკული მიწოდების ჯაჭვების გაწყვეტის გარეშე? როგორ შეაკავოს რუსეთი კონტინენტის მუდმივი მილიტარიზაციის გარეშე? და როგორ იმოქმედოს, თუ ამერიკის პრიორიტეტები საბოლოოდ გადაინაცვლებს ინდო-წყნარი ოკეანის რეგიონში?

დღეს ეს საკითხები ხშირად ცალ-ცალკე პოლიტიკურ საქაღალდეებად განიხილება, თუმცა გეოპოლიტიკურად ეს ერთი მთლიანი პრობლემაა.

აღმოსავლეთ ხმელთაშუა-ზღვისპირეთის ფრონტი

შავი ზღვის რეგიონი ვერ გამოეყოფა სამხრეთით მიმდინარე მოვლენებს. თურქეთის სწრაფვა სტრატეგიული ავტონომიისკენ ვრცელდება სირიაზე, აღმოსავლეთ ხმელთაშუაზღვისპირეთზე, კავკასიასა და ცენტრალურ აზიაზე.

სირიასა და ლევანტში თურქეთის ინტერესები სულ უფრო მეტად კვეთს ისრაელის უსაფრთხოების დოქტრინას. ისრაელი სამხედრო უპირატესობის, სადაზვერვო დომინირებისა და თავის საზღვრებთან მტრული ინფრასტრუქტურის აღკვეთისკენ მიისწრაფვის. თურქეთი კი პოლიტიკურ გავლენასა და თავისი სამხრეთ საზღვრის უსაფრთხოების გაკონტროლებას ცდილობს. პირდაპირი ომი არც ერთ მხარეს არ სურს – ორივეს რეგიონული წესრიგის ჩამოყალიბება სურთ. მათი კონკურენცია „ცივ ომს“ ემსგავსება, რომელიც დაზვერვის, დიპლომატიის, სამხედრო ტექნოლოგიების და ეკონომიკური გავლენების მეშვეობით მიმდინარეობს.

ამ თამაშში რუსეთი რჩება მნიშვნელოვან მესამე მოთამაშედ, ხოლო სპარსეთის ყურის ქვეყნებს, ირანსა და აშშ-ს კვლავ სერიოზული გავლენა აქვთ. ეს ახალი სისტემა აღარ არის ორპოლუსიანი – ის სულ უფრო მეტად მრავალპოლუსიანი ხდება. ეს კრიტიკულად მნიშვნელოვანია ევროპისთვის, რადგან შავი ზღვა და აღმოსავლეთ ხმელთაშუაზღვისპირეთი ერთი და იმავე სტრატეგიული გეოგრაფიის ნაწილებია: ბოსფორი მათ ფიზიკურად აკავშირებს, თურქეთი – პოლიტიკურად, ხოლო ენერგეტიკა, ნაოსნობა, მიგრაცია და სამხედრო წვდომა – ეკონომიკურად და სტრატეგიულად. ევროპა ვერ შეიმუშავებს შავი ზღვის სტრატეგიას თურქული სტრატეგიის გარეშე; ვერ შეიმუშავებს თურქულ სტრატეგიას აღმოსავლეთ ხმელთაშუაზღვისპირეთის გაუთვალისწინებლად; და ვერცერთ მათგანს ვერ შექმნის, თუ რუსეთს, ჩინეთსა და აშშ-ს ერთმანეთისგან დამოუკიდებელ ფაქტორებად განიხილავს.

სტრატეგიული ვაკუუმი

უკრაინის ომის ყველაზე დიდი გეოპოლიტიკური შედეგი, შესაძლოა, არც დონბასზე აღმოჩნდეს კონტროლის აღდგენა და არც ყირიმზე. მთავარი შედეგი ის არის, რომ კონფლიქტმა დააჩქარა გადასვლა მრავალპოლუსიან ევრაზიულ სისტემაზე, თანაც ისე, რომ ევროპას ამ ახალ რეალობაში თავისი სტრატეგია ჯერ არ შეუმუშავებია.

რუსეთი ხანგრძლივი დაპირისპირებისა და გაძლებისთვის ემზადება; **თურქეთი – ავტონომიისთვის; ჩინეთი – უფრო ფრაგმენტირებული სავაჭრო სისტემისთვის; აშშ – გრძელვადიანი კონკურენციისთვის ინდო-წყნარი ოკეანის რეგიონში; უკრაინა კი გადარჩენას ცდილობს იმის ფონზე, რომ მისი ეკონომიკური გეოგრაფია სრულ მილიტარიზაციას განიცდის.**

რისთვის ემზადება თავად ევროპა?

მისი ინსტიტუტები მობილიზებულია ომის დაფინანსების, სანქციების, სამხედრო შესყიდვებისა და პოლიტიკური სოლიდარობისთვის, თუმცა სრულიად უმწეონი ჩანან მშვიდობის სტრატეგიული შედეგების წინაშე.

მშვიდობა ვერ გადაჭრის ევროპის პრობლემებს – ის მათ გააშიშვლებს. იგი აიძულებს ევროპულ მთავრობებს, ახსნან გაღებული ხარჯების ეფექტურობა, განსაზღვრონ ურთიერთობა რუსეთთან, შეეჯახონ ჩინურ სამრეწველო კონკურენციას, გადააფასონ აშშ-ზე დამოკიდებულება და დაადგინონ, შესწევს თუ არა კონტინენტს პოლიტიკური ნება, იმოქმედოს როგორც დამოუკიდებელმა სტრატეგიულმა ძალამ. ყოველი საერთაშორისო წესრიგი ადრე თუ გვიან აღწევს ზღვარს, სადაც გუშინდელი პრობლემების გადასაჭრელად შექმნილი ინსტიტუტები ხვალინდელი გამოწვევების მთავარ დაბრკოლებად იქცევიან. ამდენად, ევროპის წინაშე მდგარი ამოცანა აღარ არის უბრალოდ ის, თუ როგორ უნდა მიაღწიოს წარმატებას უკრაინაში, არამედ ის – შეძლებს თუ არა ადაპტაციას ომის შედეგად აღმოცენებულ ახალ ევრაზიულ წესრიგთან.

აქ იკვეთება ისტორიული ანალოგია, რომელიც უნდა აღინიშნოს: ევროპაში დიდი სტრატეგიული შეთანხმებები ყოველთვის მოჰყვებოდა ეპოქებს, როდესაც არსებული წესრიგი წყვეტდა ძალთა რეალურ გადანაწილებასთან შესაბამისობას – ასე იყო ვენის კონგრესის დროს ნაპოლეონის ომების შემდეგ, 1945 წლის შემდგომ მოწყობასა და 1991 წელს, ცივი ომის დასრულებისას. ევროპა ახლა სწორედ ასეთ მორიგ, გარდამავალ ისტორიულ ეტაპზე გადადის.

დასასრული. დასაწყისი იხილეთ „სრ“ №109–110

უმთავრესი საფიქრალ-საზრუნავი

დავით სონღულაშვილი: ჩვენი მიზანია, ხელი შევუწყოთ საქართველოში თანამედროვე და კონკურენტუნარიანი სოფლის მეურნეობის განვითარებას.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი დავით სონღულაშვილი დმანისის მუნიციპალიტეტის სოფელ სარკინეთში მდებარე შვეიცარიულ აგრარულ სკოლას, □კავკასიას□ეწვია და სასწავლებლის საქმიანობას, სასწავლო პროცესსა და საწარმოო მიმართულებებს გაეცნო.

მინისტრმა სკოლის ინფრასტრუქტურა, მეცხოველეობის ფერმა და რძის გადამმუშავებელი საწარმო დაათვალიერა. **დავით სონღულაშვილმა** სკოლის წარმომადგენლებისგან მოისმინა ინფორმაცია პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების, სტუდენტებისთვის პრაქტიკული სწავლების შესაძლებლობებისა და წარმოების განვითარების შესახებ.

□გრარულ სკოლაში სტუდენტები, სწავლასთან ერთად, უშუალოდ ფერმასა და საწარმოში იღებენ პრაქტიკულ გამოცდილებას. ასეთი მიდგომა ხელს უწყობს პროფესიული განათლების პოპულარიზაციას და ახალგაზრდებისთვის სოფლის მეურნეობის მიმართულებით ახალი შესაძლებლობების შექმნას.

ჩვენი მიზანია, ხელი შევუწყოთ საქართველოში თანამედროვე და კონკურენტუნარიანი სოფლის მეურნეობის განვითარებას, გაძლიერდეს ადგილობრივი წარმოება და ახალგაზრდებს ჰქონდეთ შესაძლებლობა, მიიღონ ხარისხიანი პროფესიული განათლება, ხოლო მიღებული ცოდნა საკუთარ ქვეყანაში გამოიყენონ□, □განაცხადა **დავით სონღულაშვილმა.**

შვეიცარიული აგრარული სკოლა □კავკასია□, მიხო სვიმონიშვილის ინიციატივით, საქართველოსა და შვეიცარიის პარტნიორობის ფარგლებში შეიქმნა. სასწავლებლის შექმნის პროცესში შვეიცარიის ერთ-ერთ წამყვან აგრარულ სკოლასთან, □პლანტაჰოფთან□თანამშრომლობით მომზადდა სასწავლო პროგრამები, დაიგეგმა პრაქტიკული სწავლების კომპონენტი და გადამზადდნენ პედაგოგები.

სკოლის ბაზაზე ფუნქციონირებს მეცხოველეობის ფერმა და რძის გადამმუშავებელი საწარმო, სადაც შვეიცარიული ტექნოლოგიით ყველი და სხვა რძის პროდუქტები მზადდება. საწარმოს პროდუქცია საქართველოს ბაზარზე იყიდება და ექსპორტზეც გადის.

შვეიცარიულ აგრარულ სკოლაში □კავკასია□ მინისტრთან ერთად, ქვემო-ქართლში სახელმწიფო რწმუნებული **ილია ჯალაღანია,** მინისტრის მოადგილეები **გიორგი წკრიალაშვილი** და **ლაშა ავალიანი**, სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსი **გიორგი იაკობაშვილი** და დმანისის მუნიციპალიტეტის მერი **კობა მურადაშვილი** იმყოფებოდნენ.

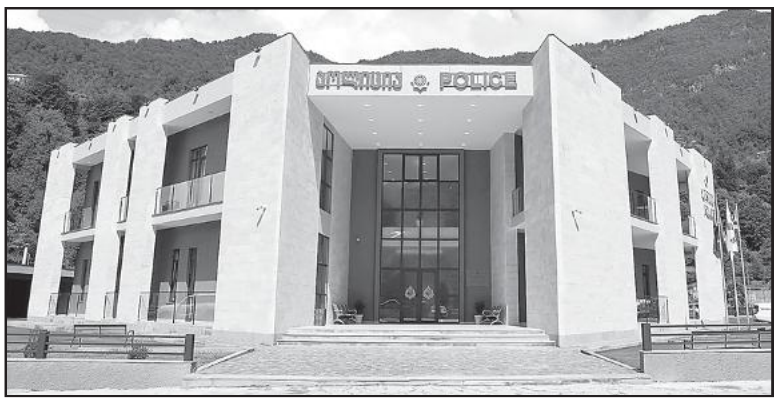

ქობულეთსა და ქედაში პოლიციის ახალი შენობები გაიხსნა

შინაგან საქმეთა მინისტრმა სულხან თამაზაშვილმა ქობულეთსა და ქედაში თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი პოლიციის ახალი შენობები გახსნა.

როგორც სულხან თამაზაშვილმა აღნიშნა, საპოლიციო ინფრასტრუქტურის განახლება და სამართალდამცველთა სამუშაო პირობების გაუმჯობესება შინაგან საქმეთა სამინისტროს ერთ-ერთ მთავარ პრიორიტეტს წარმოადგენს.

ახლად აშენებული შენობები უახლესი ინვენტარით არის აღჭურვილი, მოწყობილია დეტექტივებისა და გამომძიებლების სამუშაო სივრცეები, ნივთმტკიცების შესანახი ოთახები, ასევე თანამშრომლებისთვის მოსასვენებელი და სასადილო ოთახები. შენობა ადაპტირებულია განსაკუთრებული საჭიროებების მქონე პირებისთვის.

განსაკუთრებულ დავალებათა დეპარტამენტის ახალი ბაზა ქუთაისში

შინაგან საქმეთა მინისტრმა სულხან თამაზაშვილმა ქუთაისში განსაკუთრებულ დავალებათა დეპარტამენტის ახალი, თანამედროვე სტანდარტების ბაზა გახსნა.

შინაგან საქმეთა მინისტრმა პირველ მოადგილე **რონი მესხსა** და მოადგილე **გაგა კირკიტაძესთან** ერთად, ახლად აშენებული ბაზის ინფრასტრუქტურა დაათვალიერა.

უწყების ცნობით, ქუთაისში მდებარე ახალი ბაზის ტერიტორია 150-მდე თანამშრომელზეა გათვლილი. ტერიტორიაზე მოწყობილია თანამედროვე სტანდარტის შესაბამისი სამუშაო და საცხოვრებელი სივრცეები.

ასევე მოეწყო სხვადასხვა დანიშნულების სივრცე, მათ შორის, გამნაღმველებისთვის განკუთვნილი სპეციალური შენობა და კინოლოგიის სამსახურის ძაღლებისთვის ვოლიერები. ბაზაზე ასევე აშენდა სასადილო და სპორტული დარბაზი.

„ჰეკატეს ბაღის“ აღიარება

□საქართველოს გასართობი ინდუსტრიის ლიდერის □ □Starring Georgia-ს□ეკოსისტემის ფარგლებში შექმნილი □ჰეკატეს ბაღი□საქართველოს უძველეს კულტურულ მემკვიდრეობას თანამედროვე დიზაინის ენით აცოცხლებს და მას საერთაშორისო სცენაზე წარმოაჩენს□, – ასე შეაფასა საერთაშორისო პლატფორმა Designboom-მა სთარინგ ჯორჯიას ახალი პროექტი □ჰეკატეს ბაღი□

ახალი ქართული პროექტით საერთაშორისო პლატფორმის დაინტერესება განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რადგან ეს ქმნის შესაძლებლობას, ქართული შემოქმედებითი სფეროს მიღწევებმა გლობალურ პროფესიულ სივრცეში საკუთარი ადგილი დაიმკვიდროს. სტატიაში დეტალურად არის აღწერილი ახალი სივრცის **□ჰეკატეს ბაღის□**კონცეფცია. Designboom ჰეკატეს ბაღს წარმოგვიდგენს, როგორც ახალი ტიპის კულინარიულ და სივრცით გამოცდილებას, რომელიც საქართველოს შავი ზღვის სანაპიროზე, შეკვეთილში შეიქმნა.

პროექტის ერთ-ერთი განსაკუთრებულობა ისაა, რომ რესტორანი და სათბური ერთმანეთისგან განცალკევებული სივრცეები კი არ არის – ცოცხალი ბაღი თავად ხდება სტუმრების გამოცდილების ნაწილი. თითქმის 100 სახეობის მცენარე იზრდება უშუალოდ სივრცეში და მათი ნაწილი გამოიყენება სამზარეულოსა და ბარში. სტუმარს შეუძლია მცენარეებს შორის გაისეირნოს, ადგილზე მოყვანილი ინგრედიენტები დააგემოვნოს და ცოცხალი მცენარე სახლშიც წაიღოს.

Designboom მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე გავლენიანი საერთაშორისო პლატფორმაა არქიტექტურის, დიზაინისა და თანამედროვე კულტურის სფეროში, რომელსაც ყოველთვიურად მილიონობით მკითხველი ჰყავს და რომლის აუდიტორიას არქიტექტორები, დიზაინერები, დეველოპერები, სტუდენტები და სფეროს პროფესიონალები წარმოადგენენ. ქართული პროექტის Designboom-ზე გამოჩენა კი ნიშნავს, რომ პროექტი სცდება ადგილობრივ კონტექსტს და ხვდება საერთაშორისო პროფესიულ სივრცეში – იქ, სადაც მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნების წარმომადგენლები აღმოაჩენენ, განიხილავენ და ერთმანეთს უზიარებენ მსგავს პროექტებს. Designboom ჰეკატეს ბაღს განიხილავს, როგორც ისტორიაზე, კულტურასა და გამოცდილებაზე დაფუძნებული სტუმარ-მასპინძლობის ახალ მოდელს, რომელიც საქართველოს ადგილობრივ ისტორიას საერთაშორისო დიზაინის ენაზე ჰყვება. სწორედ ეს ხდის პროექტს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანს: ქართული მითოლოგია და კულტურული მემკვიდრეობა აქ არა უბრალოდ დეკორაციად, არამედ სივრცის, დიზაინისა და სტუმრის გამოცდილების საფუძვლად არის ქცეული.

□ჰეკატეს ბაღის□შესახებ სტატიის გამოქვეყნება მნიშვნელოვანია თავად პროექტისთვისაც, რადგან ის პირველად ხვდება საერთაშორისო პროფესიული დიზაინისა და არქიტექტურის ერთ-ერთ ყველაზე გავლენიან პლატფორმაზე.

მეორეს მხრივ კი, ქართული პროექტის საერთაშორისო პლატფოტმაზე მოხვედრა ნიშნავს, რომ ქართული ისტორია და იდენტობა გადის ადგილობრივი კონტექსტიდან და საერთაშორისო დიზაინის დისკურსის ნაწილი ხდება. სწორედ ამიტომ ეს პუბლიკაცია მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ კონკრეტული პროექტისთვის, არამედ ზოგადად, ქართული თანამედროვე დიზაინისა და შემოქმედებითი იდეების გლობალურ სივრცეში დასამკვიდრებლად და საქართველოს, როგორც თანამედროვე, საინტერესო და ინოვაციური ქვეყნის, საერთაშორისო ასპარეზზე კიდევ უფრო მკაფიოდ წარმოსადგენად.

□ჰეკატეს ბაღის□იდეის ვიზუალური და სივრცითი განხორციელება, ბელგიური დიზაინის სტუდია Sempre-სთან თანამშრომლობით გახდა შესაძლებელი. ბუნებრივი მასალები, უხეში ტექსტურები, ორგანული ფორმები და მცენარეული საფარი ქმნის უწყვეტ დიალოგს კოლხეთის უძველეს კულტურას, თანამედროვე ინტერიერსა და ცოცხალ ბუნებას შორის. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ხელით მოხატულ კერამიკულ ფილებსაც, რომლებშიც ძველი კოლხური ორნამენტები თანამედროვე ფორმით არის გააზრებული. სტატიის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი გზავნილი სწორედ ესაა: ჰეკატეს ბაღი მხოლოდ რესტორანი ან სათბური არ არის – ის საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის, მითოლოგიის, ბუნების, თანამედროვე დიზაინისა და გასტრონომიის ერთ სივრცეში გაერთიანების მცდელობაა. ამას ემატება ქურული ღვინოები, რომლებიც, Designboom-ის შეფასებით, თანამედროვე სივრცეს საქართველოს □8 000-წლიან მეღვინეობის ტრადიციასთან□აკავშირებს.

„პრაიმტაიმი“

...სადაც კავკასია შავ ზღვას ხვდება!

მსოფლიოში ყველაზე უკეთესი თაფლის საძებნელად...

ბრიტანული გაზეთის „ფაინენშელ თაიმსის“ (Financial Times) 16 აგვისტოს ნომერში გამოქვეყნებულია სტატია სათაურით **„მსოფლიოში ყველაზე უკეთესი თაფლის საძებნელად“** (ავტორი – **ჯონ პოლ-რეთბოუნი**), რომელშიც განხილულია თურქეთში დამზადებული თაფლის სახეობები და მათი თვისებებია გადმოცემული. როგორც პუბლიკაციაშია ნათქვამი, მსოფლიოში საუკეთესო თაფლი თურქეთის ჩრდილო-აღმოსავლეთში – ართვინის პროვინციაში მზადდება.

რადგან ართვინის მხარე საქართველოს ისტორიულ ტერიტორიას წარმოადგენს (ტაო-კლარჯეთის ნაწილს), ქართველი მკითხველისთვის სტატია საინტერესო უნდა იყოს...

გთავაზობთ პუბლიკაციას მცირე შემოკლებით:

თურქეთი საუკუნეების განმავლობაში ცდილობდა თავისი თაფლის გაუმჯობესებას და მიაღწია კიდეც. ახლა თურქული თაფლი მსოფლიოში ყველაზე ძვირია.

მინდვრის ყვავილებით მოფენილი მდელო შორიდან პუანტილისტურ ნახატს ჰგავს – ჭრელი ყვავილების მიუხედავად, მდელოს თითქმის ერთ ფერში ხედავ, მაგრამ როცა გაივლი, ყოველი ნაბიჯის გადადგმისას თიამის, ორეგანოს, სამყურას, ფასმანდუკის და ველური პიტნის დამათრობელ არომატს იგრძნობ. მთის ჰაერში ფუტკრების ზუზუნი ისმის.

„ისინი გამალებული შრომობენ“ – ამბობს **მუსტაფა მულთანი** და ფუტკარს უყურებს, რომელიც ზაფხულის ყვავილიდან ნექტარს იღებს. მწერის უკანა ფეხებზე ყვავილის მტვრის პატარა ტომრები მოჩანს. მუსტაფამ სკის ძირში არსებული პატარა კარი გააღო და ხუმრობით მითხრა: **„ეს, ეს მათი სამუშაო კაბინეტია. ვაღებ, რომ სახლში სწრაფად მოფრინდნენ“.**

თურქეთის მსოფლიოში თაფლის გიგანტია, რომლის წარმოებით მხოლოდ ჩინეთს ჩამოუვარდება. ართვინის პროვინცია კი ერთ-ერთი ის ადგილია, სადაც შეიძლება თურქული წარმატების **„საიდუმლო“ ვნახოთ: შორეული მთები ქვეყნის ჩრდილო-აღმოსავლეთ ნაწილში, სადაც დიდებული კავკასია შავ ზღვას ხვდება... მხარე, რომელიც საოცარი ბიოლოგიური მრავალფეროვნებით გამოირჩევა. სწორედ აქ ამზადებენ პლანეტის საუკეთესო თაფლს, მაგრამ მისი პოვნა უამრავ სკაში საკმაოდ რთულია.**

თურქეთი თაფლის წარმოებაში მსოფლიოს ლიდერია, მაგრამ თურქული თაფლი ყველაზე ძვირადაც ფასობს. 2021 წელს გინესის რეკორდი მიიღო თაფლმა „ცენტაურმა“ (ჩენტაური), რომელიც 2500 მეტრის სიმაღლეზე მდებარე მღვიმეშია ნაპოვნი და მისი ერთი კილოგრამი 10 ათას ევროდ გაიყიდა. უფრო ძვირია ართვინის ახლოს მდებარე იდუმალი ხეობის „ელფის“ თაფლი, რომელიც ლონდონის Harrods-ის მაღაზიაში 200 გრამი 1250 გირვანქა სტერლინგი ღირს.

ცალკე ისტორია აქვს ცნობილ ართვინულ **„მათრობელა გიჟ თაფლს“** (Deli Bal), რომლის ნექტარს ფუტკარი როდოდენდრონის ყვავილიდან იღებს. ჯერ კიდევ ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 401 წელს დაწერა ბერძენმა მხედართმთავარმა ქსენოფონტმა, რომ მის მეომრებს „თავბრუ ეხვეოდათ, გული ერეოდათ და ფეხზე ძლივს იდგნენ“ მას შემდეგ, რაც მათრობელა თაფლი შეჭამეს. სამი საუკუნის შემდეგ მეფე მითრიდატე მე-6 პონტოელმა რომაელებს ჩასაფრება მოუწყო, მათრობელა თაფლით სავსე გობეები დაუდგა, შემდეგ ჰალუცინაციაგაჩენილ მტერს მუსრი გაავლო.

„ჩვენი თაფლი არ ათრობს, მაგრამ ნამდვილად ერთ-ერთ ყველაზე საუკეთესო თაფლად ითვლება“ – ამტკიცებს სტამბოლელი შეფ-მზარეული **ზეინაბ ექშიოღლუ. მუსტაფა მულტანთან** ერთად ზეინაბი ბრენდ „პროფუნდას“ (Profunda) ქმნის – „თაფლი პირდაპირ სკიდან მაგიდაზე“. **„ჩვენს მიერ წარმოებული თაფლის ბიოსამედიცინო მაჩვენებლები, უბრალოდ, დაუჯერებელია“**, – ამბობს ზეინაბი და ლაბორატორიულ ანალიზს მაჩვენებს: **მასში ანტიოქსიდანტები ისეთი რაოდენობით არის, როგორიც ცნობილ ახალზელანდიურ თაფლ „მანუკას“ აქვს.**

ოსმალურ (თურქულ) ისტორიულ ფოლკლორში ფუტკარი და თაფლი თაყვანისცემის ობიექტს წარმოადგენს. ყურანში ნათქვამია, რომ თაფლი ღვთიური წარმოშობისაა – „სხვადასხვა ყვავილებისგან მიღებული საკვები, რომელიც ადამიანებს კურნავს“. საუკუნეთა განმავლობაში ოსმალეთის სულთნები და მათი გარემოცვა ფუტკრის ცვილისგან დამზადებულ სურნელოვანი სანთლებით სარგებლობდნენ, მაშინ როცა უბრალო ადამიანები აუტანელი სუნის მქონე ცხიმისგან დამზადებული მბოლავი ჭრაქებით კმაყოფილდებოდნენ.

თაფლი თურქეთის მოსახლეობაში ძალიან პოპულარულია: დღესაც თურქეთის დიდი ქალაქების მცხოვრებლებს სოფლებიდან საზაფხულო დასვენების შემდეგ სახლში ნათესავების მიერ ნაჩუქარი თაფლით სავსე ქილები მიაქვთ. თურქეთის პრეზიდენტი რეჯეფ ერდოღანი კი ერთ კოვზ წაბლის თაფლს, რომელიც მის მშობლიურ რიზეს პროვინციაშია დამზადებული, უძილობისაგან განკურნების საუკეთესო საშუალებად თვლის.

სიხარულის მომტანი ტკბილი „შინაური“ პროდუქტი სრულად პასუხობს თურქების რწმენას, რომ მათი მშობლიური ქვეყანა ერთგვარ პასტორალურ იდილიას წარმოადგენს (იგულისხმება მწყემსური მშვიდი ცხოვრება, ბუნებასთან თანხმობით). ნატოს სამიტიდან სულ რაღაც ერთი თვის შემდეგ რეჯეფ ერდოღანმა თურქ ძალოვნების წარმატებები შეაქო და თქვა, რომ „მათი იმედიანი მუშაობით ჩვენი მწყემსები მთებში მშვიდად უვლიან პირუტყვს“, ხოლო „ბავშვები მდინარეში უსაფრთხოდ ბანაობენ“.

მიწიერი სამოთხის ასეთი სურათი სრულიად მიესადაგება მომთაბარე მეფუტკრის ოსმან ილმაზის ცხოვრებას. მისი შრომა მთლიანად არის განპირობებული ართვინის პროვინციის მდელოებით და ყვავილების სიუხვით, სადაც თაფლს ცნობილი კავკასიური ფუტკარი აგროვებს. მისი ხორთუმი 7 მილიმეტრზე გრძელია და ყვავილებიდან ნექტარს უფრო მეტს იღებს, სხვა ფუტკრებთან შედარებით.

„ზაფხულში საქმეს ვიწყებ ხეობებში მდებარე ბაღებში და მდელოებზე, შემდეგ კი სკებს უფრო მაღლა მთებში ამაქვს, ყვავილთა აყვავების კვალობაზე“, – ამბობს **ოსმან ილმაზი.** იგი სკებს შორის დგას, იქვე მისი ქოხია, ირგვლივ კი ნაძვნარით შემოსილი მთები. შორიდან ძროხების ეჟვნის ხმა ისმის.

მაგრამ ეს სოფლური იდილია, პოლიტიკოსების მიერ ნაქები, თანდათან ქრება. მიგრაციის ნაკადებმა თურქეთის ქალაქები გადატვირთა, სოფლები კი ახალგაზრდების გარეშე რჩება. ოცი წლის წინ დაწყებულმა სამშენებლო ბუმმა, რომელიც იაფი საბანკო კრედიტებით არის უზრუნველყოფილი, მთის პირველქმნილ ხეობებში და მიყრუებულ სოფლებში, სადაც ტექნიკა არასოდეს არ ყოფილა, ინდუსტრიული ხმაური შეიტანა: იქ ახლა ჰესების კაშხლები, კარიერები და გზები შენდება.

ართვინის მხარის თითქმის ნახევარი სასარგებლო წიაღისეულის მოსაპოვებლად არის ლიცენზირებული – ამას აჩვენებს ბუნებისდამცავი ფონდის მიერ 2021 წელს გამოქვეყნებული კვლევა. **„პრობლემები ბევრია, მაგრამ, სამწუხაროდ, გაჩენილ კითხვებზე მკაფიო პასუხები არ არის“**, – ამბობს **ოსმან კაია,** სოფელ სავაშის მამასახლისი, სადაც ბუნების სიმშვიდე ჯერ კიდევ შენარჩუნებულია – ყველაზე ახლოს მდებარე ქალაქიდან სავაშამდე მისასვლელად მგზავრმა 17-კილომეტრიანი უსწორმასწორო გზა უნდა გაიაროს.

მაგრამ მედალს ორი მხარე აქვს: სიმყუდროვე და იდილია კარგია, მაგრამ... სავაშის ერთადერთ საჩაიეში შეკრებილი უხუცესები თავიანთ მშობლიური სოფლის ბედზე ჩიოდნენ. გზა შესაკეთებელია, ინტერნეტი არ არის, სამუშაოც არაფერია. ახალგაზრდებმა – გოგონებმა და ბიჭებმაც – სოფელი მიატოვეს. შესაბამისად, ბავშვები არ იბადებიან. სკოლა დაიხურა – მოსწავლეები არ არიან. „გადავშენდებით, ჩვენ მომავალი აღარ გვაქვს“, – გულისტკივილით მიზიარებს თავის წუხილს ერთ-ერთი სავაშელი.

ზეინაბ ექშიოღლუს და **მუსტაფა მულთანს** სიტუაციის შეცვლა აქვთ განზრახული. მულთანი ართვინშია დაბადებული, მან 30 წელი სტამბოლის სავაჭრო პალატაში იმუშავა და მშობლიურ სოფელში ბრუნდება: **„დახმარების ძახილი გავიგონე“**, – მეუბნება იგი. მათი სტრატეგია უბრალოა: დაამზადონ განსაკუთრებული ხარისხის თაფლი, დაადასტურონ მისი სამკურნალო თვისებები ლაბორატორიულად, ქილები ლამაზად შეფუთონ და მაღალი ფასით გაყიდონ, რათა ახალგაზრდებს სოფელში დაბრუნებისა და იქ დარჩენის სტიმული ჰქონდეთ. **„აქ თუ შრომა დაფასდება, ცხოვრება სამოთხისებური იქნება... რა მინდა სტამბოლში? იქ ხომ მინიმალური ხელფასი და ჯოჯოხეთია“**, – ასკვნის **მულთანი.**

დიახ, ეს ჯერ ოცნებაა, მაგრამ ზეინაბს და მულთანს იმედი აქვთ, ოცნება აუსრულდებათ და მიზანს მიაღწევენ. მაგალითისათვის: მომთაბარე მეფუტკრეები – ისეთები, როგორიც ოსმან ილმაზია, 50 სკისაგან 500 კილოგრამ თაფლს იღებენ, ანუ წელიწადში 22 500 დოლარს, რაც სამჯერ მეტია თურქეთში დადგენილ წლიურ მინიმალურ ხელფასზე... და თუ მეტი სკა გექნება, შემოსავლებიც მოიმატებს.

პრემიალური თაფლის სახეობები, ვთქვათ, „ცენტაური“ და „ელვიში“ ძვირად იყიდება. თაფლი „ანზერი“, რომელსაც ართვინისგან დასავლეთით, მაღალ პლატოზე ამზადებენ, კილოგრამი 200 დოლარი ღირს. თაფლის ეს სახეობა ძალიან უყვართ ადგილობრივ დათვებსაც. ერთ-ერთმა მეფუტკრემ ექსპერიმენტი ჩაატარა: ერთ გობში „ანზერი“ ჩაასხა, დანარჩენ სამში კი უფრო იაფფასიანი თაფლი. დათვები ყოველთვის „ანზერს“ მიირთმევდნენ და ჩხუბიც კი მოსდიოდათ. ხომ გახსოვთ, როგორც დათუნია ვინი-პუჰი ამბობდა – „თაფლის დამზადების ერთადერთი მიზეზი ისაა, რომ მე მისი ჭამა შემიძლია“.

ცნებას „საუკეთესო თაფლი“ – სუბიექტური ხასიათი აქვს. ისევე როგორც ღვინის, სიგარის, ავტომობილის ან ტანსაცმლის შემთხვევაში. გემოვნებაზე არ დაობენ. არის ბუნებრივი პრობლემები: მიმდინარე წელს ართვინში ზამთარი გაჭიანურდა – ივლისშიც კი მაღალმთიან საძოვრებზე და მდელოებზე თოვლი იყო შემორჩენილი.

როცა თაფლის შეგროვება იწყება, მუშა ფუტკრები მუქთამჭამლებს (მამალ ფუტკრებს) აძევებენ. სკაში ოჯახი ზამთრისთვის თაფლს დააგროვებს და ცვილში ინახავს, რომლიდანაც მეფუტკრე თავის წილს იღებს. თუ დედა ფუტკარი სუსტდება, „ქვეშევრდომებს“ მისი მოკვლა შეუძლიათ: მჭიდროდ შემოეხვევიან და გუდავენ – ხდება ერთგვარი „მეფის მკვლელობა“ მწერების სამყაროში.

და მაინც გასული სეზონის თაფლი თავის არომატს საკმაოდ ინარჩუნებს: რეჯეფ ერდოღანის საყვარელ წაბლის თაფლს მუქი ფერი აქვს და ერთგვარი მოტკბო-მომწარო გემო დაჰკრავს, მდიდარია მინერალებით. დათვების საყვარელ „ანზერის“ თაფლს დამათრობელი ყვავილოვანი არომატი აქვს. ოქროსფერი „პროფუნდა“ ნაზი, ტკბილი და სურნელოვანია – თაფლიან კოვზში თითქოს მზის სხივები მოჩანს. რაც შეეხება „მათრობელა გიჟი თაფლის“ (Deli bal) გემოს, ის მახსოვრობიდან გაქრა.

თარგმნა
სიმონ კილაძემ

ჩინეთმა არქტიკის გავლით ევროპასთან რეგულარული საკონტეინერო გადაზიდვები დაიწყო

ჩინეთმა არქტიკის გავლით ევროპასთან რეგულარული საკონტეინერო გადაზიდვები დაიწყო. ჩინურმა გადაზიდვების კომპანიამ, Sea Legend-მა დაიწყო პირველი რეგულარული რეისები ჩრდილოეთის ზღვის მარშრუტზე, რომელიც რუსეთის სანაპიროს გვერდის ავლით კვეთს არქტიკას.

2025 წელს ერთი საპილოტე მოგზაურობის შემდეგ Sea Legend-მა არქტიკული მარშრუტის გავლით რეგულარული კონტეინერების გადაზიდვა დაიწყო.

აღმოსავლეთ ჩინეთში, ნინგბოსა და ბრიტანეთში, ფელიქსტოუს შორის საკონტეინერო გადაზიდვა, სავარაუდოდ, 20 დღეს გასტანს, რაც სუეცის არხის გავლით ჩვეულებრივი დროის დაახლოებით ნახევარია. ექსპერტების თქმით, ეს მარშრუტი იდეალურია ტემპერატურის მიმართ მგრძნობიარე ტვირთებისთვის, მათ შორის ელექტრომობილებისთვის, ლითიუმის ბატარეებისა და მზის ენერგიის პროდუქტებისთვის. ჩინეთი ამ კუთხით დომინანტური გლობალური ექსპორტიორი გახდა.

ჩინეთის პრეზიდენტმა სი ძინპინმა პირველად საჯაროდ მოუწოდა ჩინეთსა და რუსეთს არქტიკული საზღვაო მარშრუტების განვითარებისა და „პოლარული აბრეშუმის გზის“ მშენებლობისკენ 2017 წელს. ჩრდილოეთის საზღვაო მარშრუტით ტვირთების გაგზავნის ინტერესი იაპონიამ, კორეამ და ინდოეთმაც გამოთქვეს.

ფულადი პრიზები ოლიმპიელებს!

საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, XXV ზამთრის ოლიმპიურ თამაშებზე („მილანი-კორტინა-დ'ამპეცო 2026") მიღწეული შედეგებისა და მონაწილეობისათვის, საქართველოს ოლიმპიური ნაკრები გუნდის წევრებზე, მწვრთნელებზე, საექიმო პერსონალსა და ადმინისტრაციულ ჯგუფზე ფულადი პრიზები გაიცემა.

განკარგულების თანახმად, რომელსაც ხელს პრემიერ-მინისტრი **ირაკლი კობახიძე** აწერს, საპრიზო თანხების გაცემასთან დაკავშირებით შესაბამის ღონისძიებებს საქართველოს სპორტის სამინისტრო უზრუნველყოფს.

XXV ზამთრის ოლიმპიურ თამაშებზე მიღწეული შედეგებისა და მონაწილეობისათვის გასაცემი საპრიზო თანხები შემდეგი სახით გადანაწილდა: **ფიგურულ ციგურაობაში (წყვილთა ასპარეზობა) II ადგილის მფლობელები მიიღებენ ფულად პრიზს 51 000 ლარის ოდენობით და დამატებით ფულად პრიზს 449 000 ლარს, ხოლო ფიგურულ ციგურაობაში (გუნდური პირველობა) IV ადგილისთვის – 6 800 ლარს. ასევე, ფიგურულ ციგურაობაში (გუნდური პირველობა) IV ადგილის მფლობელები ფულადი პრიზის სახით მიიღებენ 6 800 ლარს და დამატებით 50 000 ლარს. ფიგურულ ციგურაობაში ნაკრები გუნდის მთავარ მწვრთნელს ფულადი პრიზის სახით გადაეცემა 71 400 ლარი.**

სამთო-სათხილამურო სპორტის (სლალომი/გიგანტური სლალომი) სახეობაში მონაწილეობისათვის განისაზღვრა დამატებითი ფულადი პრიზი 50 000 ლარის ოდენობით.

საქართველოს ოლიმპიური ნაკრები გუნდის საექიმო პერსონალი ფულადი პრიზის სახით მიიღებს 42 840 ლარს, ხოლო საქართველოს ოლიმპიური ნაკრები გუნდის ადმინისტრაციული ჯგუფი – 28 560 ლარს.

ახალი სპორტული მოედანი ხულოში

ხულოს მერიის ინფორმაციით, მთა თეთროზში ახალი სპორტული მოედნის მშენებლობა დასრულდა.

ამავე ცნობით, პროექტის ფარგლებში მოეწყო ბეტონის საფარი, დამონტაჟდა განათების ქსელი, დაიგო ხელოვნური საფარი, ასევე განთავსდა ლითონის ბადეები და კალათბურთის ფარი.

„აღსანიშნავია, რომ მიმდინარე წელს სამი ახალი სპორტული მოედანი აშენდება, ხოლო ოთხი რეაბილიტირდება.

სპორტის განვითარება და ხელშეწყობა მუნიციპალიტეტის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრიორიტეტია, სპორტული ინფრასტრუქტურის განვითარება კი მუნიციპალიტეტის ახალგაზრდებისთვის შესაბამისი პირობების შექმნას ემსახურება.

დასრულებული ინფრასტრუქტურა ხულოს მუნიციპალიტეტის მერმა ვახტანგ ბერიძემ, საკანონმდებლო ორგანოსა და ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლებთან ერთად დაათვალიერა", – წერია ინფორმაციაში.

პარა-ტრიუმფი გერმანიაში

საქართველოს პარაძიუდოისტთა ნაკრებმა გერმანიის ქალაქ ჰაიდელბერგის ტატამზე გუნდურ პირველობაში ბრწყინვალედ იასპარეზა, საფრანგეთს, ესპანეთსა და მოლდოვას ერთნაირი ანგარიშით, 4:1 მოუგო, ნეიტრალური დროშით მოასპარეზე რუსეთის ნაკრებს კი 4:0 სძლია და ევროპის ჩემპიონის ტიტულს ზედიზედ მეორედ დაეუფლა.

ჩვენმა ნაკრებმა შემდეგი შემადგენლობით იასპარეზა:

უსინათლოთა შორის (J1): საბა ბაღდავაძე, გიორგი გამჭაშვილი, გიორგი ბერიძე;

მცირემხედველთა შორის (J2): **ზვიად გოგოჭური, ლევან გუგავა, ზურაბ ზურაბიანი.**

ქართველმა პარაძიუდოისტებმა წელს ევროპირველობაზე ინდივიდუალურ ასპარეზობაში 7 მედალი მოიპოვეს.

გუნდურ ჩათვლაში საქართველო 3 ოქროს, 2 ვერცხლის 2 ბრინჯაოსა და ჯამში შვიდი მედლით ევროპის ჩემპიონატზე პირველ ადგილზე გავიდა.

ევროპის ჩემპიონები **საბა ბაღდავაძე** (J1 -81კგ.), **ლევან გუგავა** (J2 -81კგ.) და **რევაზ ჩიკოიძე** (J2 +95კგ) გახდნენ. ვერცხლის მედლები **გიორგი გამჭაშვილმა** (J2 -70კგ.) და **ზვიად გოგოჭურმა** (J2 +95კგ.) მოიპოვეს. ბრინჯაოს პრიზიორები კი **ზურაბ ზურაბიანი** (J2 –70კგ.) და **ინა ქალდანი** (J2 +70კგ.) გახდნენ.

ტიტულიც იქნება

ბერძნულ-რომაული სტილით მოჭიდავე კობა ქარუმიძე 20-წლამდელთა შორის მსოფლიოს ვიცე-ჩემპიონია, – ინფორმაციას სპორტის სამინისტრო ავრცელებს.

„ფინალურ შეხვედრაში კობა ქარუმიძე (55 კგ) ირანელ არმინ საად შამსიფოურჰაისთან დამარცხდა და ვერცხლის მედალი მოიპოვა" – აღნიშნულია სამინისტროს მიერ გავრცელებულ ინფორმაციაში.

მოოქროვილი ვერცხლით

17 წლის ანასტასია ჩხარტიშვილი რიგაში გამართულ ლატვიის ღია ჩემპიონატში მე-14 ნომრად იყო განთესილი, მაგრამ ამას ქართველი მაგიდის ჩოგბურთელისთვის ხელი არ შეუშლია მასზე რეიტინგში გაცილებით წამყვან პოზიციებზე მყოფი 10 ქვეყნის წარმომადგენლებთან ღირსეულად ებრძოლა და წარმატებებიც მოეპოვებინა.

ჩვენი ნაკრების ლიდერმა 21-წლამდელებში მე-5 ადგილი დაიკავა, რაც, დაგვეთანხმებით, საპატიო შედეგია, ქალთა ტურნირში კი უდიდესი სენსაციის ავტორი გახდა და სამშობლოში ვერცხლის მედლით დაბრუნდა.

თვალსაჩინოებისთვის მის მიერ ძლეულ მეტოქეებს გაგაცნობთ: ესტონეთის მრავალგზის ჩემპიონი და თასის მფლობელი, ფინეთის ჩემპიონატის ბრინჯაოს პრიზიორი, ლონდონის გრან პრის მფლობელი და წყვილებში ნიდერლანდების ჩემპიონი, ამავე ასპარეზობის 21-წლამდელთა ლიეტუველი გვირგვინოსანი. დავძენთ, რომ ჩვენი იმედი ფინალში ესტონეთის 8-გზის ჩემპიონთან დამარცხდა.

თავი ქუდში გვაქვს, მაგრამ...

მართალია, იბერიამ 22-წლიანი პაუზის შემდეგ ქართულ საკლუბო ფეხბურთის უდიდესი წარმატება გაუნაღდა, მაგრამ კონფერენს ლიგასთან შედარებით უფრო მაღალი რანგის ევროპა ლიგაზე თამაშის შანსი კვლავაც მის ხელშია (უფრო სწორად – ფეხში), საამისოდ კი პოლონეთის ჩემპიონატის ბრინჯაოს პრიზიორთან იაგელონიასთან ორრაუნდიანი დუელის მოგებაა საჭირო. პირველ შეხვედრას დღეს ბიალოსტოკის მიეისკი – ჩორტენ არენა უმასპინძლებს, სადაც 22 ათასამდე მაყურებელი ეტევა.

საქართველოს მოქმედმა ჩემპიონმა წინა ეტაპების დაძლევისთვის ჯერ საპრემიო 500 ათასი ლარი, ხოლო შემდეგ უეფასგან – მილიონ 500 ათასი ლარი დაიმსახურა, ხოლო ამდენივე იაგას წინაღობის გადალახვის შემთხვევაში გადაეცემა. ახლა კი, მოდით, მეტოქეს უფრო ახლოს გავეცნოთ.

გუნდი 1920 წელს შეიქმნა და მას 34 წლის **ადრიან სიემენიეცი** ავარჯიშებს. რაც შეეხე;ბა ტიტულებს, თითოჯერ გახდა ქვეყნის ჩემპიონი და სუპერთასის მფლობელი, უკვე დაწყებულ ექსტრაკლასაში კი 3 ტურში 2 გამარჯვება და 1 დამარცხება აქვს.

ჩვენგან განსხვავებით, იაგას ზურგს ევროპა ლიგისა და კონფერენს ლიგის ჯგუფურ ტურნირებში თამაშის ძვირფასი გამოცდილება უმაგრებს, უშუალოდ ქართველებს კი ერთადერთხელ გადაეყარა და ევროპა ლიგაზე ბათუმის დინამო დაჯაბნა – 1:0 და 4:0.

სხვათა შორის, ბიალოსტოკელთა სპორტულ ღირსებას ახლო წარსულში **ნიკა ძალამიძე** და **გიორგი ფოფხაძე** იცავდნენ, ხოლო ამჟამად მათი ლიდერები გამორჩეულ პოლონელებთან ერთად ესპანელი, პორტუგალიელი, დანიელი და იაპონელი ლეგიონერები არიან.

* * *

ამასობაში თანდათან ძალებს იკრებს ევროპის ქვეყნების ეროვნული ჩემპიონატები, სადაც ჩვენებურები კვლავაც ღირსეული თამაშით გვახარებენ.

ამჯერად განსაკუთრებით იყოჩაღა **გიორგი კვერნაძემ,** რომელმაც იტალიის თასზე ფროზინონეს დუბლით და ასისტით 4:1 მოაგებინა იუვე სტაბიასთან. სერია – ა-ს სეზონის სტარტზე მისი კლუბი 23 აგვისტოს იუვენტუსს უმასპინძლებს.

ესპანეთის ლა ლიგა ასისტით გახსნა **გიორგი მიქაუტაძემ** (რასინგი – ვილიარეალი 2:2), მაგრამ უმნიშვნელოვანესი მოვლენა მაინც ხეტაფეში გამოჯანმრთელებული **საბა საზონოვის** დებიუტია.

ჩვენსას ვეცდებით

გაისად 3 ოქტომბერს ავსტრალიურ მსოფლიო თასზე რუმინეთს თაუნსვილში შევხვდებით.

ამ დღეებში გამოცხადდა, რომ 2029 წელს ვოლაბებთან ტესტ-მატჩს სწორედ ამ ქალაქში გავმართავთ და მასპინძლებთან ისტორიაში მე-4 ბრძოლის ზუსტი თარიღი მოგვიანებით გახდება ცნობილი. თავისთავად ერთ-ერთ სარაგბო მექაში ბორჯღალოსანთა მიწვევა ფრიად საპატიო ფაქტია, რაც ჩვენი წარმატებებისა და ინფრასტრუქტურული პროგრესის გათვალისწინებით მოსალოდნელიც გახლდათ, თუმცა ნურც სპორტის აღნიშნული პოპულარული სახეობის აღიარებულ გრანდთან ჩვენი გუნდის განვლილ მატჩებში გამოვლენილ შეუპოვრობას გამოვრიცხავთ.

მაგალითად, 2019 წლის იაპონურ ფორუმზე ფავორიტმა მეტოქემ ბოლო წუთებზე გაგვტეხა, ხოლო 2024 წელს სიდნეიში კენგურუების სამშობლოს 4 ლელო გავუტანეთ...

ლიტერატურული პრემია „ანას“ მოსაპოვებლად!

კულტურის სამინისტრომ ლიტერატურული პრემია „ანას“ მოსაპოვებლად 2026 წლის კონკურსი გამოაცხადა

ლიტერატურული პრემია 2022 წელს დაარსდა და კონკურსი ყოველწლიურად იმართება.

კონკურსში გამარჯვებულები გამოვლინდებიან შემდეგ ნომინაციებში:

„ქალი პროზაიკოსი“ – საუკეთესო პროზაული კრებულისთვის;

„ქალი პოეტი“ – საუკეთესო პოეტური კრებულისთვის;

„ქალი მთარგმნელი“ – საუკეთესო თარგმანისთვის;

„ქალის თემაზე შექმნილი საუკეთესო ნაწარმოების ავტორი“.

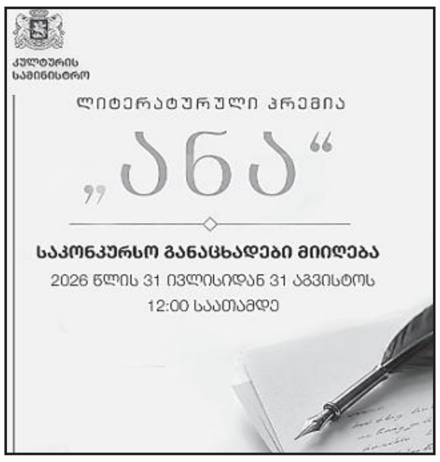

კონკურსში მონაწილეობის მსურველი შესაძლოა, იყოს საქართველოში რეგისტრირებული კერძო სამართლის იურიდიული (გამომცემლები-საგამომცემლო სახლები) და საქართველოს მოქალაქე ფიზიკური პირები. საკონკურსოდ განიხილება პრემიის გამოცხადების წინა წელს წიგნად გამოცემული თანამედროვე ქალი ავტორების ქართულენოვანი ან ქართულ ენაზე თარგმნილი უცხო ენაზე შექმნილი ლიტერატურული ნაწარმოებები, ასევე, გასულ წელს გამოსაცემად მომზადებული და ჯერ კიდევ წიგნად გამოუცემელი ქართულენოვანი ან/და ქართულ ენაზე თარგმნილი უცხო ენაზე შექმნილი ლიტერატურული ნაწარმოებები. თითოეულ ნომინაციაში პრემია 5 000 ლარია (საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი გადასახადების გათვალისწინებით).

კონკურსის პირობების თანახმად, კონკურსანტი უფლებამოსილია, საკონკურსო განაცხადი წარმოადგინოს სხვადასხვა ნომინაციაში, თუმცა, ერთ ნომინაციაში შესაძლებელი იქნება მხოლოდ ერთი ნაწარმოების (კრებულის) წარდგენა. ერთი და იმავე პირის მიერ სხვადასხვა ნომინაციაში გამარჯვების შემთხვევაში, პრემია გაიცემა თითოეული ნომინაციისთვის.

კონკურსის გამარჯვებულებს გამოავლენს საკონკურსო კომისია ხუთი წევრის შემადგენლობით.

საკონკურსო განცხადებები მიიღება 2026 წლის 31 ივლისიდან 31 აგვისტოს 12:00 საათამდე, კულტურის სამინისტროში (მისამართი: თბილისი, სანაპიროს ქ. N4) ნაბეჭდი სახით, ან სამინისტროს ოფიციალურ ელექტრონულ ფოსტაზე – info@culture.gov.ge.

დამატებითი ინფორმაციისთვის შეგიძლიათ დარეკოთ კულტურის სამინისტროს ცხელ ხაზზე: 032 2 022229, 599 877 816.

კონკურსში გამარჯვებულთა დაჯილდოების ცერემონია გაიმართება მიმდინარე წლის დეკემბერში.

გახსენება

ციური გაჩეჩილაძე

ციური, ჩემო შუბლნათელო, გულნათელო, უღალატო, დიდი გულის მქონე მეგობარო, როგორ მალე გავიდა 40 დღე, რაც ჩვენთან აღარ ხარ და ცათა სასუფეველში გადაინაცვლე.

ბავშვობის მეგობრები ვიყავით, სკოლა ერთად დავამთავრეთ, მერე შენ მალე გათხოვდი და ერთმანეთს დავშორდით. თბილისში კვლავ შევხვდით ერთმანეთს და ხშირად გვქონდა ურთიერთობა. შენ ქალიშვილს უნივერსიტეტი დაამთავრებინე. კარგი სიძე გყავს და არაჩვეულებრივი შვილიშვილები, რომელთა აღზრდაში დიდი წვლილი მიგიძღვის. 90 წლის ვხდებოდით ორივე, ორი წელი კიდევ ვთხოვე უფალსო მეუბნებოდი, მაგრამ უფალმა აღარ ინება. უცებ დასუსტდი და კვირიკობის დღეს უფალმა შენი თავი წაგვართვა. ახლა 90 წელს შენს გარეშე ვიზეიმებთ. მარინამ და შენმა სიძემ კარგად მოგიარეს, მაგრამ ვერ გიშველეს.

ჩემო ციური , შენი გაზრდილი შვილი და შვილიშვილები არასოდეს გადაუხვევენ იმ გზას, რომელსაც წინ ჭეშმარიტება მიუძღვის და უკან კეთილი კვალი რჩება.

ჩვენ არასოდეს დაგვავიწყდები, მუდამ გვემახსოვრები.

ღმერთმა ნათელში ამყოფოს შენი სული. მსუბუქი იყოს შენთვის მშობლიური მიწა.

შენი ბავშვობის მეგობარი

ნელი გაჩეჩილაძე

სოციალური ქსელები თაღლითების თავშესაფრად იქცა!

პოლიციამ თაღლითობის ბრალდებით ერთი პირი დააკავა, დაკავებული სოციალური ქსელებით მოქალაქეებს სარემონტო სამუშაოების შესრულებას სთავაზობდა და მოჩვენებით გარიგებებს აფორმებდა,

შინაგან საქმეთა სამინისტროს თბილისის პოლიციის დეპარტამენტის საგამოძიებო მთავარი სამმართველოს თაღლითობის წინააღმდეგ ბრძოლის სამმართველოს და დეტექტივების მთავარი სამმართველოს თანამშრომლებმა წინასწარი შეთანხმებით, ჯგუფის მიერ დიდი ოდენობით თანხის თაღლითურად დაუფლების ბრალდებით წარსულში ნასამართლევი პირი მოსამართლის განჩინების საფუძველზე დააკავეს. უწყების ცნობით, გამოძიება სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 და მე-3 ნაწილებით მიმდინარეობს, დანაშაული 9 წლამდე ვადით თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს.

„საქმეზე კომპლექსურად ჩატარებული საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად დადგინდა, რომ ბრალდებული, დიდი ოდენობით თანხის მოტყუებით დაუფლების მიზნით, სოციალური ქსელების მეშვეობით დაინტერესებულ მოქალაქეებს სამშენებლო-სარემონტო სამუშაოების შესრულებას სთავაზობდა. აღნიშნული საბაბით ბრალდებულმა, დანაშაულებრივი ჯგუფის კიდევ ერთ წევრთან ერთად, ათობით მოქალაქესთან მოჩვენებითი გარიგებები გააფორმა.

ჯგუფის წევრები დაზარალებულებს ჰპირდებოდნენ, რომ მათთვის მისაღებ ფასად აუშენებდნენ საცხოვრებელ სახლებსა და კოტეჯებს, ასევე უზრუნველყოფდნენ საჭირო ნებართვების მიღებასა და მშენებლობასთან დაკავშირებული სხვა მომსახურების გაწევას. აღნიშნული საბაბით ბრალდებულებმა პირადი და იურიდიული პირის ანგარიშებზე დაზარალებულებს პირველ ეტაპზე 355 000 ლარი ჩაარიცხინეს, თუმცა შეთანხმება არ შეასრულეს, მოტყუებით დაეუფლნენ დაზარალებულთა კუთვნილ დიდი ოდენობით თანხებს და მათთან კომუნიკაცია შეწყვიტეს“, – ნათქვამია შსს-ს ინფორმაციაში.

ტერორისტების „ძმაკაცი“ აეროპორტში გამოიჭირეს!

ქართველმა სამართალდამცველებმა დააკავეს პირი, რომელიც აშშ-ის გამოძიების ფედერალური ბიუროს მიერ ტერორისტული ორგანიზაციების საქმიანობის მხარდაჭერისთვის იძებნებოდა.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტისა და საქართველოს გენერალური პროკურატურის თანამშრომლებმა ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტის წარმომადგენლებთან გაფორმებული ერთობლივი დეკლარაციის ფარგლებში გამოძიების ფედერალურ ბიუროსთან (FBI) ორმხრივი მჭიდრო კოორდინაციის შედეგად ამერიკის შეერთებული შტატების სამართალდამცავი ორგანოების მიერ საერთაშორისო დონეზე ძებნილი, ამერიკის შეერთებული შტატებისა და უზბეკეთის რესპუბლიკის მოქალაქე დააკავეს.

შსს-ს ცნობით, მამაკაცი უცხოური ტერორისტული ორგანიზაციისთვის მატერიალური მხარდაჭერის აღმოჩენის მიზნით შეთქმულების, მატერიალური მხარდაჭერის აღმოჩენისა და აღმოჩენის მცდელობის ბრალდებით იძებნებოდა.

ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის მთავარი სამმართველოს ძებნის სამმართველოს თანამშრომლებმა აღნიშნული პირი თბილისის საერთაშორისო აეროპორტში ერთ-ერთი ქვეყნიდან საქართველოში ჩამოფრენისას დააკავეს.

ამერიკის შეერთებული შტატების სამართალდამცავი ორგანოების ცნობით, ძებნილმა პირმა უცხოური ტერორისტული ორგანიზაციისთვის მხარდაჭერის აღმოჩენის მიზნით ამერიკის შეერთებულ შტატებში დაჯგუფება ჩამოაყალიბა, ამავე მიზნით ასევე შექმნა ფინანსური დახმარების ქსელი, რომელსაც თავად ხელმძღვანელობდა. აღნიშნული დაჯგუფების ლიდერი და წევრები აქტიურ მატერიალურ-ტექნიკურ და ფინანსურ მხარდაჭერას უწევდნენ სირიაში ტერორისტულ ორგანიზაციებს, მათ შორის „ისლამურ სახელმწიფოს“.

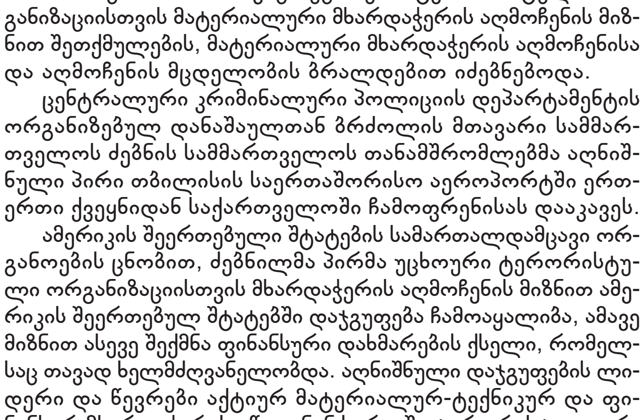

ამასთან, დაკავებული სხვადასხვა პირს სირიაში საბრძოლველად გამგზავრებისკენ მოუწოდებდა და აღნიშნულში დახმარებას სთავაზობდა. ამჟამად დაკავებულის მიმართ კანონით გათვალისწინებული საექსტრადიციო პროცედურები მიმდინარეობს. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო ამერიკის შეერთებული შტატების სამართალდამცავ ორგანოებთან უკვე მრავალი წელია, წარმატებით თანამშრომლობს სხვადასხვა კატეგორიის დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლაში.

ახალგაზრდა კორპუსიდან გადმოვარდა

ბათუმში, გორგასლის ქუჩაზე ახალგაზრდა კაცი კორპუსიდან ჩამოვარდა და დაიღუპა.

სააგენტოს ცნობით, დაღუპული, სავარაუდოდ, უცხო ქვეყნის მოქალაქეა. ადგილზე მობილიზებული იყო სამართალდამცველები და სასწრაფო სამედიცინო ბრიგადა.

სულთათანა

დაბადების დღეს გილოცავთ მონატრებულო გულის მეგობარო!

„უაღრესად კეთილშობილი, ზნეკეთილი, კაცთმოყვარე, ღვთისმოშიში, თავმდაბალი მანდილოსანი. სამაგალითო მეუღლე, დედა, ბებია. მათ ოჯახში მუდამ გულითადი სიყვარული სუფევს, რაც ნამდვილად ნუნუკა ჩუბინიძის დამსახურებაა. ჩვენი ოჯახების მეგობრობა ათეულ წლებს მოიცავს, რომელსაც საფუძველი მზისგულა ქალაქ ქუთაისში ჩაეყარა... ბედნიერებაა, როცა გეგულება ადამიანი, რომელიც, ჭირსა თუ ლხინში აუცილებლად გვერდით დაგიდგება. თუკი რამე შეიძლება ისწავლო ნუნუკა ჩუბინიძისგან, ეს შესანატრი ადამიანური ურთიერთობებია“.“

ასე ვულოცავდით, ჩვენს უსაყვარლეს ნუნუკა ჩუბინიძეს 70 წლის იუბილეს, სულ რაღაც 3 წლის წინ...

ვინ იფიქრებდა, რომ ამის შემდეგ მხოლოდ ტკივილი და სიცარიელე დაისადგურებდა, ჩვენს გულებში...

დაგვამუნჯა და გაგვყინა მისმა უდროო გარდაცვალებამ...

„ლამაზ სხეულში, ლამაზი სულიაო“, თუკი ვინმეზე შეიძლება ითქვას ერთ-ერთი უპირველესი, ქალბატონი ნუნუკა ჩუბინიძეა.

სამაგალითო მეუღლე, შესანატრი დედა და ბებია...

როდის ან როგორ შეძლო ამდენი სიყვარულის და სითბოს დათესვა და გაცემა, გასაოცარია...

ბევრი რამ შეიძლებოდა გესწავლა ნუნუკა ჩუბინიძისგან, უპირველეს ყოვლისა კი, საოცარი ადამიანური ურთიერთობების ნიჭი.

მართლაც არა მარტო საკუთარი ოჯახის, არამედ ყველას შემაკავშირებელი და გამაერთანებელი იყო მუდამ ღიმილიანი, ყველანაირი მშვენიერებით შემკობილი, ჩვენი ნუნუკა ჩუბინიძე...

გილოცავთ იმიერში, დაუვიწყარო ნუნუკა, ისევ მოგიტანთ თქვენსავით ლამაზ თაიგულს დაბადების დღეზე, მაგრამ სამწუხაროდ, ამჯერად, გარინდულ საფლავზე“...

სიყვარულით და დიდი მონატრებით,

მანანა ქაჯაია, რუსუდან ქობულია.

„ლაილაშობა-2026“ იდღესასწაულეს!

ცაგერის მუნიციპალიტეტის მერი ჭაბუკი ჭაბუკიანი, საკრებულოს თავმჯდომარე ვასილ საღინაძესთან ერთად, ლეჩხუმის ისტორიულ და მრავალეთნიკურ სოფელ ლაილაშში სახალხო დღესასწაულს – „ლაილაშობა – 2026“ დაესწრო.

ღონისძიების ფარგლებში, მერმა და საკრებულოს თავმჯდომარემ გვირგვინით შეამკეს 1924 წლის აჯანყების გმირთა მემორიალი, რის შემდეგაც სტუმრებთან ერთად ლაილაშის ისტორიული ცენტრი და სოფლის ღირსშესანიშნაობები დაათვალიერეს, მათ შორის „ლაილაშის ხალხთა მეგობრობის ობელისკი.

სახალხო დღესასწაულზე, ლაილაშის ისტორიულ ბულვარში მოეწყო ადგილობრივი ნაწარმის, ხელნაკეთი ნივთებისა და ადგილობრივი მარნების პროდუქციის გამოფენა-გაყიდვა. წარმოდგენილი იყო ლეჩხუმური თონე და ტრადიციული კულინარია. დამთვალიერებლებს შესაძლებლობა ჰქონდათ, გასცნობოდნენ ფოტოარქივს, ეთნოგრაფიულ ნივთებსა და ლეჩხუმელი მხატვრების ნამუშევრებს.

დღესასწაული საზეიმო კონცერტით გაგრძელდა, რომელშიც ადგილობრივი შემოქმედებითი ჯგუფები და შემსრულებლები მონაწილეობდნენ. მსმენელის წინაშე ასევე წარდგნენ თიკა ჯამბურია და ზენდი „ჭიასი“.

„ლაილაშობა „2026“ ტრადიციულად, ფოიერვერკით დასრულდა. „**სოფელი კიდევ ერთხელ იქცა ისტორიის, კულტურის, ტრადიციებისა და მრავალსაუკუნოვანი თანაცხოვრების ზეიმის ადგილად. სახალხო დღესასწაულმა კიდევ ერთხელ წარმოაჩინა ლაილაში, როგორც ისტორიული, კულტურული და მრავალეთნიკური მემკვიდრეობის გამორჩეული კერა. აქ მრავალფეროვნება და ტრადიციები თაობიდან თაობას გადაეცემა**“, „აღნიშნა ცაგერის მუნიციპალიტეტის მერმა **ჭაბუკი ჭაბუკიანმა.**

ღონისძიებას ცაგერის მუნიციპალიტეტის მერის მოადგილეები – **რევაზ ახვლედიანი** და **მამუკა ლეთოდიანი,** საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილეები – **რეზო ხეცურიანი** და **ონისე ჩაკვეტაძე,** ფონდი „ლეჩხუმისათვის“ თავმჯდომარე **მაგდა ყურაშვილი** და მერიის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამსახურის უფროსი **გოგი კვირიკაშვილი** ესწრებოდნენ.

ქართული თეთრისგან შექმნილი კოსტიუმები

ეროვნული ვალუტის „ქართული თეთრისგან შექმნილი კოსტიუმები კოპენჰაგენის მოდის კვირეულზე ქართველმა დიზაინერმა გალიბ გასანოვმა წარადგინა.

გალიბი და მისი ბრენდი INSTITUTION ახალგაზრდა დიზაინერთა კონკურსის Zalando Visionary Award 2026 წლის გამარჯვებულია. **მან ჯილდოდ 50.000 ევრო მიიღო და კოპენჰაგენის მოდის კვირეულზე ჩვენების გასამართად საჭირო დაფინანსებაც მოიპოვა.**

პოლონეთში ღვთისმშობლის ყველაზე მაღალი ქანდაკება აღმართეს

პოლონეთის სოფელ კონოტოპში ღვთისმშობლის ქანდაკება აღმართეს, რომლის სიმაღლეც კვარცხლბეკთან ერთად 55,6 მეტრს შეადგენს. ეს ევროპაში ღვთისმშობლის ყველაზე მაღალი ქანდაკებაა.

სოფელში 150-ზე ნაკლები ადამიანი ცხოვრობს. მშენებლობა მდიდარი მეცენატების მიერ დაფინანსდა. ადგილობრივი ხელისუფლება იმედოვნებს, რომ ქანდაკება მომლოცველებსა და ტურისტებს შორის პოპულარულ ადგილად იქცევა.

მსოფლიოში კი ღვთისმშობლის ყველაზე მაღალი ქანდაკება ფილიპინებზე მდებარეობს. მონუმენტის სიმაღლე 98 მეტრია.

სახალხო დღესასწაული შუამთობა ზორტიყელის მთაში

ზორტიყელის მთაში სახალხო დღესასწაული შუამთობა გაიმართა. ინფორმაციას ხულოს მერიაავრცელებს

მათივე ცნობით, მოსახლეობას სახალხო დღესასწაული ხულოს მუნიციპალიტეტის მერმა **ვახტანგ ბერიძემ,** მთავრობის წევრებთან, საკანონმდებლო ორგანოს და ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლებთან ერთად მიულოცა. შუამთობის ღონისძიებაში მონაწილეობა მიიღეს ადგილობრივმა ანსამბლებმა, მოწვეულმა შემსრულებლებმა.

ღონისძიების ფარგლებში მოეწყო გასართობი და საბავშვო აქტივობები, კვების სივრცეები, ფოტოზონები, სპეციალური ინსტალაციები.

სოფელ ფოკაში კულტურულ-საგანმანათლებლო ღონისძიებაზე...

გმირის დღესთან დაკავშირებით, სოფელ ფოკაში ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის მერიის ორგანიზებით გამართულ კულტურულ-საგანმანათლებლო ღონისძიებაში ჟდანიას სკოლის მსმენელებმა მიიღეს მონაწილეობა.

ღონისძიების მიზანი ახალგაზრდებში ეროვნული და კულტურული ფასეულობების პოპულარიზაცია იყო.

მსმენელებმა დამსწრე საზოგადოებას თემატური ნამუშევრები და პრეზენტაციები წარუდგინეს.

ღონისძიებას ესწრებოდნენ ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის მერი **ანივარდ მოსოიანი** და საკრებულოს თავმჯდომარე **ვაან აროიანი.**

ღიმილი...

ძვირფასიანი, პრესტიჟული მარკის ავტომანქანა დედაქალაქურ საცობებში საყურყუტოდ საუკეთესო კონტეინერია!

* * *

ყველა ნორმალური მამაკაცი ვალდებულია, რომ დაქორწინდეს! ბოლოს და ბოლოს ცხოვრებაში ხომ არსებობს საოჯახო სიმშვიდესა და ბედნიერებაზე უფრო მნიშვნელოვანი რამეები!

* * *

ქმართან მორიგი ჩხუბის შემდეგ, მაშო ნერვებს სამზარეულოში იმით იმშვიდებდა, რომ მაცივრიდან იღებდა ქათამს, არქმევდა „შაქროს“, მერე ბლაგვი დანით აჭრიდა ჯერ ფრთებს, მერე კანჭებს, ბარკლებს, კისერს და ბოლოს ნელ-ნელა უშვებდა მდუღარეში...

* * *

– ჯოუ, იცი, შაქრომა იგეთი შაუხედავი ქალი შაირთო, რომა ავტოინსპექციამ მანქანის მინების დაბურვის უფლება მისცა?!

* * *

მამაკაცების გარეშე დედამიწა იქნებოდა მხიარული, ზომიერზე ოდნავ მეტად ტანსრულ და სრულიად უმაკიაჟო ქალთა გამაყრუებელი ჟრიამულით აღსავსე ცთომილი უკიდეგანო კოსმოსში...

* * *

ქალს, რომელმაც ყოველთვის ზუსტად იცის, თუ სადაა მისი ქმარი, „ქვრივი“ ჰქვია...

* * *

ძუკუს და ბარდღუს უსიამოვნება მოუვიდათ სხვა უბანში და „საქმის გარჩევაზე“ ძმაკაცი რაფიკა წაიყვანეს. მივიდნენ, იქ კი ათი მუტრუკი დახვდათ. – ეჰ, რაფიკ, ვატყობ, ლავაშივით გაგვაბრტყელებენ დღეს! არა უშავს რა, მაგათ დედას ხვალ ვუტირებთ. – ვა, მოდი, რაღა, ჩვენც პირდაპირ ხვალ მოვიდეთ!..

* * *

კარგად დაიმახსოვრეთ ის საოცრად მიმზიდველი, სრულ სიგიჟემდე საყვარელი თავისებურებები, რომლებიც ასე გიზიდავდნენ მომავალ მეუღლესთან თქვენი რომანტიკული ურთიერთობების პირველ ხანებში, რადგან რამდენიმე წლის შემდეგ, გამოძიება და სასამართლო მათ „ოჯახური ძალადობის მოტივად“ შერაცხავს...

საქართველოს რესპუბლიკა

გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი
სპარტაკ ქოზულია
(599-36-00-35)

რედაქტორის მოადგილე
მამუკა ვაშაკიძე
(597-22-07-04)

შემოქმედებითი ჯგუფი:
ალეკო ასლანიშვილი,
თემურ ქორიძე,
ოთარ ტურაბელიძე,
გია პლატონიშვილი.

პიარისა და მარკეტინგის მენეჯერი
რუსუდან ქოზულია
(577-77-27-17)

ტექნიკური რედაქტორი:
კახა ქორიძე.

სტილისტ-კორექტორები:
ნაირა კეკელია,
მაია იორამაშვილი.

ოპერატორი
შორენა გვილია.

გაზეთის განახლებული ლოგოს ავტორი
გიორგი ნადარეიშვილი.

მისამართი:
თბილისი,
აკაკი წერეთლის N116

წერილები გამოგზავნეთ ელექტრონულ მისამართზე:
sak@sak.ge

გაზეთი დამოუკიდებელია და ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპით. რედაქციის აზრი, შესაძლოა, არ ემთხვეოდეს ავტორთა მოსაზრებებს.

ფაქტების სიზუსტეზე პასუხისმგებელია ავტორი. საავტორო უფლებები დაცულია. რედაქცია პასუხს არ აგებს სოციალური ქსელიდან და სხვა მედია-საშუალებებიდან გადმოღებულ, ან უცხოური პრესიდან თარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე.

იბეჭდება სტამბა
„ტორში“
ზიგზაგის ქუჩა N6

uac(უაკ)070.4(479.22)
C–323

2 009882 689431

რეკლამისთვის დარეკეთ:
577-77-27-17
rkobulia29@gmail.com
ნებისმიერი თანხა ჩარიცხეთ ანგარიშზე:
GE90BG0000000538329790

მომდევნო ნომერი გამოვა ორშაბათს, 24 აგვისტოს